

དཀར་ཆག

ཨང་	དོན་ཚན།	ཤོག་གྲངས།
༡	གསུམ་པ། འཕེལ་འགྲིབ་ནད་ཀྱི་གནས།	༡-༢
༢	ལེའུ་བརྒྱུད་པ། བད་ཀྱི་རྩུ་བསྟན་པ།	༢-༤
༣	ལེའུ་དགུ་པ། བད་ཀྱི་རྩུ་བསྟན་པ།	༤-༡༥
༤	ལེའུ་བརྒྱུད་པ། བད་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྐོར།	༡༤-༡༩
༥	ལེའུ་བརྒྱུད་གཅིག་པ། བད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ།	༡༩-༢༤
༦	ལེའུ་བརྒྱུད་གཉིས་པ། བད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་སོ་སོའི་དོན་བསྟན་པ།	༢༤-༢༩

གསུམ་པ། འཕེལ་འགྲིབ་ནད་ཀྱི་གནས།

༡༡། །གནས་གསུམ་པ་འཕེལ་འགྲིབ་ནད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་བསྐབ་པར་ལྷུས་པ་
དང་། ལན་བརྟན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྲོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་འདི་རྟེན་ཅེས་ལྷུས་
སོ། །ཀྱེ་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། །འཕེལ་འགྲིབ་ནད་ཀྱི་གནས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐབ་པར་
བཟྱ། །འཚོ་མཛད་སྟེན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་ལྷུས་པ་ལས། ཞེས་པ་སྟེ། གུབ་པ་ལུས་ཀྱི་
གནས་གསུངས་ཟིན་པའི་རྗེས་དེ་ནས་ཡང་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་དྲང་སྲོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་
འདི་ཅེས་ལྷུས་སོ། །དེ་ཡང་ཀྱེ་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ཞེས་མཚན་ནས་བོས་ཏེ། གནས་
བརྟན་གཅིག་གི་ནང་ནས་གསུམ་པ་འཕེལ་འགྲིབ་ནད་ཀྱི་གནས་ལ་བདག་ཅུལ་ཇི་ལྟར་བསྐབ་པར་བཟྱ་
ཞེས་འདྲི་ན། འཚོ་མཛད་སྟེན་པའི་རྒྱལ་པོས་གསལ་བར་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་ལྷུས་པའོ། །ལས་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་འབྱུང་ལུངས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལན་བརྟན་པ།

དེའི་ལན་བརྟན་པ་ལ་ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བརྟན་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ལྷོན་པས་གསུངས་པ། ཀྱེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག་ ཅེས་པ་སྟེ། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་
ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ལྷུས་པའི་ལན་སྟོན་པས་འདི་རྟེན་ཅེས་གསུངས་པ། དེའང་ཀྱེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག་ ཅེས་
གདམས་པའོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བརྟན་པ། དེ་ལ་ཡང་མདོར་བརྟན་པ་དང་། རྒྱུས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི།
སྟོན་པས་གསུངས་པ། ཀྱེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག་ །གང་གསོ་སྦྱང་པོ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །འཕེལ་འགྲིབ་
ནད་ཀྱི་གནས་ལ་བསྐབ་བྱ་ན། །རྒྱ་རྒྱུན་ལྷགས་རྒྱལ་གནས་དང་མཚན་ཉིད་དང་། །དབྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་
བརྟན་དུ་བཤད། །ཅེས་པ་སྟེ།

ལན་དངོས་ནི། གང་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱིའི་སྦྱ་སྟེ། སྦྱིར་གསོ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་སྤང་པོ་ལྷ་ལས་གུབ་པའི་ལུས་དེ་
ལས་བྱུང་བ་ཡི་རེས་འགའ་འཕེལ་བ་དང་། རེས་འགའ་འགྲིབ་པས་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ནད་ཀྱི་གནས་ལ་
བསྐབ་པར་བྱ་བ་ན་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ནད་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་། དེ་འཕེལ་བཟད་འཕྲུགས་པའི་
རྒྱུ་དང་། ཇི་ལྟར་ལྷགས་པའི་རྒྱལ་དང་། གང་དུ་གནས་པའི་གཞི་དང་། སོ་སོར་ངེས་པའི་མཚན་ཉིད་

དང་། རྒྱ་ཆེན་པོར་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། རྣམ་པ་བདུན་དུ་བདག་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ བད་ཀྱི་རྒྱ་བཤད་པ་དང་། བད་ཀྱི་རྒྱུ་བཤད་པ། བད་ཇི་ལྟར་ལྷན་ལུགས་པའི་
རྒྱལ་བཤད་པ། བད་གང་དུ་གནས་དང་བད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། བད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །

ལེའུ་བརྒྱད་པ། བད་ཀྱི་རྒྱ་བསྟན་པ།

དང་པོ་བད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་བཤད་པ་ལ་ཡང་། གཞུང་དོན་དངོས་བསྟན་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོ་རྒྱ་ལ་རིང་རྒྱ་ཉེ་རྒྱ་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་སྤྱི་དོན་རྣམ་པ་བདུན་བཤད་པའི་
དང་པོ་བད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་བཤད་པ་ལ་རིང་བའི་རྒྱ་དང་། ཉེ་བའི་རྒྱ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །

དང་པོ་རིང་བའི་རྒྱ་བཤད་པ། རིང་བའི་རྒྱ་ལ་སྤྱི་དང་ལྷན་པར་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལས་དང་པོ་རིང་
བའི་རྒྱ་དེ་ལའང་བད་སྤྱིའི་རྒྱ་དང་། ལྷན་པར་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེས་པའོ། །

༡ སྤྱིའི་རྒྱ་བསྟན་པ།

དང་པོ་བད་འཕྲུགས་སྣ་ཚོགས་རྒྱལ་ཅན་གྱིས། །མངས་མེད་གྱུར་པས་ལུས་ཉིད་གཟིར་གྱུར་པ། །དེ་རྒྱ་རེ་
རེར་བསྟན་པར་མི་རུས་པས། །དེ་བས་བད་ཀྱུ་སྤྱི་རྒྱ་བརྗོད་པ་ནི། །བད་རྣམས་ཀྱུ་ཀྱི་རྒྱ་ནི་གཅིག་སུ་
སྟེ། །བདག་མེད་དོན་མ་རྟོགས་པས་མ་རིག་ཅེས། །དཔེར་ན་བྱ་ནི་མཁའ་ལ་སྤྲིང་གྱུར་ཀྱང་། །རང་གི་གྲིབ་
མ་དེ་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །འགོ་ཀྱུ་བདེ་བར་གནས་ཤིང་སྤྱོད་ན་ཡང་། །མ་རིག་ལྡན་པས་བད་དང་འབྲལ་
མི་སྤྲིད། །ཅེས་པ་སྟེ། བད་ཐམས་ཅད་ལ་རིང་རྒྱ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་དང་པོ་སྤྱིའི་རྒྱ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་
ལས་བད་འཕྲུགས་ཤིང་འཕེལ་བས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་ཅན་གྱི་སྟོན་ནས་བརྟེན་པ་ལས་འདས་
ཤིང་གངས་མེད་དུ་གྱུར་པ་ལུས་འདི་ཉིད་ཉེ་བར་གཟིར་བར་གྱུར་པ་དེ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཐའ་དག་རེ་རེ་
ནས་འདིའི་རྒྱ་ནི་འདི་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བདག་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟན་པར་མི་རུས་པས་ན་ཁྱོད་རྣམས་
ཀྱིས་ལྟ་སྟོན་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེ་བས་ན་ལུས་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བད་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་ཀྱུ་ཀྱི་སྤྱིའི་རྒྱ་
རྒྱུན་མོང་བ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པས་བྱེད་བཀའ་ནི་བད་པལ་ཆེར་ཡང་ཞར་ལ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འདིར་བརྗོད་
པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། །བརྗོད་པར་མི་རུས་པའི་བད་ཀྱི་རྣམ་གངས་དེ་རྣམས་ཀྱུ་ཀྱི་རྒྱུན་མོང་བའི་རྒྱ་ནི་གཅིག་སུ་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གཅིག་སུ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་ཀྱུ་རྗོད་པ་དུ་འཕྲུལ་བས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

བདག་ཏུ་བཟུང་བས་དེའི་དོན་མ་ཤེས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པས་བདག་འཛིན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་
 མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སློབ་མ་མེད་པ་ནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མི་དགེ་བ་དེ་
 ཉིད་གཅིག་སུ་ཡིན་ལོ། །དཔེར་ན་འདབ་ཆགས་ཀྱི་བྱ་གཤོག་རྩལ་དང་ལྷན་པ་ནམས་ནི་ཉིན་པར་སྐད་ཅིག་
 ཀྱང་ས་ལ་མི་འབབས་པར་ནམ་མཁའ་ཁོ་ནའི་ལམ་ལ་འཕུར་ཞིང་སྤིང་བར་གྱུར་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་བྱ་རང་བཞིན་
 གང་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྗེས་དེ་དང་དེར་རང་གི་གྲིབ་མ་དེ་ཡང་རེས་པར་འབྲང་ཞིང་དེ་དང་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་འབྲལ་
 བ་བཞིན་ཏུ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཀྱང་རེ་ཞིག་ལུས་སེམས་ནད་མེད་བདེ་བར་ཐམས་ཏུ་གནས་
 ཤིང་རང་རང་གི་སྤོང་ཚོགས་ལ་ཡོངས་སྤོང་པ་དེའི་ཚོན་ཡང་མ་རིག་པ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་སྤོང་བས་ཀྱིས་ནད་
 རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་དང་འདོད་ལྡོག་གི་སྤྲུལ་རྣམས་དང་འབྲལ་བར་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ལོ། །དེའི་དོན་གྱིས་རྒྱུན་
 སྤོང་ཚོགས་པ་དང་ཕྱད་པའི་ཚོ་བུ་རྒྱ་སྤོང་བྱུང་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་མ་རིག་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དེ་སྲིད་
 ཏུ་ནད་ཅེས་བྱ་བ་དང་ཡང་མི་འབྲལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

ལྷན་པར་གྱི་རྒྱ་བསྟན་པ།

ལྷན་པར་རྒྱ་ནི་མ་རིག་ལས་བྱུང་བའི། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་སྤྲུལ་དུག་གསུམ་ལས། །འབྲས་བུ་རྒྱུང་
 མཁྲིས་བད་ཀན་ཉེས་པ་སྐྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། བད་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་ལྷན་པར་གྱི་རྒྱ་ནི་མ་རིག་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དུག་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། རྒྱ་
 དེ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་འབྲས་བུ་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་ཉེ་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། སྐྱེད་
 གཞིའི་ཉེས་གསུམ། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། རྒྱུང་ལྟའི་རྒྱུང་སྤོང་སྤོང་བྱུང་བའི། རྒྱུང་རྒྱལ་ཞགས་པའི་རྒྱུང་ནད་
 འབྱུང་། །དེ་གསོ་བ་ལ་ཉི་ལ་མར་མཚོག། ཅེས་པ་ལྟར། སྤོང་གི་དུས་སུ་རྒྱུང་ལྟ་འབར་བས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་
 ལྷས་ལ་ཕྱིན་པས་རྒྱུང་སྤོང་མོ་ལོར་བུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་རྒྱུན་སྤོང་ཚོགས་པས་བརྒྱན་པ་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་
 དང་ཕྱད་པས་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་ཏེ་རྒྱུང་ལྟས་སྤོང་བ་བྱས་པས་རྒྱུང་གི་རྒྱལ་པ་ཞགས་པའི་རྒྱུང་ཤོར་ནས་རྒྱུང་
 གི་ནད་བྱུང་བར་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་མཁྲིས་པ་ནི། བདུད་ཅི་མཚོག་གི་ལུང་ལས། རྒྱལ་པོ་ཤེས་བརྟན་
 ཅན་ཞེས་པས། །ལྷ་དང་བྱང་སྤོང་རྣམས་ལ་ནི། །མཚོན་སྤྱིན་རྒྱ་ཆེན་བྱས་པ་བས། །ལྷ་ཆེན་དབང་ལྷུག་དག་
 པོ་དེ། །ཀུན་གྱི་གྲུལ་གཞུག་སྤྱན་དངས་པའི། །ལྷ་ཆེན་དག་པོ་དེ་ལྟོས་ནས། །ལྷ་ཆེན་དེ་ཡི་དཔལ་བ་
 ལས། །མེ་འབར་མིག་དེ་རབ་ལྟོས་ལྟོས་ཏེ། །འབྲག་མིག་གཟིར་བས་བལྟས་པ་ཡིས། །མཁྲིས་པ་ཚ་བའི་ནད་
 སྤྱད་པ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྤོང་བསྐྱལ་པ་ལྷ་ཁྲི་ལྷ་སྤོང་འདས་པ་ན་སྐྱེད་གྲུའི་བདག་པོས་ལྷ་ཆེན་དག་པོ་མཚོན་
 སྤྱིན་ལ་སྤྱན་དངས་པས་ལྷ་ཆེན་ལྷ་ཀུན་གྱི་གྲུལ་གཞུག་ལ་བཞག་པས་ལྷ་ཆེན་ལྟོས་ཏེ་སྐྱེད་གྲུའི་བདག་པོའི་

མཚོད་སྤྱིན་མ་བཞེས་པར་བརྟུག་པར་བྱས་སོ། །ཞེ་སྤང་གིས་ལྷ་དྲག་པོའི་དཔལ་བའི་མིག་དྲག་ཏུ་བསྐྱེལ་བ་
ལས་མཁྲིས་པ་ཚ་བའི་ནད་རིགས་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཏུ་བད་ཀན་ནི། སེ་སྒྲོམ་སྒྲུག་པོ་ལས།
སྒྲོན་གྱི་བསྐལ་པ་དང་པོ་ལ། འུ་བ་སྟོགས་སྤོན་པོའི་ཁོང་ཁྱེར་དུ། སྤོན་པོ་རྒྱལ་བའི་མིང་ཅན་ལ། བཅུན་
མོ་ར་ཡི་མིང་ཅན་བྱུང་། བཅུན་མོ་སྒྲོན་པོ་སྤོར་བྱས་པས། རྒྱལ་པོ་ཁོས་ཏེ་མཚོ་ལ་བསྐྱུར། སྒྲོན་ལམ་ལོག་
པས་བྱད་དུ་རྒྱལ། བྱད་ནད་བད་ཀན་ནད་ཀྱིས་ཐེབས། རྒྱལ་པོ་ཁོས་པས་བཤང་གཅི་གཏོར། བྱ་ཚེན་ཁྱེར་
གི་སྐྱུ་གསེབ་འཇུགས། བྱ་ཚེན་མི་ཡུལ་བབས་པ་ཡིས། མི་ལ་བད་ཀན་ནད་བྱུང་ངོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྒྲོན་
རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བའི་མིང་ཅན་བྱ་བ་ལ་བཅུན་མོ་ར་མ་ལ་བྱ་བ་ཡོད་པས། བཅུན་མོས་སྒྲོན་པོ་ཏུ་མགོ་ཅན་དང་
འགོགས་པས་རྒྱལ་པོ་ཁོས་ཏེ། བཅུན་མོ་དང་སྒྲོན་པོ་གཉིས་མཚོ་ལ་བསྐྱུར་བས་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོན་ལམ་
བཏབ་པ་ནི། རྒྱལ་དན་རྒྱལ་བའི་མིང་ཅན་དེར། སྐྱུ་དང་བྱད་ཀྱི་ནད་ཐོབ་ལ། ཐར་མེད་མཚོ་དང་འབྲ་བ་
ཡི། བྱད་ནད་བད་ཀན་ནད་ཀྱིས་ཐོབ། བྱས་པས་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་འགྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་བད་ཀན་གྱི་
ནད་ཀྱིས་ཐེབས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁོས་ཏེ་འདོམས་ཀྱི་བཤང་གཅི་གཏོར་བས་བྱའི་སྐྱུ་གསེབ་ཏུ་འཇུགས་
ནས་མི་ཡུལ་དུ་བྱ་བབས་པ། མིས་བྱ་ཁྱེར་ལ་བཟུང་ནས་ཁྱེར་ཤ་བོས་པས་བད་ཀན་གྱི་ནད་བྱུང་ངོ། །

གཉིས་པ། ཉེ་བའི་རྒྱ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་ཉེ་རྒྱ་དངོས་བསྟན་པ་དང་། ཉེ་རྒྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཉེ་རྒྱ་རྒྱུང་
དང་མཁྲིས་པ་བད་ཀན་གསུམ། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་ནད་ཀྱི་རིང་བའི་རྒྱ་དང་ཉེས་གསུམ་གྱི་རྩ་བ་
འབྱུང་རྒྱལ་བཤད་མོད། འདིར་ནད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུའམ་ཉེ་རྒྱ་ནི་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པའི་རྒྱུང་དང་མཁྲིས་པ་
དང་བད་ཀན་གསུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལོ། །

༡ ཉེ་རྒྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་གྱུར་ན་ནད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་རྒྱུར་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པ་ནད་ཀྱི་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུང་
མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་ནད་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་མ་
གྱུར་ནད་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། རྣམ་འགྱུར་མ་སྟོམས་ནད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན། ལྷན་དང་སོག་ལ་གཞོན་ཅིང་གཏུང་
བས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རྒྱུང་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་གསུམ་པོ་
རང་རང་གནས་དང་ལྡང་ཚད་སོགས་ལས་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པ་རང་བཞིན་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་དེ་ནི་ནད་
མངོན་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་ཚ་མ་སྟོམས་པར་འཕེལ་བྱེད་

འཇུགས་པ་གང་ཡང་རུང་བར་གྱུར་ན་རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ནད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ལུས་
དང་ཚོག་ལ་ལྷག་པར་གཞོན་ཅིང་གདུང་བ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

༢ རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་ནད་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་ལ་ཡང་། མཁྲིས་པ་ལས་མ་གྱུར་
པའི་ཚ་བའི་ནད་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་དང་། བད་ཀན་ལས་མ་གྱུར་པའི་གང་བའི་ནད་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ།
རླུང་རྒྱུང་དུ་འཇུག་ཅིང་ཚ་གང་གཉིས་ཀའི་ནད་སྐྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། མཁྲིས་པ་
འཇུགས་པས་ལུས་རྒྱངས་བསྐྱེད་པར་བྱེད། །འདི་ནི་མེ་ཡི་རང་བཞིན་ཚ་བས་ན། །སྤོད་ན་གནས་ཀྱང་སྤོད་
དུ་འབར་བར་བྱེད། །ཚ་བའི་ནད་ཀུན་འདི་ལས་མ་སྐྱེས་མེད། །ཅེས་པ་སྟེ། རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་
གྱིས་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དངོས་ནི། དུས་གདོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་གིས་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་མཁྲིས་པའི་རང་བཞིན་འཇུགས་པར་གྱུར་པས་ནི་ལུས་རྒྱངས་བདུན་དང་ཤུགས་ལས་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་
སྐྱེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཞེ་ན་མཁྲིས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ནད་འདི་ནི་ངོ་བོ་མེའི་རང་བཞིན་
ཅན་ཚ་བར་གནས་པས་ན་ལུས་ཀྱི་སྤོད་ཀྱི་ཆ་རྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ན་གནས་ཤིང་ཞུགས་པར་གྱུར་ཀྱང་
སྤོད་དུ་འབར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཚ་གང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་ཕྱེ་བའི་ཚ་བའི་ནད་ཀུན་ཀྱང་མཁྲིས་པ་འདི་ལས་མ་
སྐྱེས་པ་མེད་དེ། ཆ་ཚམ་ཡང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །

༣ བད་ཀན་ལས་མ་གྱུར་པའི་གང་བའི་ནད་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་ནི།
བད་ཀན་འཇུགས་པས་ལུས་ཀྱི་མེ་ཤོད་འཇོམས། །འདི་ནི་ས་རྒྱུའི་རང་བཞིན་གྱི་ལ་བསེལ། །སྤོད་ན་གནས་
ཀྱང་སྤོད་དུ་ལྷུང་བར་བྱེད། །གང་བའི་ནད་ཀུན་འདི་ལས་མ་སྐྱེས་མེད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་
པའི་རྒྱུ་གྱིས་བད་ཀན་གྱི་རང་བཞིན་ཉེ་བར་འཇུགས་པས་ནི་ལུས་ཀྱི་མེ་ཤོད་སྤྱི་དང་། རྒྱུ་པར་སོ་བའི་མེ་
ཤོད་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བད་ཀན་ཞེས་བྱ་བའི་ནད་འདི་ནི་ས་དང་རྒྱུའི་རང་
བཞིན་ཅན་གྱི་ལ་བསེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་ན་ལུས་ཀྱི་སྤོད་ཀྱི་ཆ་མགོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ན་
གནས་ཤིང་ཞུགས་པར་གྱུར་ཀྱང་སྤོད་དུ་ངང་གིས་ལྷུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་བའི་ནད་ཀུན་ཀྱང་
བད་ཀན་འདི་ལས་མ་སྐྱེས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་དོ། །

༤ རླུང་རྒྱུང་དུ་འཇུག་ཅིང་ཚ་གང་གཉིས་ཀའི་ནད་སྐྱེད་པར་བསྟན་པ་ནི།
རླུང་ནི་ཚ་གང་གཉིས་ཀའི་ལྷན་བྱེད་དེ། །ཉི་མར་ལྡན་ན་བསྐྱེད་པའི་གྲོགས་བྱེད་ཅིང་། །ལྷན་བར་ལྡན་ན་
བསེལ་བའི་གྲོགས་བྱེད་ལ། །སྤོད་སྤོད་ཕྱི་ནང་མ་ལུས་ལྷན་བར་བྱ། །ཚ་གང་གཉིས་ཀ་འཇུག་ཅིང་སྤོད་བར་
བྱེད། །དེ་བས་རླུང་ནི་ནད་ཀུན་མ་ལུས་ལྷ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་མཁྲིས་པ་དང་བད་

ཀམ་གཉིས་ཚ་གང་གི་ནད་སོ་སོའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ནི་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་སུ་མ་ཆད་པར་ནད་ཚ་གང་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་ལ་བྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འཇུག་སྟེ། དེ་ཡང་ཉི་མ་སྟེ་ཚ་བའི་ནད་དང་ལྷན་ཅིག་པར་ལྷན་ན་ལུས་སེམས་བྱུངས་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་བྱེད་ཅིང་ལྷ་བ་སྟེ་གང་བའི་ནད་དང་ལྷན་ཅིག་པར་ལྷན་ན་བསིལ་བའི་ཕྱོགས་བྱུངས་ནས་མེ་དྲོད་ལ་སོགས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་ལ། མདོར་ན་ལུས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་ཕྱི་ནང་མ་ལུས་པ་ཀུན་དུ་བྱབ་པར་རྒྱ་ཞིང་ཚ་གང་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དབང་མེད་པར་འཇུགས་ཤིང་སྟོང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉེས་པ་འདྲི་མི་ཚ་གང་གཉིས་ལས་གྲེས་པའི་ནད་ཀྱི་རྣམ་གངས་མང་པོར་བཤད་པ་ཀུན་གྱི་ནད་ཚོན་མ་ལུས་པ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་གཅིག་ཤུ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ། །

ལེའུ་དགུ་པ། ནད་ཀྱི་རྒྱུ་བསྟན་པ།

༄༅། །ནད་ཀྱི་རྒྱུ་གྱི་ལེའུའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚན་སྒྲུབ་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདྲི་སྐྱད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱི་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་པ་སྟེ། ནད་ཀྱི་རྒྱ་བསྟན་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདྲི་སྐྱད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཀྱི་ཞེས་བོས་ནས་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་ཅེས་གདམས་པའོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ལ་སྟོང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གསུམ་སྟེ། སྐྱེ་མཚེད་གསོག་ལྡང་སྟོང་རྒྱུ་རྣམ་པ་གསུམ། སྐྱེ་ཞིང་མཚེད་པར་བྱེད་པ་སྐྱེ་མཚེད་དང་། །གསོག་ཅིང་ལྡང་བར་བྱེད་པས་གསོག་ལྡང་ཞེས། །བསགས་པ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་སྟོང་རྒྱུ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱུག་རྩ་མདོན་གྱུར་དུ་སྟོང་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི་དུ་ཙམ་ཡོད་སྟུང་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་མཚེད་དང་། གསོག་ལྡང་དང་། སྟོང་རྒྱུ་དངོས་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། སྐྱེ་མཚེད་དང་གསོག་ལྡང་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བ་ཅི་ཡིན་ནམ་སྟུང་ན་ནད་ཀྱི་རྣམ་པ་མང་དུ་

སྐྱེ་ཞིང་སྟོབས་འཕེལ་བའམ་མཆེད་པར་བྱེད་པས་ན་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་པ་དང་། བད་སྟོག་གྱུར་དུ་གསོག་ཅིང་
མངོན་གྱུར་དུ་ལྡང་བར་བྱེད་པས་ན་གསོག་ལྡང་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱང་བད་སྟོང་བའི་རྒྱུ་དུ་ཅི་ནས་ཀྱང་རིགས་
ཤིང་། རྒྱུ་དངོས་ནི་བད་སྟོག་གྱུར་དུ་བསགས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་སྟོང་བར་བྱེད་པས་ན་སྟོང་རྒྱུ་སྟོས་པ་
ཡིན་པས་རྒྱུ་དེ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྒྱུ་བསྟན་པ་དང་། གསོག་ལྡང་གི་རྒྱུ་བསྟན་པ། སྟོང་རྒྱུ་དངོས་
བསྟན་པ་བཅས་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་དངོས་བསྟན་པ་དང་། དུས་དམན་ལྷག་ལོག་པའི་རྒྱུ་
བསྟན་པ་དང་། དབང་པོ་དམན་ལྷག་ལོག་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པ། སྟོང་ལམ་དམན་ལྷག་ལོག་པའི་རྒྱུ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་དུས་དང་དབང་པོ་སྟོང་ལམ་རྣམས། །དམན་ལྷག་ལོག་པས་ན་རྣམས་སྟོང་
པར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། བད་ཀྱི་སྟོང་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་པ་ནི་དུས་དང་དབང་པོ་
དང་སྟོང་ལམ་རྣམས་དམན་ལྷག་ལོག་པ་ལས་ན་རྣམས་སྟོང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་འོ། །

དུས་དམན་ལྷག་ལོག་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པ།

དུས་ནི་ཚ་དུས་གང་དུས་ཆར་དུས་གསུམ། །དམན་པ་ཚ་གང་ཆར་པ་རྒྱེ། །ལྷག་པ་ཆེ་བྲགས་ལོག་པ་
མེད་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པར་བྱེད་པའི་སྟོང་རྒྱུ་ལས་དུས་དམན་ལྷག་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚ་
བའི་དུས་སོས་ཀ་དང་། གང་བའི་དུས་དགུན་དང་། ཆར་གྱི་དུས་དབྱར་གསུམ་དམན་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
ཚ་བའི་ཤས་རྒྱང་བ་དང་། གང་བའི་ཤས་རྒྱང་བ་དང་ཆར་པ་རྒྱེ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་པ་ནི་ཚ་བ་དང་།
གང་བ་དང་། ཆར་པ་རྣམས་ཆེ་བྲག་པ་ལ་བྱ་ལ། ལོག་པ་ནི་དུས་དེ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཚ་གང་ཆར་གསུམ་
མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྩེ་རྩེ་དམན་པ་ཅམ་ལ་མི་བྱའོ། །འབྲུགས་ལས་དུས་དེ་གསུམ་གྱི་ཚེ་རང་རང་གི་གནས་
ལྷགས་དང་མཐུན་པར་ཚ་གང་ཆར་གསུམ་སྟོམས་པར་འབྱུང་བ་ནི་དམན་ལྷག་ལོག་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་
བྱ་སྟེ་ནད་མེད་པའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་འོ། །

དབང་པོ་དམན་ལྷག་ལོག་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པ།

དབང་པོ་ལྷ་དང་དེ་ཡི་ཡུལ་ལྷ་པོ། །རྒྱང་ངམ་དེ་ལ་མི་སྦྱོར་དམན་པ་སྟེ། །ཤས་ཆེར་གཏད་པ་ལྷག་པའི་སྦྱོར་
བ་ཡིན། །ཤིན་ཏུ་ཉེ་དང་རིང་བ་ཆེའམ་རྒྱང་། །འཇིགས་དང་མི་སྦྱག་ལོག་པའི་སྦྱོར་བར་བཤད། །ཅེས་པ་སྟེ།
སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྟོང་རྒྱུ་གྱི་ནང་ནས་དབང་པོ་དམན་ལྷག་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྷ་
དང་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྷ་པོ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤད་པ་ན་གཟུགས་སྐྱ་ཏི་འོ་
རེག་བྱ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱང་ངམ། །ཡང་ན་ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་རྣམས་སོ་སོར་མི་སྦྱོར་བ་ནི་དམན་པ་

ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་ལྷག་པར་གཟིར་ཞིང་ཤས་ཆེར་གཏང་
དགས་པ་ནི་ལྷག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིབ་བ་ཡིན་ལ། ཡུལ་ལྷ་པོ་དབང་པོ་རྣམས་དང་ཤིན་དུ་ཉེ་བ་དང་། ཡང་ན་
ཤིན་དུ་རིང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉ་ཅང་ཆེ་དགས་པ་འཕམ་རྒྱུ་དགས་པ་དང་། འཇིགས་སུ་རུང་བ་དང་ཤིན་
དུ་མི་སྤྱུག་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོངས་སྒྲིབ་པ་ནི་ཡོག་པའི་སྒྲིབ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ནད་
ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲིབ་ལམ་དམན་ལྷག་ཡོག་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པ།

སྒྲིབ་ལམ་ལུས་ངག་ཡིད་དང་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱུང་ངམ་མི་སྒྲིབ་འཇུག་པ་དམན་པས་དམན། །རྒྱན་ངས་
འཇུག་པ་ལྷག་པའི་སྒྲིབ་བ་སྟེ། །ཤུགས་བཀག་བཅོར་གཙུག་མི་དགེ་ཡོག་སྒྲིབ་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྒྲིབ་རྒྱུ་
སྒྲིབ་མཆོད་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲིབ་ལམ་དམན་ལྷག་ཡོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་དང་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་སྐྱོ་ནས་ངེས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་བྱེད་འགྲུའི་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
པོ་རང་རང་གི་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པ་རྒྱུང་ངམ། ལས་ལ་མི་སྒྲིབ་བ་དང་། སྒྲིབ་ཡང་འཇུག་པ་དམན་པ་
རྣམས་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་ལས་དམན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་ཉ་ཅང་བརྒྱན་ངས་ཞེས་པ་བསྟན་དགས་
ནས་ཆེར་འཇུག་པ་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲིབ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་བཤད་གཅི་ལ་སོགས་
འབྲུང་ལ་ཉེ་བའི་ཆོ་ཤུགས་བཀག་པའམ་བློ་བ་མེད་ཀྱང་ནན་གྱིས་བཅོར་བ་དང་། མི་ཐེག་བཞིན་དུ་ལྷུང་བ་
སོགས་ལུས་གཙུག་པར་གྱུར་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཆོ་འདི་དང་སྤྲ་མར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་སྐྱོ་མི་
དགེ་བརྒྱ་བཞིས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཡོག་པར་སྒྲིབ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནད་སྒྲིབ་
ཞིང་མཆོད་པར་བྱེད་པས་ན་འབད་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཤུགས་བསྟན་ལ་དབང་དོན་དང་སྒྲིབ་ལམ་
དམན་ལྷག་ཡོག་པ་བརྗོད་མ་ཐག་པ་དེ་རྣམས་དང་བལ་ནས་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་སྒྲིབ་སྐྱོ་མས་པར་འཇུག་པ་ནི་ནད་མེད་
དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་འགྲོ་གཅོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ། གསོག་ལྷང་གི་རྒྱུ་བསྟན་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གསོག་ལྷང་ཞི་གསུམ་རྒྱུ་དང་རོ་བོ་དུས། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་གསོག་ལྷང་ཞི་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་
རྒྱུ་དང་རོ་བོ་དང་དུས་ཉེ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་སྐྱོ་ཞེས་པར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གསོག་ལྷང་ཞི་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་བསྟན་པ་དང་། གསོག་ལྷང་ཞི་གསུམ་གྱི་རོ་
བོ་བསྟན་པ། གསོག་ལྷང་ཞི་གསུམ་གྱི་དུས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ནི་རྒྱབ་སོགས་རྩོ་ལྷན་རྒྱུང་གསོག་
ལ། །གྲང་བས་ལྷང་ཞིང་སྤུམ་རྩོས་ཞི་བར་འགྲུའ། །དེ་བཞིན་ནོ་སོགས་བསེལ་ལྷན་མཁྲིས་པ་གསོག་ །ཚོ་

བས་ལྡང་ཞིང་རྒྱལ་སོགས་བསིལ་ལྡན་ནི། །ཕྱི་སྐྱུམ་བསིལ་ལྡན་བད་ཀན་གསོག་འགྲུར་གྱི། །རྫོ་བས་ལྡང་
 ཞིང་རྩལ་སོགས་གྱིས་ནི་འགྲུར། །ཞེས་པ་སྟེ། གསོག་ལྡང་ནི་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ནི་སྐྱུམ་འགའ་ཞིག་
 དང་ལ་ཟས་རྩལ་པ་དང་སོགས་ཁོང་ནས་ཡང་བ་དང་ཕྲ་བ་དང་སྲ་བ་དང་གཡོ་བ་དང་སྐྱ་བའི་ཡོན་ཏན་ཅན་
 གལ་ཏེ་རྫོ་བ་དང་ལྡན་པར་བརྟེན་པའི་ཚེ་ན་རྒྱ་དེས་རྒྱུང་ཁོང་དུ་གསོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་རྩལ་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་རྒྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་སྟོབས་ཆེ་བས་རྒྱུང་རང་གི་གནས་སུ་
 འཕེལ་ཞིང་གསོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རྫོ་བ་དང་ལྡན་པ་དེས་རྒྱུང་གསོག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་མ་རུས་ཀྱང་མགོ་
 མནན་པས་ལྡང་བར་མི་རུས་པའོ། །དེ་ལྟར་བསགས་པའི་རྒྱུང་དེ་ཡང་རྩལ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྲང་བ་
 དང་ལྡན་པར་ཟོས་པས་ནི་རྒྱུང་ནད་མངོན་སུམ་དུ་ལྡང་བར་བྱེད་ཅིང་། རྩལ་པ་སོགས་རྒྱུང་གི་མཚན་ཉིད་
 དང་ཚོས་མཐུན་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཁྱད་པར་གྲང་བས་སྟོན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་བྱས་ཤིང་། མགོ་གཞོན་པའི་
 གཉེན་པོ་གཞན་མེད་པས་སོ། རྒྱ་དེས་བསྐྱར་བའི་རྒྱུང་ནད་དེ་ཡང་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་སྐྱུམ་པ་དང་། རྫོ་བ་དང་
 རྩལ་པ་ལས་ཕྱི་བ་དང་སྐྱོམ་པ་དང་འཇམ་པ་དང་བརྟན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཟས་སྐྱུན་བསྟེན་པས་ནི་
 ཞི་བར་འགྲུར་བ་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་རྫོ་བ་དང་སོགས་པའི་སྐྱས་སྐྱུམ་པ་དང་ཡང་བ་དང་རྫི་མནམ་པ་དང་
 འགྲུ་ཞིང་གཤེར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཟས་སྐྱུན་བསིལ་བ་དང་ལྡན་པར་བསྟེན་ན་རྫོ་སོགས་གྱི་རུས་
 པས་མཁྲིས་པ་རང་གནས་སུ་གསོག་ཅིང་བསིལ་བས་མགོ་མནན་ནས་མི་ལྡང་ལ། མཁྲིས་པ་ཁོང་དུ་
 བསགས་པ་དེའི་རང་ལ་རྫོ་སོགས་དང་ལྡན་པའི་སྐྱུན་ཚེ་བ་དང་ལྡན་པར་བསྟེན་པས་མཁྲིས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
 ལྡང་བར་འགྲུར་ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་དང་སོགས་པའི་སྐྱས་སྐྱུ་བ་དང་ཕྱི་བ་དང་རྩལ་པ་དང་བརྟན་པ་དང་
 སྐམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཟས་སྐྱུན་བསིལ་བ་དང་ལྡན་པར་བསྟེན་པས་ཞི་བར་འགྲུར་པའི་རྒྱལ་སྐྱ་མ་
 ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་བ་དང་སྐྱུམ་པ་དང་། དེའི་རྩལ་པ་དང་འཇམ་པ་དང་བརྟན་པ་དང་
 འགྲུར་བག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཟས་སྐྱུན་བསིལ་བ་དང་ལྡན་པར་བསྟེན་ན་ཕྱི་སོགས་གྱི་རུས་པས་བད་
 ཀན་རང་གི་གནས་སུ་གསོག་པར་འགྲུར་གྱི་བསིལ་བའི་གོང་བུ་གཅིག་དུ་བསྐྱོངས་ཤིང་འབྲུགས་པར་བྱས་
 པས་ལྡང་བ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་བུའི་རང་ལ་ཕྱི་སོགས་གྱི་ཟས་སྐྱུན་རྫོ་བ་དང་ལྡན་པར་བསྟེན་པས་བད་ཀན་གྱི་
 བད་མངོན་སུམ་དུ་ལྡང་ཞིང་ལངས་པའི་བད་ཀན་དེ་ཡང་རྩལ་པ་དང་སོགས་ཁོངས་ནས་ཡང་བ་དང་སྐྱ་བ་
 དང་རྫོ་བ་དང་གཡོ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཟས་བད་ཀན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱལ་མི་མཐུན་པ་བསྟེན་
 པ་ཉིད་གྱིས་ཞི་བར་འགྲུར་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྐྱ་མ་ལྟར་རོ། །
 གསོག་ལྡང་ནི་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་བསྟན་པ།

རོ་བོ་རང་གནས་འཕེལ་བ་གསོག་པ་ཡིན། །རྒྱ་ལས་འཁྲུག་གྱེད་མི་མཐུན་ཡོན་ཏན་འདོད། །ལྷང་བ་ལོག་
 པའི་ལམ་ཞུགས་རང་རྟགས་སྟོན། །རང་གནས་མཉམ་གནས་ནད་མེད་ཞི་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། གསོག་
 ལྷང་ཞི་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ནི་ཙ་རྒྱུད་དུ། བད་ཀན་ལྷང་པ་ལ་བརྟེན་སྟོད་ན་གནས། །ཞེས་སོགས་དང་། འོག་
 བས། དེ་ཡང་རྒྱུད་ནི་རྩལ་པ་ལ་གནས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་མཁྲིས་བད་ཀན་རང་རང་གི་གནས་
 སྤྱི་བཤད་ཟིན་དང་འཆད་འགྱུར་གྱི་དོན་ཟས་སྟོད་དང་ཡུལ་དུས་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་རིམ་པས་སྟོབས་
 འཕེལ་ཞིང་། ཇི་ལྟར་འཕེལ་བའི་རིམ་པས་རང་གནས་རྣམས་སྤྱི་གསོག་པར་གྱེད་པ་ཡིན་ལ། བསགས་པ་དེ་
 ཡང་སྟོབས་སྤྱི་གྱུར་པའི་རྒྱ་ལས་ནི་རྩུབ་ཟད་འཁྲུག་ཅིང་གཡོ་བར་གྱེད་པས་ན་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་
 སྤྱི་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པས་དོན་དུ་གཉེར་བར་གྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རང་གནས་སྤྱི་བཤད་པས་གསོ་སྟོབས་
 སྤྱི་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་རྒྱུད་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཚོས་མི་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱི་བཤད་པ་སོགས་འདོད་ཅིང་། །མཁྲིས་
 པ་དང་བད་ཀན་དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་ཚེ་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཚོས་མི་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་བསེལ་བ་ལ་
 སོགས་པ་དང་རྩུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་འདོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གསོག་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ལ།
 ལྷང་བའི་རོ་བོ་ནི་རང་རང་གི་གནས་སྤྱི་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཡུལ་དུས་དང་ཟས་སྟོད་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷང་བ་དེའི་
 ཚེ་རང་རང་གི་གནས་ལས་ལོག་པའི་ལམ་གཞན་གཉིས་པའི་གནས་སྤྱི་བཤད་པས་ན་བར་འགྱུར་ཏེ་ཙ་རྒྱུ་
 ཡུལ་དུ་ནད་རང་རྟགས་རྣམས་གསལ་བར་སྟོན་པའོ། །ནད་ལྷང་བ་དེ་ལ་ཟས་སྟོད་སྤྲོད་དཔུང་དང་ཡུལ་དུས་
 སོགས་ཀྱི་སྟོན་པས་འཕེལ་ཟད་འཁྲུགས་པའི་ནད་རྣམས་ཞི་བར་བྱས་ནས་རང་རང་གི་གནས་སྤྱི་བཤད་ཚད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་དང་མཉམ་པར་གནས་ནས་ནད་མངོན་འགྱུར་བ་མེད་པ་ནི་ཞི་བའི་རོ་བོ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །
 གསོག་ལྷང་ཞི་གསུམ་གྱི་དུས་བསྟན་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 དུས་ནི་སོ་ག་སོགས་གསུམ་རྒྱུད་གི་སྟེ། །མཁྲིས་པ་དབྱེད་དང་བད་ཀན་དགུན་སྦྲད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ།
 གསོག་ལྷང་ཞི་གསུམ་གྱི་དུས་ནི་སོས་ཀ་དང་སོགས་པའི་སྦྲས་དབྱེད་ག་དང་སྟོན་ཀ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
 དུ་རྒྱུད་གི་གསོག་ལྷང་ཞི་གསུམ་གྱི་དུས་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་མཁྲིས་པའི་གསོག་ལྷང་ཞི་གསུམ་གྱི་དུས་ཀྱང་
 རིམ་པ་བཞིན་དུ་དབྱེད་དང་སྟོན་དང་དགུན་གསུམ་ཡིན་ལ། བད་ཀན་གྱི་གསོག་ལྷང་ཞི་གསུམ་གྱི་དུས་ནི་
 དགུན་སྦྲད་དང་དབྱིད་དང་སོས་ཀ་གསུམ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །
 གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རྒྱུད་གསོག་ལྷང་ཞི་བའི་དུས་བསྟན་པ་དང་། མཁྲིས་པ་གསོག་ལྷང་ཞི་
 བའི་དུས་བསྟན་པ། བད་ཀན་གསོག་ལྷང་ཞི་བའི་དུས་བསྟན་པ། དུས་ངེས་མེད་ཀྱི་གསོག་ལྷང་ཞི་གསུམ་
 བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་གའི་དུས་སྤྱི་ཡང་ལ་རྩུབ་པ་ཡི། །ཡུལ་དང་ལུས་དང་ཟས་སྟོད་ཀུན་མཚུངས་

པས། རྒྱུང་གསོག་བྱེད་ཀྱི་རྩོ་བས་ལྡང་མི་འགྱུར། །དབྱར་དུས་ཆར་རྒྱུང་གང་བསྐྱེས་པས་ལྡང། །སྟོན་དུས་
སྐྱུམ་ལ་རྩོ་བས་ཞི་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། དཔྱིད་ཀ་འདས་ཤིང་ཆར་རྒྱུང་མ་རྒྱས་གོང་གི་སོ་གའི་དུས་སུ་
ཡང་ལ་རྩུབ་པའི་རྒྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཚོས་མཐུན་པའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་དང་། རྒྱུང་གི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
ལུས་དང་ལྡན་པའི་མིས་ཡང་ལ་རྩུབ་ཅིང་སྐྱ་གཡེའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཟས་དང་། དེ་འདྲ་བའི་སྟོན་ལམ་
ཀུན་ཀྱང་ལྡན་ཅིག་དུ་དུས་མཚུངས་པར་བསྟེན་པར་གྱུར་པས་རྒྱུང་གསོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ལ་
སོགས་པས་ཀྱང་རྩུབ་ཅིང་ཡང་བས་ལྡང་བར་རིགས་ཀྱང་། དུས་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྩོ་བ་ཡིན་པས་ན་རྩོ་བ་དེས་
རྩུབ་པ་སོགས་དང་། སྟོབས་མ་མཚུངས་པས་གསོག་པའི་གོགས་བྱེད་མ་རུས་པར་ཅུང་ཟད་རུས་པ་རྒྱུང་དུ་
བཏང་བས་ལྡང་བར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དུས་དེར་བསགས་པ་དེ་ཉིད་དབྱར་གའི་དུས་ཆར་རྒྱུང་རྒྱས་པའི་
ཚེ་གང་བསྐྱེས་པས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་ལྡང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆར་རྒྱུང་ཆད་ནས་དགུན་གྱི་གང་བ་མ་ཟེན་པའི་བར་གྱི་
སྟོན་དུས་སུ་སྐྱུམ་ལ་རྩོ་བ་སོགས་རྒྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཚོས་མི་མཐུན་པ་ཆེར་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་ཞི་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །

མཁྲིས་པ་གསོག་ལྡང་ཞི་བའི་དུས་བསྟན་པ།

དབྱར་དུས་སྐྱུམ་བསེལ་མཁྲིས་གསོག་ལྡང་མི་འགྱུར། །སྐྱུམ་རྩོས་སྟོན་ལྡང་དགུན་སྟོན་བསེལ་བས་
ཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དབྱར་གའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་རྣོ་ཚ་སྐྱུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་ཅིང་།
མཁྲིས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མིས་རྣོ་ཚ་སྐྱུམ་སོགས་ཀྱི་ཟས་དང་སྟོན་ལམ་ཀུན་དུས་མཚུངས་པར་བསྟེན་
པར་གྱུར་པས་མཁྲིས་པ་རང་གནས་སུ་འཕེལ་བ་ལ་ཆར་རྒྱུང་གི་བསེལ་བས་མངོན་སུམ་དུ་ལྡང་བའི་གོགས་
བྱས་ཏེ་སྟོབས་ཞན་དུ་བཏང་བས་མཁྲིས་པ་གསོག་པ་ཡིན་གྱི་ལྡང་བར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་སྐྱུམ་རྩོ་རྣོ་བ་
སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་དུས་སྟོན་ཀའི་ཚེ་མཁྲིས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཚོས་མཐུན་པའི་རྒྱུན་
དེས་ལྡང་ཞིང་ལངས་པ་དེ་ཉིད་སྟོན་གྱི་སྐྱུམ་རྩོ་ཚེ་རྣོ་དུས་ལས་འདས་ཤིང་དཔྱིད་ཀའི་རྩུབ་ཡང་ལ་མ་ཟེན་
པའི་བར་གྱི་དགུན་སྟོན་གྱི་དུས་དེར་བསེལ་བ་ལ་སོགས་པ་མཁྲིས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཚོས་མི་མཐུན་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་དབང་གིས་ཞི་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །

བད་ཀན་གསོག་ལྡང་ཞི་བའི་དུས་བསྟན་པ།

དགུན་སྟོན་བསེལ་སྐྱུམ་ལྷི་བས་བད་ཀན་གསོག། །བསྐྱོངས་པས་ལྡང་མིན་དཔྱིད་དུས་ཉི་མའི་འོད། །རྩོ་བས་
ལྡང་ཞིང་སོ་ག་ཡང་རྩུབ་ཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དགུན་སྟོན་གྱི་ལྷ་བ་གཉིས་འདས་ཤིང་དཔྱིད་ཀའི་
དུས་ལ་མ་སྐྱེབས་པའི་དགུན་སྟོན་གྱི་དུས་དེར་བསེལ་སྐྱུམ་ལྷི་རྩུལ་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་ཅིང་།

བད་ཀའ་གི་རང་བཞིན་ཅན་དང་ལྡན་པའི་མིས་བསིལ་སྐྱུ་ལྟེ་རྒྱལ་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཟས་དང་སྦྱོད་ལམ་
ཀུན་དུས་མཚུངས་པར་བསྟེན་པར་གྱུར་པས་བད་ཀའ་རང་གནས་སུ་གསོག་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་དུས་ལྟག་པར་
ཟང་བས་ཚུ་འབྲུགས་རོམ་དུ་སོང་བའི་ལྷན་མར་འབྲུགས་ནས་གོང་བུར་འགྲིལ་བ་བཞིན་དུ་བད་ཀའ་
བསྐྱོངས་པས་དངོས་སུ་ལྡང་བ་མ་ཡིན་ལ། བསྐྱོངས་པ་དེ་དཔྱིད་ཀའི་དུས་ཀྱི་ཉི་མའི་འོད་ཤིན་དུ་ངོ་བས་གོང་
བུ་བཞིག་ནས་ནད་དུ་ལྡང་ཞིང་། ལངས་པ་དེ་ཡང་སོ་ག་ཡང་ལ་རྩུབ་པ་སོགས་བད་ཀའ་གི་མཚན་ཉིད་དང་
ཚོས་མི་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་ཞིབ་དུ་རྒྱུང་གི་སྐབས་ལྟར་སྤྱད་པར་
བྱའོ། །

དུས་ངེས་མེད་ཀྱི་གསོག་ལྡང་ཞི་གསུམ་བསྟན་པ།
འོན་ཀྱང་འབྱུང་བའི་དུས་ལ་མ་བབ་ཀྱང་། །ཟས་སྦྱོད་དབང་གིས་འཕམ་ལ་བྱེད་པ་ཡོད། །ཞེས་པ་སྟེ། འོན་
ཀྱང་ཞེས་པའི་སྐྱས་ཚ་བ་དང་བསིལ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ལྡེའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་དཔྱིད་ཀ་སོགས་
ཀྱི་དུས་ཁོ་ན་ལ་མ་བབས་ཀྱང་ཟས་དང་སྦྱོད་ལམ་དང་འབྲུགས་ལས་སྐྱུ་འགའ་ཞིག་གི་དབང་གིས་འཕམ་དུ་
གསོག་ལྡང་ཞི་གསུམ་བྱེད་པའང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རྒྱུང་ཤས་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་སྐབས་དང་ཁྱུང་ཚོད་ར་
ལ་སོགས་པ་ཚོས་ཤིང་འབྱུངས་པས་རྒྱུང་ཆེར་གསོག་ཅིང་། དེ་མ་ཐག་ལྟ་བུར་ག་བུར་ལ་སོགས་པའི་ངི་ཙམ་
གྱིས་ཀྱང་ལྡང་རུས་ལ། དེའི་ཚེ་ཤ་ཚོད་དང་ཆང་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་ན་འཕམ་དུ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་
མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀའ་ལ་ཡང་སྐྱུར་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ། སློང་རྒྱེན་དངོས་བསྟན་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱད་
པར་སློང་རྒྱེན་ཐུན་མོང་ལྱད་པར་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་ཟིན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སློང་རྒྱེན་སྤྱིའི་རྣམ་པར་
གཞག་པ་བསྟན་ནས། ད་ནི་ལྱད་པར་གྱི་སློང་རྒྱེན་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་བ་དང་ལྱད་པར་གྱི་
སློང་རྒྱེན་ཉེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སློང་རྣམ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཐུན་མོང་སྤྱིའི་སློང་རྒྱེན་བསྟན་པ་དང་། ཉེས་གསུམ་ལྱད་པར་གྱི་སློང་རྒྱེན་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བད་ཀའ་སློང་བར་བྱེད་པའི་ཐུན་མོང་རྒྱེན། །འབྱུང་བའི་དུས་དང་གདོན་དུག་མི་
འཕྲོད་ཟས། །གསོ་བ་ལོག་དང་ལས་ངན་སད་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུང་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཀུན་སློང་
བར་བྱེད་པའི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱེན་ནི་སོ་ག་སོགས་འབྱུང་བའི་དུས་དང་། འབྱུང་པོ་སོགས་ཀྱིས་གདོན་དང་།
གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་དུག་དང་། མི་འཕྲོད་པའི་ཟས་སྦྱོད་དང་། སྐན་པས་གསོ་བ་ལོག་པར་བྱས་པ་དང་།

ཚོ་སྤྱི་མའི་ལས་ངན་པ་སང་པ་རྣམས་ལས་ནད་ཀྱི་རྣམས་པ་མི་འདྲ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཉེས་གསུམ་ཁྱད་པར་གྱི་སློང་རྒྱུན་བསྟན་པ་ལ། རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་ལྡན་འདུས་ཀྱི་སློང་རྒྱུན་
བསྟན་པ་བཅས་བཞི་ལས། དང་པོ་རླུང་གི་ཁྱད་པར་སློང་རྒྱུན་བསྟན་པ་ནི། ཁྱད་པར་ཁ་དང་ཡང་རྩུབ་
བསྟེན་ཅགས་དང་། །ཆགས་པས་དུབ་དང་སྟོ་ཆག་གཉིད་ཆག་དང་། །སྟོ་སྟོང་ལུས་ངག་བྱ་བ་ཅག་ལྟལ་
དང་། །ཞག་མང་ཟགས་དང་འབྲུ་སྐྱུག་ཅག་པོས་བཏབ། །བསེར་བུས་བུས་དང་ག་ཆད་ཅུས་པ་དང་། །ལྷ་
ངན་སེམས་ལས་ཁ་ལས་ཆེས་པ་དང་། །བརྩུད་མེད་ཁ་ཟས་ཡན་ལ་གཏད་པ་དང་། །ཤྱགས་བཀག་པ་དང་
ནན་གྱིས་བཙོར་བ་ཡི། །རྒྱུན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རླུང་ནད་ལྡང་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། རླུང་གི་ནད་སློང་བའི་
རྒྱུན་ཁྱད་པར་བ་ནི། སྤྱན་དང་བཟའ་བཏུང་གི་རིགས་རོ་ཁ་བ་དང་། །ཨ་རུ་བ་རུ་ལས་གཞན་པའི་རོ་བསྐྱ་
བའི་རིགས་དང་། །རོ་རི་ལྟར་གྱུར་གྱུར་ཡོན་ཏན་ཡང་ཞིང་རྩུབ་པ་དང་། །ཤྱགས་ལས་སྤྲ་སྤྲ་སྐྱ་གཡོ་གྲང་བ་
དང་ལྡན་པ་བསྟེན་ཅགས་པ་དང་། །བུད་མེད་ལ་ཆགས་པ་མང་དུ་སྤྱད་པས་དུབ་པ་དང་། །ལན་མང་པོའི་བར་
དུ་སྟོ་ཆག་པ་དང་། །ཟས་གྲང་ཉུང་ཟད་ཁོ་ན་ལས་མ་ཟོས་པ་དང་། །རུབ་མང་པོར་གཉིད་ཆག་པ་དང་། །སྤྲོ་
སྟོ་སྟོང་ལ་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ཅག་ལྟལ་ཆེས་པ་དང་། །གཏར་བ་དང་མས་པ་ལ་སོགས་པའམ་བུ་ག་རྣམས་
ལས་ཞག་མང་དུ་ཟགས་པ་དང་། །ཡང་ན་འབྲུ་སྐྱུག་ཅག་པོས་བཏབ་པའམ། །ག་བུར་ལ་སོགས་པའི་དྲི་དང་
ལྡན་ནམ་མེད་གྲང་རུང་སྟེ་བསེར་བུས་ལུན་རིང་དུ་བུས་པ་དང་། །ག་ཆད་པ་སྟེ་ཡི་ཆད་ཆད་ཀྱི་བར་དུ་ཅུས་པ་
དང་རང་དང་གཞན་གྱི་སློང་ནས་སྤྲོ་བ་དང་སེམས་ཀྱི་ལས་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་དང་། །ཉིན་མཚན་ཐོག་ཐག་ཏུ་སྤྲོ་
བ་སོགས་ཁའི་ལས་ཆེས་པ་དང་། །འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་མ་སྤྲོ་བ་འམ་ཐལ་ཆེས་པ་ལྟ་བུ་བརྩུད་མེད་པའི་ཁ་
ཟས་ཁོ་ན་ཡོན་ལ་གཏད་པ་སྟེ་རྒྱུན་བསྟེན་པ་དང་། །བཤང་གཅི་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཤྱགས་བཀག་པ་
དང་། །མི་འབྱུང་བཞིན་དུ་ནན་གྱིས་བཙོར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རླུང་གི་ནད་སློང་བྱུང་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

མཁྲིས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་སློང་རྒྱུན་བསྟན་པ།

ཚ་བའི་རོ་དང་རྩོ་ཚ་སྐྱུམ་བསྟེན་ཅགས། །རྒྱུད་ལ་ཞེ་སྤང་ཅག་པོ་སྐྱེས་པ་དང་། །ཚད་དབྱང་གཉིད་ལོག་
འདུག་རྗེས་ཅག་ལྟལ་བུས། །མི་ཐེག་ཁྱུར་དང་ས་སྤན་བཞོས་པ་དང་། །གཞུ་སྤན་བཀའ་དང་འཛིང་ག་བཏུ་
བ་དང་། །བང་དང་འཕྲོ་ལས་དག་གིས་ཉེན་པ་དང་། །ཉ་ཡིས་བརྟུམ་དང་གཡང་ལ་སྦྱང་བ་
དང་། །འཐིབས་འོག་ཚུད་དང་རྩོ་དབྱུག་བརྟུངས་པ་དང་། །ཤ་མར་བུ་རམ་ཆང་སོགས་བཟའ་བཏུང་

དྲགས། རྒྱུན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཁྲིས་ཚད་སློང་བར་བྱེད། ཚེས་པ་སྟེ། མཁྲིས་པའི་ནད་སློང་བའི་རྒྱུན་ལྷན་
པར་བ་ནི་ཅི་ཏུ་ཀ་དང་ན་ལེ་ཤམ་ལ་སོགས་པ་ཚ་བའི་རོ་དང་ལྡན་པ་ཕལ་ཆེར་དང་། ཆང་གར་དང་ལོ་མར་
འབྲུ་མར་སོགས་ནི་ཚ་སྐྱུམ་ལ་ཡང་ཞིང་ཅི་མནས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བཟའ་བཏུང་བསྟེན་
དྲགས་པ་དང་། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཞེ་སྤང་དྲག་པོ་སྐྱེས་པ་དང་། ཚ་བའི་དུས་ཀྱི་ཉིན་གུང་ལ་གཉིད་ལོག་ཅིང་
གཞི་གཅིག་ཏུ་འདུག་བཞིན་པའི་རྗེས་སློབ་དུ་དྲག་ཤུལ་གྱི་ལས་བྱས་པ་དང་། མི་ཐེག་བཞིན་དུ་ཁྱུང་ཆེན་
པོ་འབད་པས་ཁྱུང་བ་དང་། ས་ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་རང་བཞིན་ཤུགས་བསྐྱེད་ནས་བཞོས་པ་དང་། གཞུ་སྤན་མོ་
བཀའ་བ་དང་། འཛིང་ཁ་དྲག་ཏུ་བཤེ་བ་དང་། བར་རྒྱུག་པ་དང་། ཚད་གུང་ལྟ་བུ་ལ་འགོ་ཞིང་ལས་མང་དུ་
བྱེད་པ་དག་གིས་ཉིན་པར་གྱུར་པ་དང་། ཉེ་ལོས་བརྟུན་པ་དང་། གཡང་ལ་སྐྱུང་བ་དང་། འཐིབས་འོག་ཏུ་
ཚུད་པ་དང་། རྗོད་དང་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པས་ལན་མང་དུ་བརྟུངས་པ་དང་། ལྷན་པར་དུ་ཤ་མར་དང་བྱ་
རམ་ཆང་ལ་སོགས་པ་བཟའ་བཏུང་ཐལ་དྲགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱུན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཁྲིས་ཚད་སློབ་
བྱར་དུ་སློང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

བད་ཀན་གྱི་ལྷན་པར་སློང་རྒྱུན་བསྟན་པ།

ཁ་མངར་ལྷི་བསིལ་སྐྱུམ་བསྟེན་དྲགས་པ་དང་། འགྲངས་རྗེས་དལ་བར་འདུག་དང་ཉིན་གཉིད་ལོག་ ལྷན་
སྟེང་ཉལ་དང་རྒྱུགས་གོས་སྤབ་འབྲུགས། བློ་སྤན་གསར་ཐོག་སེར་ཅན་སྤངས་པ་དང་། ར་སྐྱོམ་ཤ་
རིད་ཚིལ་བུ་འབྲུ་མར་དང་། རྩི་མར་རུལ་པ་ལོ་བཤུར་ལ་སྤུག་རས། རི་སྐྱོག་ལ་སོགས་རྗེ་ཟས་མཐའ་
དག་དང་། མ་འཚོས་འཚོག་དང་ཁེངས་པའི་ཟས་རྣམས་དང་། ར་ཡི་ལོ་རྒྱུན་ཞོ་དར་རྒྱ་གར་ཇ། བཟའ་
བཏུང་ཆེས་ཉེ་ཚད་ལས་འདས་པ་འཇ། ལྷ་མ་མ་ལུ་བྱི་མ་ཟོས་པ་ཡི། རྒྱུན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བད་ཀན་གྲང་
ནད་སློང་། ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་གྱི་ནད་སློང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལོ། རྒྱབས་དང་ཁྱུང་མང་སོགས་རོ་ཁ་བ་
དང་། འོ་མ་སོགས་རོ་མངར་བ་དང་། རོ་རི་ལྟར་གྱུར་གྱུང་བསིལ་སྐྱུམ་རུལ་འཇམ་བརྟན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་དང་ལྡན་པའི་བཟའ་བཏུང་བསྟེན་དྲགས་པ་དང་ཟས་ཟོས་ནས་འགྲངས་པའི་དུས་རྗེས་སྤུལ་བར་
འདུག་པ་དང་། ཉིན་གཉིད་ལོག་ཅིང་ལྷན་སྟེང་དུ་ཉལ་བའཇ། ཡུན་རིང་དུ་སློང་པ་དང་། རྒྱུན་ཀའི་དུས་མ་
ཡིན་པ་ལྷན་པར་དགུན་སྤྱད་རྒྱུགས་པ་དང་། གྲང་བའི་དུས་སྤུ་གོས་སྤབ་མོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེའི་
དབང་གིས་འབྲུགས་པ་དང་། བློ་དང་སྤན་མ་དང་། ཤུགས་ལས་ཁམ་བུ་སོགས་གསར་ཐོག་རྣམས་སེར་
ཅན་ཉེ་མ་སྤྱིན་པ་འཇ། སྤྱིན་ཡང་རྒྱུན་པ་མང་དུ་བཟ་བ་དང་། ཡང་ན་ཡུན་རིང་པོར་ལོན་པས་སྤངས་པར་གྱུར་
པ་དང་། ར་ཤ་དང་སྐྱོམ་པོ་སྟེ་རྗོལ་དུ་གྲགས་པའི་དུད་འགྲོའི་ཤ་ཤིན་ཏུ་རིད་པ་དང་། ཚིལ་བུ་དང་རྒྱང་

ནམས་མང་དུ་བ་དང་། འབྲུ་མར་དང་ཚི་མར་དང་། གཞན་ཡང་བཟའ་བའི་བྱེ་བྲག་རུལ་པ་ནམས་དང་།
ལོ་བཤུར་ཏེ་སྐྱེན་མ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་མ་རངས་པའམ་རྙིང་པ་དང་། ལ་སྤྱག་རས་པ་དང་། རི་སྒོག་ལ་
སོགས་ཏེ་རྗེན་བས་ཀྱི་རིགས་མཐའ་དག་བ་དང་། དེ་ནམས་རྗེན་པ་མ་ཡིན་པར་བཙོས་ཀྱང་རུང་སྟེ། མ་
ཚོས་པའམ་ཡང་ན་ཚོག་དྲགས་པ་དང་། སྒྲོམས་པར་ཚོས་ཀྱང་རུང་། དུན་ལོན་པས་ཁེངས་པོར་གྱུར་པའི་
བས་ནམས་བ་དང་། ར་ཡི་འོ་སྒོན་ཏེ་དོན་མོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞོ་མ་ལངས་པ་དང་། དར་བ་རས་པ་དང་།
རྒྱ་གང་དང་། ར་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་འབྱུངས་པ་དང་། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ནམས་མ་ཡིན་པའི་བཟའ་བཏུང་
ཡིན་ཡང་ཉ་ཅང་བཟེས་ཏེ་འོག་ནས། ལྟོ་བའི་ཆ་གཉིས་བས་ལ་ཆ་གཅིག་སྟོམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚད་ལས་
འདས་པའམ། སྤྲ་མའི་བས་མ་ལུ་བཞེན་དུ་སྤྲ་ཡང་ཕྱི་མ་གཅིག་བ་སྟེ། མདོར་ན་དུས་མ་ཡིན་པར་བོས་
པ་དེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་དེ་ནམས་ཀྱིས་བད་ཀན་ཞེས་བྱ་བ་གང་བའི་ནད་ཀྱི་རང་བཞེན་ཅན་དེ་ཉིད་སྟོང་བར་
བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །མ་གསུངས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་བེན་པའི་སྟོང་རྒྱུ་ཀྱི་བས་དང་སྟོང་ལམ་དེ་ནམས་འབད་
པས་ཐབས་ཀྱིས་སྤངས་ནས་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམས་ལ་བསྐྱབས་པས་ནད་ཀྱིས་ཉེ་བར་འཚོ་
བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་དབང་གིས་རང་རང་གི་ཚེའི་ཚད་ཇི་ཅམ་ཡོད་པ་དང་མཚུངས་པར་གནས་པར་
བྱེད་དོ། །དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་མི་འབྱུང་དོ། །

ཞར་བྱུང་ལྡན་འདུས་ཀྱི་སྟོང་རྒྱུ་བསྟན་པ།

དེ་དག་འདྲེས་ལས་ལྡན་འདུས་ནད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་བེན་པའི་རྒྱུང་
མཁེས་བད་ཀན་རྒྱུང་པའི་སྟོང་རྒྱུ་དེ་དག་ནམས་པན་རྒྱུ་འདྲེས་པ་ལས་ལྡན་པ་དང་འདུས་པའི་ནད་བསྐྱེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུང་མཁེས་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་རྒྱུ་ནམས་འདྲེས་པར་བསྐྱེན་ན་རྒྱུང་མཁེས་ལྡན་པའི་ནད་
དང་། བད་རྒྱུང་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་རྒྱུ་ནམས་འདྲེས་པར་བསྐྱེན་ན་བད་རྒྱུང་ལྡན་པའི་ནད་དང་། བད་མཁེས་
གཉིས་ཀྱི་སྟོང་རྒྱུ་ནམས་འདྲེས་པར་བསྐྱེན་ན་བད་མཁེས་ལྡན་པའི་ནད་དང་། དེ་གསུམ་གའི་སྟོང་རྒྱུ་
ནམས་འདྲེས་པར་བསྐྱེན་ན་གསུམ་ཀ་འདུས་པའི་ནད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིའི་རྒྱུ་
རྒྱས་པར་གཞན་མང་པོ་ཞིག་ནས་བཤད་མོད་དུ་བེན་ཀྱང་གོ་བའི་ཤུགས་ལས་རྟོགས་སྤྲོ་བ་དང་མང་བའི་
འཇིགས་པས་མ་སྟོས་སོ། །

གསུམ་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཚི་སྟིང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ནད་ཀྱི་རྒྱུ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་དགུ་པའོ། ། །

ལེའུ་བཅུ་པ། བད་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྐོར།

༡༡། །བད་འཇུག་ཚུལ་གྱི་ལེའུ་འི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྦྱར་བ་
དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ། ལེའུ་འི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྲོང་རིག་པའི་
ཡེ་ཤེས་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱི་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག །ཅེས་པ་སྟེ། བད་ཀྱི་རྒྱུན་བསྟན་
ཟིན་པ་དེ་ནས་ཡང་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཀྱི་ཞེས་བོས་
ནས་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་
ངས་བཤད་དོ་ཞེས་གདམས་སོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། བད་ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། བད་གང་དུ་བརྟེན་པའི་གནས་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལའང་ འཇུག་ཚུལ་དངོས་དང་། རྒྱགས་པའི་ལམ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་འཇུག་
ཚུལ་དངོས་ལའང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། འབྲེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དཔེ་དོན་གྱི་སྐོར་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱལ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་བྱས་ནས། །འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི་
འཕང་བྱའི་ཡུལ་དེ་ལ། །འཕེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ནི་རྣམ་བཞི་ཡིས། །འཕེན་བྱ་གཅིག་ལ་ཕོག་དང་འབྲེལ་
བས་དཔག །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེས་པའི་རྒྱལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་
མཆེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་བད་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི་ཇི་ལྟར་བྱེད་པོ་སྟེ་མ་ན། འདི་ནི་བྱ་
བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་མདའ་ལྟ་བུ་གང་ལ་འཕང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་
རྒྱང་མཁའི་བད་ཀན་གསུམ་པོ་འབེན་ལྟ་བུ་དེ་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་དེ་ནི་དུས་གདོན་ཟས་སྦྱོད་དང་
རྣམ་པ་བཞི་པོ་མི་ལྟ་བུ་དེའི་རྒྱང་མཁའི་བད་ཀན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་འཕེན་པར་བྱ་བ་མདའ་ལྟ་བུ་དེ་འཕངས་པས་རྒྱང་མཁའི་བད་ཀན་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཞིག་
ལ་ཕོག་པ་དང་། གཞན་གཉིས་ཀྱང་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་རྣམས་འཇུགས་པའི་ཚོ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་
ལྟར་ལུས་བྱུངས་དང་བྱི་མ་ཡང་འཛོམས་པར་བྱེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བད་བྱུངས་བྱི་མ་དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་
རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་པའི་འབྲེལ་བ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་དགོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་
ཡང་ངག་དོན་དུ་ན་སྐྱེ་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མདའ་ལྟ་བུ་ནི་བྱ་བ་དང་། དུས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་བཞི་པོ་

མདའ་འཕེན་མཁའ་གྱི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་ཡུལ་རྒྱང་སོགས་གསུམ་པོ་འབེན་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ལས་ཞེས་རྟོགས་
པར་བྱའོ། །

༢ འབྲེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ཡང་རྒྱང་ནི་རུས་པ་ལ་གནས་ཏེ། །མཁྲིས་པ་ཁྲག་དང་རྩལ་ལ་གནས་པ་ཡིན། བད་ཀན་ལྷག་མ་རྣམས་
ལ་གནས་པའོ། །དེ་ལྟར་པན་ཚུན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཚུལ། །ཉེས་པ་འབྲུགས་པས་ལུས་བྱུངས་ཉེན་བྱས་
ཏེ། །གཉིས་ཀས་ངི་མ་ལ་ནི་གཞོན་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཉེས་པ་གསུམ་ལས་རྒྱང་ནི་རུས་པ་
རྣམས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་མཁྲིས་པ་ནི་ཁྲག་དང་རྩལ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ལ། བད་ཀན་ནི་རུས་
པ་དང་ཁྲག་དང་རྩལ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་མ་སྟེ། དྲངས་མ་དང་ཤ་དང་ཚིལ་དང་རྐང་དང་ལུ་བ་དང་བཤང་བ་དང་
གཅི་བ་རྣམས་ལ་གནས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞོན་བྱ་དང་གཞོན་བྱེད་རྣམས་པན་ཚུན་དུ་དྲངས་མ་ལ་སོགས་
པ་བརྒྱ་པོ་རྟེན་དང་། རྒྱང་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་བརྟེན་པ་པོའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་བར་འབྲེལ་ཞིང་། རྒྱ་དེའི་ཕྱིར་
དུས་གདོན་བས་སྟོན་གྱི་རྒྱེན་གྱིས་ཡང་རྩལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་ཆ་མཐུན་
པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་ལ་ཕོག་པས་ཐོག་མར་དེ་གསུམ་པོ་རང་རང་གི་གནས་དང་ལྡང་ཚད་
ལས་འབྲུགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འབྲུགས་པས་ནི་དྲངས་མ་ལོག་པའི་ལུས་བྱུངས་རྣམས་ལ་གཞོན་ཅིང་
ཉེན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྲུགས་ཤིང་ཉེན་པའི་ནད་པའི་ནད་བྱུངས་གཉིས་ཀས་བཤང་བ་ལ་སོགས་ངི་མ་
ལ་ནི་ལྷག་པར་དུ་གཞོན་པ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་འོ། །

༣ དཔེ་དོན་གྱི་སློབ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ཡང་ནད་དང་རྒྱ་མཐུན་བས་ཀྱི་བརྒྱད། །འབྲེལ་བྱེད་རྒྱང་གིས་བྱ་ག་རྣམས་སུ་གཏོར། །དེ་ཚོ་དྲངས་མ་གང་
དུ་ཆགས་གྱུར་པ། །བྱ་གའི་སྟོན་དང་དེ་དུས་སྟོན་ལས་གྱིས། །མཁའ་ལ་སླིན་འདུས་ཆར་པ་འབབ་པ་
བཞིན། །རང་རང་གནས་སུ་འཕེལ་ཞིང་གསོག་པར་བྱེད། །བསགས་པ་རྒྱེན་མཉམ་དེས་པ་ཁོ་ནར་
ལྡང། །ཞེས་པ་སྟེ། ཉེས་པ་འབྲུགས་པས་ལུས་བྱུངས་དང་ངི་མ་རྣམས་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་རྒྱང་ལ་
སོགས་པའི་ནད་དང་། རྒྱ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བས་ཡང་རྩལ་དང་ལྡན་པའམ། ཚ་ཚོ་དང་ལྡན་པའམ། ལྷི་
བསིལ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་རྩལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བས་བོས་པ་ཕོ་བར་བསྟེགས་བཞུ་བྱས་པའི་དྲངས་མའི་
བརྒྱད་དེ་འབྲེལ་བྱེད་གྱི་རྒྱང་གིས་བྱུངས་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་རྣམས་སུ་གཏོར་བ་དེའི་ཚོ། ཡང་རྩལ་གྱི་བས་ལས་བྱུང་
བའི་དྲངས་མ་དེ་རྒྱང་གིས་གནས་གང་དུ་ཆགས་པར་གྱུར་པ་ལས་རུས་པའི་བྱ་ག་རྒྱང་གི་སྟོན་དང་ལྡན་པ་

ཉིད་དང་། དེའི་དུས་དང་ལྷན་ཅིག་པར་རྒྱུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་སྲོད་ལམ་གྱིས་ནད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 བཞིན་དུ་ཚེ་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་དྲངས་མ་དེ་ཡང་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱིས་གཏོར་བས་ཁྲག་གི་གནས་སུ་ཆགས་པར་
 འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་ཁྲག་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་མཁྲིས་པའི་སྲོན་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དང་། ཁྲག་འཕེལ་བའི་སྲོད་ལམ་
 གྱིས་ནད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ལྷི་བསིལ་གྱི་ཟས་ལས་བྱུང་བའི་དྲངས་མ་དེ་ཡང་ཤ་ཚོལ་ལ་སོགས་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་
 བད་ཀན་གྱི་སྲོན་དང་ལྷན་པ་དེ་དང་བད་ཀན་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་སྲོད་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ནད་དུ་འགྱུར་ལ་
 དེའང་རྒྱུ་སོགས་རང་རང་གི་རྒྱ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དྲངས་མ་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་སུ་རེས་པར་
 ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གནས་དེ་དང་དེར་གནས་པའི་ཉེས་པ་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་རྗེས་
 སུ་མཐུན་པས་འཛིན་ཞིང་མི་གཏོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་དབེར་ན་དབྱར་གའི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་མཚོ་
 ལས་འོངས་པ་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་སྲིན་རྒྱུང་དུ་རྒྱུང་དུ་ནས་འདུས་ཤིང་བསགས་ཏེ་ཆར་པ་འབབ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
 དུ། བྱ་གའི་སྲོན་དང་ཟས་སྲོད་རིགས་མཐུན་ཕྱད་པའི་དབང་གིས་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་རང་རང་གི་གནས་
 སུ་འཕེལ་ཞིང་གསོག་པར་བྱེད་ལ། བསགས་པ་དེ་ལས་སྤར་ཡང་དུས་གདོན་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ཕྱད་ན་རེས་
 པ་ཁོ་ན་སྟེ། གདོན་མི་བཟ་བར་ལྷང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་བྱ་གའི་རྒྱུ་ལ་མི་གཏོར་པའི་ཟས་བསིལ་བྱོད་
 སྟོམས་པ་ཁོ་ན་བསྟེན་པར་གྱིས་ཤིག །

༢ རྒྱགས་པའི་ལམ་བཤད་པ།

ལམ་དུག་ལྷགས་ནས་བདེ་མེད་ནད་མེད་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། ནད་རྣམས་རང་གནས་སུ་བསགས་པ་རྒྱེན་
 དང་ཕྱད་ནས་ལྷང་བ་དེའི་ཚེ་པགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལམ་དུག་ལ་ལྷགས་ནས་རང་རང་གི་རྒྱགས་དང་བཅས་
 ཏེ་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེ་བ་མེད་པའི་ནད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་པགས་པ་ལ་གྲམས་ཤིང་
 ཤལ་རྒྱས་པ་དང་། བར་དུ་རྩ་རྣམས་ལ་རྒྱག་ཅིང་རུས་ལ་ཞེན་པ་དང་། ཐ་མར་དོན་ལྡ་ལ་འབབ་ཅིང་སྲོད་
 དུག་ལ་ལྷང་བ་ལས་བདེ་བ་མེད་པའི་ནད་ཀྱིས་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་པགས་པ་ནི་རྒྱུང་
 མཁྲིས་ཀྱི་སྲུན་མོང་གི་གནས་དང་དེ་བཞིན་དུ་དྲངས་མ་ནི་བད་མཁྲིས་གཉིས་ཀྱི་སྲུན་མོང་གི་གནས་དང་།
 ཚིགས་པ་རྣམས་ནི་བད་རྒྱུང་གཉིས་ཀྱི་སྲུན་མོང་གི་གནས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནད་གང་དུ་བརྟེན་པའི་གནས་བསྟན་པ་ལ་ཡང་ རྒྱུང་གི་གནས་དང་། མཁྲིས་པའི་གནས། བད་
 ཀན་གྱི་གནས་བསྟན་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ལྷགས་ནས་གང་དུ་བརྟེན་པའི་གནས། །ལྷུ་
 བའི་གནས་དང་དམྱི་མིག་རུས་ཚིགས་དང་། །རེག་བྱ་ན་བ་རྒྱུང་གི་གནས་ཡིན་ཏེ། །ལྷུ་པར་ལྷུ་གནས་ལོང་
 བ་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ནད་བསགས་ཤིང་ལངས་པ་འདུག་སྟོ་དུག་དུ་དེ་ལྟར་ལྷགས་ནས་ལུས་ཀྱི་ཆ

ཤས་གང་དུ་བརྟེན་པའི་གནས་ནི་གང་ཞེ་ན། ལུ་བའི་གནས་རྒྱ་ལོང་དང་དེ་ཉི་མིག་དང་རུས་པ་དང་ཚིགས་པ་
རྣམས་དང་། དེ་ག་བྱ་སྟེ་པགས་པ་དང་། རྣ་བའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་རྒྱུད་གི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་སྲུང་
དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ནད་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་། ལྷན་པར་དུ་ཟས་ལུ་བའི་གནས་ལོང་ན་གཙོ་ཆེར་
གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

༢ མཁྲིས་པའི་གནས་བསྟན་པ།

མཁྲིས་གནས་སྟེ་བ་པོ་བ་ལྷག་དང་རྩལ། །དྲངས་མ་རྒྱ་སེར་མིག་དང་པགས་པ་སྟེ། །ལྷན་པར་ལུ་དང་མ་
ལུ་བའི་ན་གནས། །ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་གྱུར་པ་མཁྲིས་པའི་གནས་ནི་སྟེ་བ་ནས་པོ་བའི་བར་ལུ་མ་ལུ་
མཚམས་དང་། ལྷག་དང་རྩལ་དང་། ཟས་ཀྱི་དྲངས་མ་དང་། རྒྱ་སེར་དང་། མིག་གི་དབང་པོ་དང་།
པགས་པ་རྣམས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ནད་རྟགས་འབྱུང་
ཞིང་། ལྷན་པར་ཟས་ལུ་བའི་གནས་ལོང་དང་མ་ལུ་བ་པོ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

༣ བད་ཀན་གྱི་གནས་བསྟན་པ།

བད་ཀན་བྲང་དང་མགུལ་པ་སྟོ་བ་མགོ། །དྲངས་མ་ཤ་ཚིལ་རྐང་ལུ་བཤང་གཅི་དང་། །སྣ་སྟེ་ལྷན་པར་མ་
ལུ་བའི་གནས་ལ་གནས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་གྱུར་པ་བད་ཀན་གྱི་གནས་ནི་བྲང་དང་
མགུལ་པ་དང་སྟོ་བ་དང་མགོ་བོ་དང་ དྲངས་མ་དང་ཤ་དང་ཚིལ་དང་རྐང་མར་དང་ལུ་བ་དང་བཤང་གཅི་
གཉིས་དང་། སྣ་སྟེ་ལུ་དབང་པོ་རྣམས་ལ་གནས་ནས་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ནད་རྟགས་སྟོན་པར་འགྱུར་
ཞིང་། ལྷན་པར་དུ་མ་ལུ་བའི་གནས་པོ་བ་ལ་གཙོ་ཆེར་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་
སོ། །

ལེ་ལུ་འི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ནད་འཇུག་རྩལ་གྱི་ལེ་ལུ་སྟེ་བཅུ་པའོ། །

ནས་ཡང་དང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཀྱེ་ཞེས་བོས་ནས་དང་སྲོང་
ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱངས་ཤིག །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེས་པའི་
མཚན་ཉིད་འཕེལ་བཟད་འཁྲུགས་པ་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་གྱུར་པ་ཉེས་པ་དངོས་འབྱུང་བར་འགྱུར་
བའི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་རང་གི་ལྗང་ཚད་ལས་མང་དུ་འཕེལ་བ་དང་། དེ་ལས་ཉུང་དུ་བཟད་པ་དང་། སན་ཚུན་
འཁྲུགས་པ་དེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟུན་སོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་འཕེལ་བཟད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། འཕེལ་བཟད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ། ལུས་བྱངས་
འཕེལ་བཟད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ། ཇི་མ་འཕེལ་བཟད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ། ཉེས་པ་འཁྲུགས་པའི་རྟགས་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཕེལ་བཟད་ནད་བྱངས་ཇི་མ་རྣམ་གསུམ་སྟེ། །དེ་ལ་རྒྱ་དང་མཚན་མ་རྟགས་
བསྟན་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། འཕེལ་བཟད་འཁྲུགས་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་རྒྱང་ལ་སོགས་པའི་ནད་དང་དྲངས་མ་ལ་
སོགས་པའི་ལུས་བྱངས་དང་། བཤད་གཅི་ལ་སོགས་པའི་ཇི་མ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་གསུམ་པོ་ལའང་འཕེལ་བཟད་ཀྱི་རྒྱ་རེ་རེ་དང་། དེའི་མཚན་མའམ་རྟགས་རེ་རེ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་
གཉིས་ཀྱི་སྐོར་ནས་གསལ་པོར་བསྟན་པར་བྱའོ། །ནད་བྱངས་ཇི་མ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཉེས་པ་རྒྱང་ལ་སོགས་
པ་འཕེལ་བ་དང་བཟད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ནི་གང་གིས་བྱེད་པར་འགྱུར་སྟེ་མ་ན། འདི་ཡང་དུས་ལ་
ལྟོས་པ་སྟེ། མི་གང་ཞིག་ནད་འཕེལ་བ་དང་བཟད་པ་གང་ཡང་རྩལ་བ་ལ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དེའི་ཆེ་བས་དང་
སྟོད་ལམ་ལོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་ལོགས་སུ་བཀའ་ནས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ན་རྒྱང་ལ་
བྱ་འཕེལ་བ་དང་། བཟད་པ་ལ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དེའི་ཆེ་གཆང་ལ་སོགས་པ་མངར་བའི་བས་རྣམས་ཡི་གར་
མི་འདོད་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་སྤངས་ཤིང་མ་བོས་པ་དང་། སྐབས་ཁྱུང་དང་ཇ་ལ་སོགས་པ་ཁ་བསྐྱའི་
བཟའ་བཏུང་སྟོང་ལ་འདོད་པས་སྟོང་ཞིང་དེ་ལ་བྱིན་ནས་བོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱོ་ཞིང་དལ་བའི་སྟོད་
ལམ་མི་འཕྲོད་དོ་སྟེ་མ་པ་དང་། ཡང་རྩལ་གྱི་སྟོད་ལམ་འཕྲོད་དོ་སྟེ་མ་ནས་དེ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱུ་སྐྱུང་བ་
དང་ཕྱི་མ་གཞན་གྱིས་གནང་བ་བྱིན་ཞིང་བསྟེན་པ་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུས་རྒྱང་ནད་འཕེལ་ཞིང་ཡང་ན་བཟད་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བས་མི་འདོད་པ་དང་སྟོད་ལམ་མི་འཕྲོད་དོ་སྟེ་མ་པ་སྤངས་པས་འཕེལ་ཞིང་བས་
འདོད་ནས་སྟོང་བ་དང་། སྟོད་ལམ་འདི་ནི་འཕྲོད་དོ་སྟེ་མ་པ་གཞན་གྱིས་བྱིན་པའམ་རང་གི་སྟོས་བརྟགས་
ནས་སྐྱུད་ཀྱང་རྩལ་བཟད་པར་འགྱུར་ཏེ་གཞན་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༢ ལུས་བྱངས་འཕེལ་བཟང་གི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་མེ་དྲོད་རང་གནས་འདུག །ཆ་ཤས་ལུས་བྱངས་ཀྱི་ལ་གནས་པ་དེ། བློ་དང་འབར་བས་
འཕེལ་དང་བཟང་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། གཉིས་པ་ལུས་བྱངས་འཕེལ་བ་དང་བཟང་པ་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པའི་
རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་ལུས་ཀྱི་མེ་དྲོད་མཁྲིས་པ་འཇུ་བྱེད་དེ་ཉིད་རང་གི་གནས་ལྷ་བ་དང་མ་ལྷ་བའི་བར་ན་འདུག་པ་
དེའི་ཆ་ཤས་ལུས་བྱངས་རེ་རེ་ཀྱན་ལ་སོ་སོར་གནས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་བྱི་བ་དང་ཆེས་ཆེར་འབར་བས་
ལུས་བྱངས་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཕེལ་བ་དང་བཟང་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོ་འཕེལ་བས་ནི་ཕྱི་མ་
རྣམས་ཀྱང་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། དང་པོ་བཟང་པས་ནི་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་བཟང་ཅིང་འགྲིབ་པར་
བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སོ་བའི་མེ་དྲོད་དང་ལྷག་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་མེ་དྲོད་བྱི་ཞིང་ཉམས་
པ་ན་སོ་བར་ཁ་བས་མ་ལྷ་བས་དྲངས་མའི་ཉེས་པ་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ནད་རྟགས་རྣམས་སྟོན་
ཞིང་། དྲངས་མ་མ་ལྷ་བ་དེས་རྒྱ་བྱས་ནས་ལྷག་དང་ཤལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་མེ་དྲོད་ཀྱིས་མ་
སྐྱོན་པས་ན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཚབས་ཆེར་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་ཏེ། སོ་སོའི་ནད་རྟགས་སྟོན་པར་བྱེད་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་སོ་བའི་མེ་དྲོད་སོགས་སྟོབས་ཆེར་འབར་དུགས་ན་ཁ་བས་ཀྱི་དྲངས་མ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཞིང་
དེ་སྐྱེས་པས་ནི་བྱངས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་བཟང་ཅིང་འགྲིབ་པར་གྱུར་ནས་རང་རང་གི་ནད་རྟགས་འོག་ནས་
འབྱུང་བ་ལྟར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

༣ ཇི་མ་འཕེལ་བཟང་གི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ།

དྲི་མ་ཐོགས་དང་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་ལས་ཤེས། །ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་ནས་བཤད་ཀྱང་དྲི་མ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ནི།
ནད་བྱངས་གཉིས་འཕེལ་བཟང་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་དྲི་མ་ལ་གཞོན་ནས་འཕེལ་བའམ་བཟང་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་དྲི་མ་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་ལས་མི་འབྱུང་བར་ཐོགས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་བའི་
མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས་ཤེས་ཤིང་གོ་བར་བྱའོ། །

༤ འཕེལ་བཟང་གི་རྟགས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་འཕེལ་བའི་རྟགས་དང་། བཟང་པའི་རྟགས་བཅས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འང་ནད་བྱངས་དྲི་མ་
གསུམ་ལས། ཉེས་པ་འཕེལ་བའི་རྟགས་བསྟན་པ། དེ་རྟགས་རྒྱུང་འཕེལ་སྐྱེས་ནག་དྲོད་ལ་དགའ། །ལུས་
འདར་སྟོ་བ་སྟོ་ཞིང་བཤད་བ་སྟེ། །སྐྱ་མང་མགོ་འཁོར་སྟོབས་གཉིད་དབང་པོ་ཉམས། །མཁྲིས་པ་འཕེལ་

བས་བཤང་གཅི་ལྷགས་མིག་སེར། །བཀའ་སྐྱོམ་ལུས་ཚ་གཉིད་རྒྱུ་འབྲུ་བར་བྱེད། །བད་ཀན་འཕེལ་བས་
 རྫོད་ཉམས་ཟམ་མི་འཇུ། །ལུས་ལྷི་མདོག་དཀར་ཁོང་སྟོམ་ཡན་ལག་སྟོད། །མཚིལ་མང་ལུད་པ་གཉིད་ཆེ་
 དབུགས་མི་བདེ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལོང་དུ་ཉེས་པ་ལ་སོགས་འཕེལ་ཟད་ཀྱི་རྒྱ་དང་རྟགས་དེ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་
 དང་པོ་རྒྱ་བཤད་ཟིན་ནས། གཉིས་པ་རྟགས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་འཕེལ་བའི་རྟགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱུང་
 འཕེལ་བའི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་ཆ་སྟེམ་ཞིང་ནག་པ་དང་། རྫོད་ལ་དགའ་ཞིང་ལུས་འདར་བ་དང་། ལྟོ་བ་སྟོ་
 ཞིང་བཤང་བ་སྲི་བ་དང་། ཤིན་དུ་སྐྱ་བ་མང་ཞིང་མགོ་བོ་ཟེ་ཟོམ་དུ་འཁོར་བ་དང་། ལུས་སྟོ་བས་དང་གཉིད་
 དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཉམས་ཏེ་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་མཁྲིས་པ་འཕེལ་བའི་རྟགས་སུ་རང་གི་བཤང་གཅི་དང་བགས་པ་དང་མིག་རྣམས་སེར་པོར་འགྱུར་
 ཞིང་། གསུས་ཀྱང་བཀའ་ཤིང་སྟོམ་པ་དང་། ལུས་རྫོད་ཚ་ཞིང་གཉིད་རྒྱུང་བ་དང་། ལུས་དུ་འབྲུ་བར་བྱེད་
 པ་རྣམས་འབྱུང་ལ། བད་ཀན་འཕེལ་བས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་རྫོད་ཉམས་ཤིང་ཁ་ཟམ་མི་འཇུ་བས་སྟོ་བ་དང་།
 ལུས་ལྷི་ཞིང་བགས་མདོག་དཀར་བ་དང་། ཁོང་སྟོམ་ཞེས་པ་བདུ་རྟིང་སྟེ། ལྷ་ཟེར་ལས། ཁོང་སྟོམ་པ་ནི་སྟོ་
 བ་རྒྱུང་ཞིང་སྐྱིད་ལུག་པའོ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱ་བ་ལ་མི་དགའ་བའི་ཁོང་སྟོམ་ཞིང་ཡན་ལག་གི་ཚིགས་པ་རྣམས་
 ལྟོད་པ་དང་། མཚིལ་མང་དང་ལུད་པ་མང་ཞིང་གཉིད་ཆེ་བ་དང་དབུགས་མི་བདེ་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་
 དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༢ ལུས་རྒྱུངས་འཕེལ་བའི་རྟགས་བསྟན་པ།

དྲངས་མ་འཕེལ་བས་བད་ཀན་དང་འབྲུ་ལ། །ཞག་འཕེལ་མེ་དབལ་ཁོང་འབྲས་མཚེར་པའི་ནད། །མཛེ་སྐྱོན་
 །ཞག་མཁྲིས་ནད་དང་མིག་སེར་དང་། །རྟིལ་ནད་བསྐྱོད་དཀར་མིག་དང་གཅིན་ལྷགས་དམར། །ཤ་འཕེལ་
 །ལྷ་བ་མེན་བྱ་ཤ་རྒྱས་འགྱུར། །ཚིལ་འཕེལ་ངལ་དང་རུ་མ་གསུས་ཚིལ་སྟེ། །རུས་པ་འཕེལ་བས་རུས་ལྷག་སོ་
 །ལྷག་འབྱུང་། །རྟིང་འཕེལ་ལུས་ལྷི་མིག་གཡུང་ཚིགས་ཁ་སྟོམ། །འབྲུ་འཕེལ་འབྲུ་བའི་དེ་འགྱུར་བྱེད་མེད་
 དད། །ཅེས་པ་སྟེ། ལུས་རྒྱུངས་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་དྲངས་མ་འཕེལ་བའི་རྟགས་ནི་བད་ཀན་འཕེལ་རྟགས་དང་
 འབྲུ་སྟེ་མེ་རྫོད་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་ལ། །ཞག་འཕེལ་བའི་རྟགས་སུ་གདོང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་མེ་
 དབལ་ལམ་བྱང་གྲ་ཞེས་པའི་ནད་འབྱུང་པ་དམར་ཚམ་གོ་ལེར་འབྱུང་བ་དང་། །ཁོང་པའི་ནད་འབྲས་དང་
 མཚེར་པའི་ནད་དང་། མཛེ་སྐྱོན་དང་ཞག་མཁྲིས་ཀྱི་ནད་དང་། མིག་སེར་ཞེས་བྱ་བའི་ནད་དང་། སོ་རྟིལ་
 །རྒྱངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ནད་དང་། ལུས་བསྐྱོད་པར་དཀར་ཞིང་མིག་དང་གཅིན་དང་བགས་པ་རྣམས་
 དམར་པོར་འགྱུར་བ་དང་། །ཤ་འཕེལ་བའི་རྟགས་སུ་ལྷ་བ་དང་མེན་བྱ་དང་ཤ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་

དང་། ཚེལ་འཕེལ་བའི་རྟགས་སུ་ལྷན་སེམས་དལ་ཞིང་འཐིབས་པ་དང་། ལུ་མ་དང་གསུམ་པའི་ཚེལ་བུ་སྐྱེ་
སྐྱེ་ཚེས་ཚེར་འགོ་བ་དང་། ལུས་པ་འཕེལ་བའི་རྟགས་སུ་ལུས་པའི་སྤྲོད་ཏུ་ལུས་ལྷག་དང་སེའི་གངས་ཚང་ནས་
ཀྱང་སྐྱར་སོ་ལྷག་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཀྱང་མར་འཕེལ་བའི་རྟགས་སུ་ལྷན་ཕྱི་ཞིང་མིག་གཡུང་བ་སྤྲེ་མིག་
སྤངས་ཞན་པ་དང་། ལུས་ཚོགས་ཀྱི་ལ་སྤོམ་པོར་འབྱུང་བ་དང་། ལྷན་བྱངས་ཀྱི་ཐ་མ་ལུ་བ་འཕེལ་བའི་
རྟགས་སུ་ལུ་བ་རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་ལུའི་ནད་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་བྱད་མེད་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་དེ་རོ་ཙ་བའི་ལུས་པ་
དག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དྲི་མ་འཕེལ་བའི་རྟགས་བསྟན་པ།

བཤང་འཕེལ་ལྷན་ཕྱི་སྤོ་སྤོ་རྒྱ་མ་འཕྲུག གཅིན་འཕེལ་རྒྱ་སོར་བྱུག་ཅིང་མ་གཅིས་སེམས། །རྒྱལ་འཕེལ་
རྒྱལ་ཆེ་དྲི་སྤོག་ལྷགས་ནད་འབྱུང་། །སྤོ་མོ་འཕེལ་བས་ཕྱི་ཞིང་གཡུང་འདྲུལ་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། དྲི་མ་
ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་བཤང་བ་འཕེལ་བའི་རྟགས་སུ་ལྷན་ཕྱི་ཞིང་སྤོ་བ་སྤོ་བ་དང་། རྒྱ་མ་གཟེར་ཞིང་ཀྲུག་ཀྲུག་
ཅེས་པའི་སྐད་འབྱུང་བ་དང་། ལྷན་བསྐྱོད་དཀའ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། གཅིན་འཕེལ་བའི་རྟགས་སུ་རྒྱ་
སོར་བྱུག་ཅིང་ན། གཅིས་ཞེས་པ་བད་རྟིང་པ་སྤྲེ་ཡང་ཡང་བཏང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། འདྲིར་མ་གཅིས་ཞེས་པ་
ཡང་ཡང་བཏང་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མ་བཏང་བ་ཡིན་ནམ་སྤྲེ་སེམས་པ་དག་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་འཕེལ་
བའི་རྟགས་སུ་རྒྱལ་ཕྱིར་དོན་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་དྲི་ཞེས་པ་ལས་སྤོག་སྤྲེ་དྲི་མི་ཞེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། གཡན་པ་ལ་
སོགས་པ་པགས་པའི་ནད་འབྱུང་བ་དང་། སྤོ་མོ་སྤྲེ་མིག་གི་རྒྱ་མ་དང་སྤོ་བས་དང་ན་སྤོ་བས་དང་མཚེལ་མ་
ནམས་འཕེལ་བའི་རྟགས་སུ་རང་རང་གི་གནས་ནམས་ཕྱི་ཞིང་གཡུང་བའམ་ཅེ་ལ་འདྲུལ་བར་བྱེད་པ་དག་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བཟད་པའི་རྟགས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་ཉེས་གསུམ་བཟད་པའི་རྟགས་དང་། ལྷན་བྱངས་དང་། དྲི་མ་དང་། མདངས་བཟད་པའི་བཟད་པའི་
རྟགས་བསྟན་པ་བཅས་བཞི་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱང་བཟད་ཚོལ་རྒྱང་སྤོ་ཉམས་ལྷན་མི་བདེ། །དམ་པ་མི་གསལ་
བད་ཀན་འཕེལ་རྟགས་འབྱུང་། །མཁྲིས་བཟད་བྱོད་མདོག་ཉམས་པས་གང་དང་ནག །བད་ཀན་བཟད་པས་རང་
གི་གནས་སྤོངས་ཤིང་། །མགོ་འཁོར་སྤིང་འདར་ཚོགས་མཚམས་ལྟོད་པར་འགྱུར། །དྲངས་མ་བཟད་པས་ཤ་
སྐམ་བས་མིད་དཀའ། །ལྷགས་རྒྱབ་སྤོ་ཆེར་མི་བཟོད་ན་བར་འགྱུར། །ལྷག་བཟད་ཅ་ལྟོད་ལྷགས་རྒྱབ་བསེལ་
སྤྲུང་དད། །ཤ་བཟད་སྤོ་ཚོགས་ན་ཞིང་ལྷན་སྤོགས་འབྱུར། །ཚེལ་བཟད་གཉིད་རྒྱང་ཤ་སྐམ་སྤོ་སྤྲུང་
འགྱུར། །ལུས་པ་བཟད་པས་སྤོ་མོ་སེམས་ལྷན་ལ། །ཀྱང་བཟད་སྤོ་བས་སྤོང་མགོ་འཁོར་མིག་འགྲིབ་འགྱུར། །ལུ་

བ་ཟད་པས་ཁྲག་འབྱུང་འཚོག་གམ་སེམས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷུང་བདེ་པའི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་འབད་ཚོལ་རྒྱུ་
 ཞིང་སྐྱོ་བའི་སྐྱོ་བ་ཉམས་པ་དང་། ལུས་མི་བདེ་ཞིང་བྱམ་པ་མི་གསལ་བ་དང་། བོང་དུ་བཤད་པའི་བད་ཀན་
 འཕེལ་བའི་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། མཁྲིས་པ་བདེ་པའི་རྟགས་སུ་ལུས་ཀྱི་རྩོད་དང་པགས་པའི་
 མདོག་ཉམས་པས་རེག་བྱ་གང་བ་དང་ལ་དོག་ནག་པོར་འབྱུང་ལ། བད་ཀན་བདེ་པའི་རྟགས་སུ་བད་ཀན་
 རང་གི་གནས་དྲངས་མ་དང་ཤ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་ཞིང་གྲུད་པའི་ཆ་ལའང་གཞོད་པས་མགོ་བོ་འཁོར་བ་དང་
 ལྷིང་འདར་ཞིང་རུས་ཚོགས་ཀྱི་མཚམས་མི་སྐྱོར་བར་སྟོད་སྟོད་པོར་འབྱུང་བ་དག་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །

༢ ལུས་བྱངས་བདེ་པའི་རྟགས་བསྟན་པ།

དྲངས་མ་བདེ་པས་ཤ་སྐྱམ་བས་མིད་དཀའ། །ལྷགས་རྩུབ་སྐྱེ་ཆེར་མི་བཟོད་ན་བར་འབྱུང། །ལྷག་བདེ་ཚ་
 ལྷོད་ལྷགས་རྩུབ་བསེལ་སྐྱུར་དད། །ཤ་བདེ་སྐྱེ་ཚོགས་ན་ཞིང་རུས་ལྷགས་འབྱུང། །ཚོལ་བདེ་གཉིད་རྒྱུང་ག་
 ལྷམ་སྐྱོ་སྐྱུར་འབྱུང། །རུས་པ་བདེ་པས་སྐྱེ་འབྱེ་སོ་སེན་རྒྱུང། །རྟེན་བདེ་སྐྱུབས་སྟོང་མགོ་འཁོར་མིག་འགྲིབ་
 འབྱུང། །ལྷ་བ་བདེ་པས་ཁྲག་འབྱུང་འཚོག་གམ་སེམས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་བྱངས་བདེ་པའི་རྟགས་
 མ་དེ་ཉིད་བདེ་པའི་རྟགས་སུ་ཤ་སྐྱེ་ཞིང་ལ་བས་མིད་པར་དཀའ་བ་དང་། པགས་པ་རྩུབ་ཅིང་སྐྱེ་ཆེར་
 བསྐྱུགས་པ་རྣམས་ལ་མི་བཟོད་པའི་ནད་ལྷུང་བར་འབྱུང་བ་དང་། ལྷག་བདེ་པའི་རྟགས་སུ་ཚ་ལྷོད་པ་སྟེ་སྟོང་
 ལྷོད་པོར་གནས་ཤིང་། པགས་པ་རྩུབ་པ་དང་བསེལ་བའི་རེག་བྱ་དང་སྐྱུར་བའི་ལ་བས་ལ་དད་པ་དང་། ཤ་
 བདེ་པའི་རྟགས་སུ་སྐྱེ་ཚོགས་རྣམས་བཅག་པ་ལྟར་ན་ཞིང་རུས་པ་ལ་པགས་པ་འབྱུང་བས་ཤིན་ཏུ་སྐྱེ་པོར་
 འགོ་བ་དང་། ཚོལ་བདེ་པའི་རྟགས་སུ་གཉིད་རྒྱུང་ཞིང་ཤ་སྐྱེ་མས་པ་དང་། པགས་མདོག་སྐྱོ་སྐྱུར་འབྱུང་བ་
 དང་། རུས་པ་བདེ་པའི་རྟགས་སུ་སྐྱེ་འབྱེ་ཞིང་སོ་དང་སེན་སོ་རྒྱུང་བ་སྟེ་བྱུང་འགོ་བ་དང་། རྟེན་མར་བདེ་
 པའི་རྟགས་སུ་རུས་རྟེན་གྱི་སྐྱུབས་སྟོང་པ་དང་། མགོ་བོ་འཁོར་ཞིང་མིག་འགྲིབ་པར་འབྱུང་ལ། ལྷ་བ་བདེ་
 པའི་རྟགས་སུ་གསང་གནས་ལས་ཁྲག་འབྱུང་ཞིང་བདེ་བ་ཉམས་པས་ཤེས་པ་དང་གསང་སྐྱོད་དང་བཅས་པ་
 ཚོག་གམ་སྐྱེ་ཏུ་སེམས་པ་དག་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །

༣ ཇི་མ་བདེ་པའི་རྟགས་བསྟན་པ།

བཤད་བདེ་རྒྱ་མའི་ནད་དུ་སྐྱེ་བཅས་འཁྲིལ། །བྱེན་དུ་འགོ་ཞིང་ཕྱི་བ་ལོགས་སྤིང་ག་ན། །གཅིན་བདེ་མདོག་
 འབྱུང་སྤིང་ཉུང་དུར་འབྱུང། །རྩལ་བདེ་ལྷགས་འགས་བ་སྐྱེ་འགྲོང་དང་འབྱེ། །ལྷན་བྱུ་རང་གནས་སྟོངས་
 དང་ཡང་ལས་ཤེས། །ལུས་བྱངས་ཇི་མ་ལ་ནི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །འཕེལ་བསྐྱེད་བདེ་པས་སྟོབས་ལ་གཞོད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ཇི་མ་རྣམས་ཀྱི་ནད་ནས་བཤད་བ་བདེ་པའི་རྟགས་སུ་རྒྱ་མའི་ནད་དུ་སྐྱེ་བྱུ་དང་བཅས་

ཤིང་འབྱིལ་བ་དང་། སྐབས་སུ་རླུང་གྲེན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཅི་བ་ལོགས་དང་སྤྱིང་ག་ན་ཞིང་ག་ཟེར་བ་དང་། ག་ཅིན་
 ཟད་པའི་རྟགས་སུ་ག་ཅིན་མདོག་གྲོ་བུར་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྤྱི་བ་ཞེས་པ་རྒྱ་ཟེར་ལས། ག་ཅིན་ཡུན་རིང་ཞིག་
 བཀག་ཅིང་བརྟགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཕྱིས་གཏོང་བའི་ཚེ་སྤྱི་ཞིང་བདེ་བྲག་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ལ།
 ག་ཅིན་བཀག་ཅིང་བརྟགས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་ནད་དུ་གྱུར་པ་ནི་གང་གི་ཚེ་རླུང་གིས་གྲེན་དུ་སྤོག་པར་གྱུར་ལ་
 དེའི་ཚེ་སྤྱི་བའི་ལོག་ནས་སྤོ་བའི་བར་དུ་ག་ཅིན་གྱིས་གང་བར་གྱུར་ལ་དེའི་ཚེ་རབ་དུ་ན་བ་ལ་སོགས་པའི་ནད་
 བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་དོན་གཏོང་བུལ་བའམ་དཀའ་བ་དང་། ཡང་ན་ཉུང་དུར་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། རུལ་ཟད་པའི་རྟགས་སུ་པགས་པ་འགས་ཤིང་བ་སྤྱིའི་བུ་ག་རྣམས་བྱེ་སྤྱོད་འབྲེང་བ་
 དང་རང་འབྱེ་སྤྱོད་ལྟར་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱོན་བྱེ་སྤོག་མཁྲིས་དང་མིག་གི་རྩུ་མ་སོགས་ཟད་པའི་རྟགས་
 སུ་རང་རང་གི་གནས་སྤོང་པ་དང་ཡང་བ་ལས་གཙོ་བོ་ཚེ་ཟད་བྱེད་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་ལུས་
 ཟུངས་བདུན་པོ་ནི་རང་རང་གི་བྱི་མ་རྣམས་ལ་ནི་བརྟེན་ཏེ་གནས་པའི་ཕྱིར་བྱི་མ་རྣམས་འཕེལ་བས་ནད་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དེ་ལས་ཟད་པས་ལུས་ཀྱི་ཟུངས་སྤོབས་ལ་གཞོན་པ་ཚབས་ཚེ་བ་ཡིན་ནོ། །
 མདངས་ཟད་པའི་རྟགས་དང་གསོ་བའམ་བསྟན་པ།

མདངས་ནི་སེམས་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟད་དེ། །དངས་རིད་ཉམ་རྒྱུང་མི་དགའ་གཟི་མདངས་ཉམས།
 འཚོ་བྱེད་འོ་མ་ཤ་ལུ་དེ་སྐྱོན་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ཟུངས་དངས་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་མདངས་
 ཞེས་བྱ་བའི་སྐོག་གི་རྟེན་དེ་ནི་སེམས་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཚེ་པོ་སྤྱོད་པའི་དབང་གིས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་རྟགས་སུ་ཡང་ཡང་དངས་ཤིང་སྐྱག་པ་སྤྱོད་བ་དང་། ལུས་རིད་ཅིང་ཉམ་རྒྱུང་བ་དང་། གང་ལའང་མི་
 དགའ་བའི་སྤོ་སྤྱོས་ཤིང་གཟི་མདངས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་མངར་བའི་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་འཚོ་བྱེད་ཀྱི་
 སྐྱོན་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་བཀའ་བསྟན་བཅོས་མན་དག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལས་འབྱུང་བའི་བརྟུན་ལེན་དང་
 རོ་ཅ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་གྱི་སྤོར་བ་དང་། བཞོས་ཐོག་གི་འོ་མ་དང་། ཤ་བཟང་པོ་གསར་པ་བཅོས་པའི་ལུ་བ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་མདངས་ཟད་པ་དེ་གསོ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས་ན་སྐོག་ཡུན་རིང་དུ་འཚོ་བར་བྱེད་
 པའི་ཐབས་སུ་འབད་དེ་བསྟན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ། ཉེས་པ་འཇུགས་པའི་རྟགས་བསྟན་པ།
 དེ་ལ་ཡང་རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་སོ་སོའི་རྟགས་བསྟན་པ་ལས། དང་པོ་རླུང་འཇུགས་པའི་རྟགས་
 བསྟན་པ་ནི། འཇུགས་རྟགས་རླུང་གི་ཅ་ནི་སྤོང་ལ་རྒྱལ། །རྩུ་ནི་རྩུ་དངས་ལ་ལོག་རྩེས་སྒྲ། །འགྲོ་
 འདོད་ཤུས་འདེབས་ཤེས་པ་ཡང་ལ་འཕྱོ། །མགོ་བོ་བྱི་འཁོར་ན་བ་ལུར་ལ་འཇོག། །ལྷོ་སྐམ་དམར་རྩུབ་ལ་རོ་

བསྐྱེད་པ་བློ། གཞུང་འཕེ་གང་འདར་འགྲུལ་བྱུག་དང་སྟོམ། རེངས་འཁྲུམས་བྱེ་ཆག་འབྲིན་དང་དགེས་
 ལྷམ་བྱེད། འགྲུལ་ན་བྱུག་ཆེ་སྤྱི་བཅེ་སྤྱུམ་སེར་བྱེད། གཞུང་མེད་གཡལ་འདར་རྒྱུང་འདོད་ཆོག་པ་
 ཟ། དཔྱི་ཞེད་རུས་ཆོགས་མ་ལུས་བརྟུངས་སྣམ་བྱེད། ལྷག་པ་བྱང་དང་ལྷུང་འགྲུལ་བྱུག་ཅིང་
 གཞུང་། ལྷུང་གསང་རྣམས་ནི་ཁ་བྱེ་མནན་ན་ན། ལྷོང་སྤྱུགས་བྱེད་ཅིང་ཐོ་རངས་སྤྱི་གསོ་བ་ལྷ། ལྷོ་འཕྲོག་
 དགོང་དང་ཐོ་རངས་ལྷུ་རྗེས་ན། ཞེས་པ་སྟེ། གོང་དུ་འཕེལ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་བསྟན་ཟིན་ནས། ད་ནི་འཕྲུགས་
 པའི་རྟགས་བསྟན་པ་ལས། ཐོག་མར་ལྷུང་འཕྲུགས་པའི་རྟགས་ལ། ལྷུང་གི་ཙ་ལི་ལོང་ལོན་དུ་སྟོང་ཞིང་ཁ་ལ་
 རྒྱལ་བ་དང་རྒྱ་ལོ་ལེ་རྒྱ་དང་འདྲ་བར་སྟོང་ལ་དུངས་ཤིང་པལ་ཆེར་མི་ལྡོག་ལ། གཡུ་ཉེ་ལོག་ཀྱང་དེའི་རྗེས་
 ལྷ་བ་དང་། འགྲོ་འདོད་ཅིང་ཐང་ཆད་པའི་སྐབས་ལྷུང་ལྷུང་འདེབས་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡང་ལ་གཏད་མེད་དུ་
 འཕྱོ་བ་དང་། མགོ་བོ་བྱི་འཁོར་བྱེད་ཅིང་རྣ་བ་ལུང་ལ་འཕྲོག་པ་དང་། ལྷུ་སྐམ་ཞིང་དམར་ལ་རྒྱབ་པ་དང་།
 ཅི་ཡང་མ་བོས་ཀྱང་ཁ་ལ་རོ་བསྐྱེད་བྱོ་བ་དང་། གཞུང་བ་རེས་མེད་དུ་འཕེ་ཞིང་ལུས་གང་ལ་བཅེ་འདར་བྱེད་
 པ་དང་། ལུས་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱས་པའི་ཆོ་ཀུན་ལ་བྱུག་པ་དང་། ཡང་ན་གོ་ལེར་བྱུག་པ་དང་། ལྷོ་མ་པ་སྟེ་སྤྱིད་
 ལྷག་པ་དང་། ལུས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་རེངས་པའམ་ཡང་ན་བརྟུང་བསྐྱུམ་མི་ཤེས་པར་འཁྲུམས་པ་དང་།
 ཤ་ལྷགས་བྱེ་བ་དང་རུས་རྒྱུ་ཆག་པ་སྣམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་ཕྱིར་འབྲིན་པ་དང་། ཡན་ལག་
 གཞན་གྱིས་དགེས་སྣམ་བྱེད་པ་དང་། འགྲུལ་ན་བྱུག་ལྷག་པར་དུ་ཆེ་ཞིང་བསྤྱི་བཅེ་ལ་སྤྱུམ་སེར་བྱེད་བ་
 དང་། མཚན་མོ་ཡང་གཞིད་མེད་ཅིང་གཡལ་དང་འདར་བ་དང་རྒྱུང་ལག་རྒྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། ཆོག་པ་
 ཟ་བ་རྣམས་འབྱུང་ལ། དཔྱི་ཞེད་དང་རུས་ཆོགས་མ་ལུས་བ་བརྟུངས་པ་སྣམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་
 བྱང་དང་ལྷུང་འགྲུལ་ལ་ལྷག་པར་དུ་བྱུག་ཅིང་གཞུང་བ་དང་། ཡན་སྟོང་ཆོགས་པ་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་
 གསང་རྣམས་ནི་ཁ་བྱེ་ཞིང་མནན་ན་ན་བ་དང་། ལྷོང་སྤྱུགས་བྱེད་ཅིང་ཐོ་རངས་ཀྱི་རུས་སྤྱི་སྤྱི་སོ་བ་ཅན་ལྷ་བ་
 དང་། ལོང་པ་སྟོང་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་དགོང་དང་ཐོ་རངས་ཀྱི་རུས་དང་ལྷུ་བའི་རྗེས་རྣམས་སྤྱི་ལྷག་པར་ན་བ་དག་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

༢ མཁྲིས་པ་འཕྲུགས་པའི་རྟགས་བསྟན་པ།

མཁྲིས་པ་འཕྲུགས་རྟགས་རྩ་རྒྱས་ལྷ་གྲིམས་མགྲོགས། རྒྱ་མདོག་དམར་སེར་དྲི་དུགས་རྒྱངས་པ་ཆེ། ལམགོ་
 ར་ཤ་ཚ་ལ་རོ་སྤྱུང་ལ་ལ། ལྷུ་སྟོང་བད་ཀན་ཆེ་ལ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི། ལམག་སྤྱིན་དམར་སེར་གཞུང་བ་གཅིག་དུ་
 འདྲིལ། ལུབ་གཞིད་རྒྱང་ལ་ཉིན་པར་གཞིད་མི་བྱུབ། ལུང་པ་དམར་སེར་ཚ་བོ་སྟོམ་དད་ཆེ། ལྷག་མཁྲིས་
 འཕྲུ་སྤྱུག་རྒྱལ་ཆེ་དྲི་མ་མནན། ལམ་དོག་དམར་སེར་སྤྱིན་ཅིང་འདྲུལ་བར་བྱེད། ཉིན་དགུང་མཚན་དགུང་ལུ་

བའི་དུས་ན་ན། །ཞེས་པ་སྟེ། མཁུམ་པ་འཕྲུགས་པའི་རྟགས་ལ་ཙ་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་མནན་མི་བཟོད་པར་
 རྒྱས་ཤིང་རྟ་རྩ་བ་སྦྱིལ་བ་ལྟར་ཕྱ་ལ་གྲིམས་པ་དང་། མཚོགས་པར་འཕར་བ་དང་། རྒྱའི་མདོག་དམར་སེར་
 ཡིན་པ་ལ་དྲི་མ་དུགས་ཆེ་ཞིང་རྒྱངས་པ་ཆེ་བ་དང་། མགོ་བོ་ན་ཞིང་ག་ཤོད་ཚེ་ལ་ཁའི་རོ་སྦྱར་ལ་ཁ་བ་བྲོ་བ་
 དང་། ལྷེའི་སྟེང་དུ་བད་ཀན་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱུ་སེར་འབྱར་བག་ཅན་ཆེ་ལ་སྦྱའི་སྒོ་སྐམས་པ་དང་། མིག་སྦྱིན་
 དམར་སེར་དུ་འབྱུང་ཞིང་གཟེར་བའི་གནས་གཅིག་དུ་འདྲིལ་བ་དང་། ལུབ་གཉིད་རྒྱུ་ལ་ཉིན་པར་གཉིད་མི་
 ཐུབ་པ་དང་། ལྷན་པ་དམར་སེར་བག་རེ་འབྱུང་ཞིང་ཁ་ལ་ཚ་བྲོ་བ་ལ་སྒོམ་དད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། ལྷག་
 གམ་མཁུམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཐུར་དུ་འཕྲུ་བའམ། ཡང་ན་གྲེན་དུ་སྦྱུགས་པ་དང་། ལུས་ལ་རྩལ་ཆེ་ཞིང་
 དྲི་མ་ང་བ་མནན་པ་རྣམས་དང་། མིག་དང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་ཁ་དོག་དམར་སེར་དུ་འབྱུང་ཞིང་ལུས་ཀྱི་ཆ་
 ཤས་རྣམས་སྦྱིན་ཅིང་འདྲུལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཉིན་གྲུང་དང་མཚན་གྲུང་དང་ཟས་ལྷ་བའི་དུས་ན་ལྷག་པར་
 དུ་ན་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

༣ བད་ཀན་འཕྲུགས་པའི་རྟགས་བསྟན་པ།

བད་ཀན་འཕྲུགས་རྟགས་ཙ་མི་བྱིང་རྒྱད་དལ། །རྒྱ་མི་མདོག་དཀར་དྲི་དང་རྒྱངས་པ་རྒྱུང་། །ཁ་མངལ་སྟེ་
 རྩིལ་སྐྱུ་ལ་མིག་དཀར་སྦྱང་། །སྦྱབས་ལུང་མང་ཞིང་མགོ་འཕྲོམ་ལུས་སེམས་སྟེ། །དང་ག་མི་བདེ་བློ་མེད་
 འཇུ་སྟོབས་རྒྱུང་། །མཁལ་རྟེན་ན་ཞིང་ལུས་སྒོ་བྲ་བ་སྟེ། །ཁ་ཟས་བད་ཀན་སྐྱུག་ཅིང་འཕྲུ་བ་དང་། །དྲན་པ་
 མི་གསལ་གཉིད་ཆེ་སྦྱིད་པ་སྦྱར། །གཡའ་མཁུང་ཚོགས་དམ་ཤ་རྒྱས་ལས་མཐའ་རིང་། །ནམ་ཞོད་སྟོད་དང་
 སྤྲོ་བོ་སྟོབས་ལྷང་། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་འཕྲུགས་པའི་རྟགས་ལ་ཙ་མི་གཉིང་དུ་བྱིང་ཞིང་འཕར་རྒྱལ་
 ཡང་གྲུད་ལ་དལ་བ་དང་། རྒྱ་མི་མདོག་དཀར་ཞིང་དྲི་དང་རྒྱངས་པ་རྒྱུང་བ་དང་། ཁ་མངལ་བ་སྟེ་རོ་མི་
 གསལ་ཞིང་སྟེ་དང་སོ་རྩིལ་སྐྱུ་ལ་མིག་གྲང་དཀར་ཞིང་བྱུད་བཞིན་སྦྱངས་པ་དང་། སྦྱབས་དང་ལུང་པ་ཤིན་
 ཏུ་མང་ཞིང་མགོ་བོ་འཕྲོམ་ལ་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་སྟེ་བ་དང་། དང་ག་མི་བདེ་ཞིང་ཕོ་བའི་མེ་བློ་མེད་ཅིང་
 ཟས་འཇུ་བའི་སྟོབས་གཉིས་ཀ་རྒྱུང་བ་དང་། མཁལ་རྟེན་ན་ཞིང་ལུས་ཀྱན་སྒོས་ལ་སྦྱ་བ་ལྷག་པར་དུ་སྦྱེ་བ་
 དང་། ཁ་ཟས་གང་བོས་གྲང་སྦྱ་སོབ་དང་རྩམ་པ་སྟེ་རང་མདོག་དང་བད་ཀན་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱུག་ཅིང་ཡང་ན་དེ་
 ལྟར་འཕྲུ་བ་དང་། དྲན་པའི་དབང་པོ་མི་གསལ་ཞིང་གཉིད་ཆེ་ལ་སྦྱིད་པ་ཤིན་ཏུ་སྦྱར་བ་དང་། བགས་པ་
 རྣམས་གཡའ་ཞིང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་སྤྲ་ཞིང་མཁུང་བ་དང་། དེའི་ཚོགས་མཚམས་རྣམས་དམ་ཞིང་ཤ་
 འཕྲལ་དུ་རྒྱས་ལ་ལས་ཀྱི་མཐའ་རིང་བ་སྟེ་ངང་རིང་བ་དང་། ལམ་ལྷ་ཆར་ཞོད་འབབ་པའི་དུས་དང་སྟོད་དང་
 སྤྲོ་དང་ཟས་བོས་མ་ཐག་དུ་ལྷང་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ། མཚུག་བསྐྱབ་ནི།

དེ་ལྟར་མཚན་ཉིད་འཕེལ་བའདུག་གསུམ་གྱི། ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ནད་ཀྱན་ལྟུང་། ལྷན་
འདུས་འདྲེས་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ། །འདིར་མ་འདུས་པའི་ནད་རྟགས་ཡོད་མི་སྲིད། །ཅེས་གསུངས་
སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཉེས་པའི་མཚན་ཉིད་འཕེལ་བ་དང་བཤད་པ་དང་འཕྲུགས་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཇི་
ལྟར་བཤད་པའི་རྟགས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་པའི་ནད་ཀྱན་ལ་ལྟབ་ཅིང་གསལ་བར་འགྱུར་ལ། ལྷན་པ་གསུམ་
དང་འདུས་པ་གཅིག་གི་རྟགས་རྣམས་ནི་རྒྱུ་པའི་ནད་རྟགས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་པན་ཚུན་གཉིས་སམ་
གསུམ་ག་འདྲེས་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རྒྱུ་པ་དང་
ལྷན་འདུས་བདུན་པོ་འདིར་མ་འདུས་པའི་ནད་ཀྱི་རྟགས་གཞན་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་སྲིད་དེ། བདུན་རྟགས་
ཀྱི་རིགས་གཙོ་ཆེ་བ་ཀྱན་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱུ་པ་དང་
འདྲེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ནད་རྟགས་སྤོ་མོ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་རང་རང་གི་སྐབས་
སྟེ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུན་ཅི་སྟེང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ། །།

ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། བདུན་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་སོ་སོའི་དོན་བསྟན་པ།

༄༅། །དེ་ལ་ཡང་ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚན་སྐྱུར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དོས་བཤད་པ་དང་།
ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་
སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག་ །ཅེས་པ་སྟེ།

ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་
ཡང་ཀྱེ་ཞེས་བོས་ནས་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་
དང་ངས་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཞུང་དོན་དོས་བཤད་པ།

དེ་ལ་འང་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདུན་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱུ་ཡི་དབྱེ་བ་དང་། །ཉེན་དང་རྣམ་པའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་

གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་འདྲིར་ཡང་དག་པར་བད་རྒྱུ་ལྡོག་ནས་དབྱེ་བ་དང་།
ཉེན་གྱི་སྐྱོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པའི་སྐྱོན་ནས་དབྱེ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་ཡོད་ཅེས་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་རྒྱུ་ལྡོག་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ཉེན་གྱི་སྐྱོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་པའི་སྐྱོན་ནས་དབྱེ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་
ལས་དང་པོ་ལ་འང་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དང་པོ་རྒྱ་ཡི་སྐྱོན་ནས་དབྱེ་བ་
ནི། །ཚེ་འདྲིའི་ཉེས་དང་སྐྱོན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་། །དེ་གཉིས་འདྲེས་ལས་བྱུང་དང་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་པ་
སྟེ། བད་ལ་དབྱེ་བའི་གཞི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དང་པོ་རྒྱུ་ལྡོག་ནས་དབྱེ་བའི་རྒྱུ་ལྡོག་ཚེ་འདྲིའི་ཉེས་པ་
རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀའ་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བའི་བད་དང་། སྐྱོན་གྱི་ལས་ངན་པ་སང་པ་ལས་བྱུང་བའི་བད་དང་།
དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བད་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་ཡོད།

༡ རྒྱུ་ལྡོག་ནས་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་གསུམ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཉེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་འང་ཚེ་འདྲིའི་ཉེས་པ་
ལས་བྱུང་བ་དང་། སྐྱོན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་བ། དེ་གཉིས་འདྲེས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
དང་པོ་རྒྱ་རྒྱུན་འཛོམས་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ཚེ་འདྲིའི་ཉེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བད་ནི་གོང་
ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་བད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀའ་དང་རྒྱུན་ཏུ་སྤྲོད་པ་གདོན་ཟམ་སྤྱོད་འཛོམས་པ་ལས་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་སྟེ། ཡོངས་གྲུབ་ཚེ་འདྲིའི་བད་དང་ལྟར་སྤང་འཕྲལ་གྱི་བད་དང་ཀུན་བརྟགས་གདོན་གྱི་བད་
ཕལ་ཆེ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ནི་སྤྱོད་དབྱེད་ཟམ་སྤྱོད་བགོགས་བསྐྱད་ཡས་སྤྱད་གསུང་བསྐྱགས་སོགས་
རིམ་གྲོས་བཙུགས་དགོས་པ་ལོ། །

༢ སྐྱོན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་བ།

ལས་སྟེས་རྒྱ་མེད་པ་ལ་དཀྱེལ་ཆེ་བ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཉིས་པ་སྐྱོན་གྱི་ལས་ངན་པ་སང་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཚེ་
སྤྲོད་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་འཛོགས་དང་སྐྱོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་ཏེ་མི་དགོ་བ་བཅུ་སྟེད་པའི་ལས་ངན་པའི་འབྲས་
བུ་རྣམས་སང་ཅིང་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ལས་སྟེས་པས་ན་གོང་ཏུ་བཤད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་འཛོམས་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་
བད་ཀྱི་དཀྱེལ་ཆེ་བ་སྟེ་བྱུག་རྒྱ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་ངེས་པར་སྐྱོག་འཕྲོག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་གཞན་དབང་སྐྱོན་
གྱི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །འདྲི་ནི་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་སོགས་ཚོགས་གསོག་པ་དགོ་བ་བཅུ་འི་
དཀར་ཚོས་འབའ་ཞིག་གིས་བཙུགས་པར་བྱའོ། །

༣ དེ་གཉིས་འདྲེས་པ་ལས་བྱུང་བ།

རྒྱ་རྒྱུ་ད་ཀྲེལ་ཆེ་ཉེས་ལས་འདྲེས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱུ་ཅམ་ལས་མེད་དུ་བྱིན་ཀྱང་ནད་
སྟོབས་ད་ཀྲེལ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཆོ་འདྲིའི་ཉེས་པ་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་དང་སྲ་མའི་
ལས་ངན་པའི་རྣམ་སྟོན་གཉིས་ཀ་འདྲེས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཚན་བཞི་དང་བཙུག་པོར་གྱུང་འདྲེས་
པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ལོ། །

༤ ཉེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

དང་པོ་ཆོ་འདྲིའི་ཉེས་པ་རྣམས་གཉིས་ཏེ། །རང་བཞིན་གནས་པ་ཁོང་གི་ཉེས་པ་དང་། །ཕྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་སྟོ་
བྱུར་ཉེས་པ་གཉིས། །དང་པོ་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །གཉིས་པ་དུག་མཚན་གདོན་དང་རྣམ་པ་
གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་དང་པོ་ཆོ་འདྲིའི་ཉེས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ནད་ལའང་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། །ལུས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ཁོང་གི་ཉེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། །ཕྱིའི་
རྒྱུ་འགའ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་སྟོ་བྱུར་བའི་ཉེས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་རྒྱུ་དང་མཁྲིས་
པ་བད་ཀན་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ནི་ཐོག་མར་འབྲུགས་ནས་ནད་ཀྱི་བྱུག་རྩ་སྟེང་པར་བྱེད་ལ། །གཉིས་པ་
ནི་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་དུག་དང་། །མདའ་རྩོལ་སོགས་པའི་མཚན་དང་། །འབྱུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གདོན་
དང་རྣམས་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ནི་ཐོག་མར་བྱུག་རྩ་སྟེས་ནས་སྦྱར་འབྱུང་བ་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

གནས་སྐབས་ཉེན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉེན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་སྦྱེས་
པ་དང་། །བྱུང་མེད་བྱིས་པ་རྣམས་པའི་ནད་རིགས་བཞི། །ཀྱུ་ལྷ་བྱུ་སྦྱོར་མོང་བ་དང་རྣམས་པ་ལ། །ཞེས་པ་སྟེ།
ནད་ལ་ཉེན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་སྦྱེས་པ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བ་དང་། །བྱུང་མེད་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བ་དང་། །བྱིས་པ་ཁོ་
ན་ལ་འབྱུང་བ་དང་། །རྣམས་པ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བ་སྟེ། །སྦྱོར་མོང་མ་ཡིན་པའི་ནད་རིགས་བཞི་དང་། །དེ་བཞི་ག་
ལ་ཀྱུ་ལྷ་བྱུ་ལྷ་བྱུ་སྦྱོར་མོང་གི་ནད་ཅེས་བྱ་བ་དང་རྣམས་པ་ལྟ་ཡོད་དོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་སྦྱེས་པའི་ནད་བསྟན་པ་ནི།

སྦྱེས་པའི་ནད་ལ་ལྟ་བ་བཟད་རྒྱགས་གཉིས། །ཁྲིག་རྒྱགས་པོ་མཚན་དུག་དགུ་བརྩུ་བདུན་བཤད། །ཅེས་པ་སྟེ།
ཉེན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བའི་ནད་ཚན་སོ་སོ་བ་གང་ཞེ་ན། །སྦྱེས་པའི་ནད་ལ་ལྟ་བ་བཟད་པ་དང་། །ཉ་ཅང་མང་བས་
རྒྱགས་པ་གཉིས། །ཁྲིག་རྒྱགས་ཀྱི་ནད་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་ཚོལ་གཅིན་དང་རྒྱ་མ་ལས་བྱུང་བ་དང་། །ཕོ་
མཚན་གྱི་ནད་འབྱུང་པ་ཅན་དང་མདུད་པ་འདྲ་བ་དང་། །སྦྱུ་བས་འབྱུར་དང་། །ག་མ་ཅན་དང་། །རྒྱུ་མཁྲིས་

ལྷག་དང་བད་ཀན་འདུས་པ་ལས་གྲུང་བ་སྟེ། འདི་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྲ་མ་དུག་དང་ཕྱི་མ་དགུ་ལྷ་
བའི་ནད་གཉིས་དང་བཅས་པས་རྣམ་པ་བཅུ་བདུན་དུ་བཤད་དོ། །

༢ བྱད་མེད་ཀྱི་ནད་བསྟན་པ།

བྱད་མེད་ནད་ལ་མངལ་ལྷ་མངལ་སྟོན་དགུ། །མངལ་གྱི་སྲིན་བྱ་ལངས་ཁྲོས་རྣམ་པ་གཉིས། །ཚ་ནད་བཅུ་
དུག་སྲུམ་ཚུ་ཚ་གཉིས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱད་མེད་ཀྱི་ནད་ལ་མངལ་གྱི་ནད་རླུང་དང་མཁྲིས་པ་བད་ཀན་ལྷག་
འདུས་པ་སྟེ་ལྷ་དང་། ལྷ་བྱར་ཅན། རྩེ་པོ། བེམ་པོ། མེན་སྟོན། སོ་སྟོན། སྟོན་རོ་ནག་པོ། ཚ་སྟོན། ས་
པོན་གྱི་སྟོན། ཟ་ལྷ་སྟེ་མངལ་སྟོན་དགུ། མངལ་གྱི་སྲིན་བྱ་མ་རུ་ཚེ་དང་། ལ་སོ་ལངས་ཁྲོས་རྣམ་པ་གཉིས་
དང་། སྟོ་སྟོང་མཆིན་མཆེར་མཁྲིས་མཁལ་རྒྱ་མ་འོ་མ་རུ་མ་གོར་པ་སྟེ་ལྷག་ཚབས་བཅུ་དང་། མགོ་རུས་པ་
སྟོང་མཁལ་མ་སོ་བ་རྒྱ་མ་སྟེ་རླུང་ཚབས་དུག་བསྟན་པས་ཚ་ནད་བཅུ་དུག་སྟེ་སྲུམ་ཚུ་ཚ་གཉིས་སོ། །

བྱིས་པའི་ནད་ལ་ཕྱ་རགས་ཞིབ་ཆོགས་བརྒྱད། །ཁས་ནད་འབྱུང་བའི་ལུས་སྟོབས་འགྲིབས་པ་ཡིན། །ཀུན་
ལྷབ་སྟུན་མོང་ནད་ལ་ཉེས་པ་དང་། །ཁའོ་བོ་གནས་དང་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བའོ། །ཉེས་པས་དབྱེ་བ་རླུང་
མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ། །

བྱིས་པའི་ནད་བསྟན་པ།

བྱིས་པའི་ནད་ལ་ཕྱ་རགས་ཞིབ་ཆོགས་བརྒྱད། །ཚེས་པའི་བརྒྱད་ནི། །མཐའི་གསལ་བྱེད་དེ། བྱིས་པའི་ནད་
ལ་མགོ་སྐྱངས་པ། གེ་བ་འགགས་པ། མཆེར་མཁྲིས་སོ་ལོང་ས་ཚོས་ཞོ་རས་ཀྱི་ནད་དེ་ཕྱ་བ་བརྒྱད། བྱང་།
སྟོ་བ། མཆིན་པ། འབྲུ་སྟུགས་རིམས་དང་། ལྷེ་བའི་ནད་དང་། རྟེན་ནད་དེ་རགས་པ་བརྒྱད། མིག་རྣ་བ།
ལ། མེན་བྲ། སྟོག་ཚ། སྲིན། སོ་ལ། ཤ་ནད་དེ་ཞིབ་ཆོགས་བརྒྱད་དང་བཅས་པས་ཉི་ཤུ་ཚ་བཞིའོ། །

༣ ཁས་པའི་ནད་བསྟན་པ།

ཁས་ནད་འབྱུང་བའི་ལུས་སྟོབས་འགྲིབ་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ཁས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ནད་ནི་འབྱུང་བ་ལྷ་
ལས་གྲུབ་པའི་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་འགྲིབ་པ་སྟེ་གཅིག་སུ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའོ། །

ཀུན་ལྷབ་སྟུན་མོང་བའི་ནད་བསྟན་པ།

དེ་ལའང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་ལྷབ་སྟུན་མོང་ནད་ལ་ཉེས་པ་
དང་། །ཁའོ་བོ་གནས་དང་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱས་པ་དང་། བྱད་མེད་དང་། བྱིས་པ་
དང་། ཁས་པ་སྟེ་རྟེན་བཞི་པོ་ཀུན་ལ་ལྷབ་པ་སྟུན་མོང་བའི་ནད་རིགས་ལའང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་ཉེས་པའི་སྟོ་

བསྟན་པ་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་དང་། གཙོ་བོའི་སློབ་པ་དབུ་ཅུ་གཅིག་དང་། གནས་ཀྱི་སློབ་པ་དབུ་ཅུ་
 བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་དང་། རིགས་ཀྱི་སློབ་པ་དབུ་ཅུ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའོ། །
 གཉིས་པ་རྒྱུ་ལ་འདྲ་བ་ལ་ཉེས་པའི་སློབ་པ་དབུ་ཅུ་དང་། གཙོ་བོའི་སློབ་པ་དབུ་ཅུ་དང་། གནས་ཀྱི་སློབ་
 པ་དབུ་ཅུ་དང་། རིགས་ཀྱི་སློབ་པ་དབུ་ཅུ་བཅས་བཞིའོ། །དང་པོ་ལའང་ཉེས་པ་རྒྱུ་གི་དབུ་ཅུ་བ་བསྟན་པ་
 དང་། མཁྲིས་པའི་དབུ་ཅུ་བ་བསྟན་པ། བད་ཀན་གྱི་དབུ་ཅུ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེས་པས་དབུ་ཅུ་
 མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ། རྒྱུ་གི་ནད་ལ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། སྦྱི་ལ་རིགས་དང་གནས་ཀྱིས་དབུ་ཅུ་
 གཉིས། རིགས་ཀྱིས་དབུ་ཅུ་ལ་རྒྱུ་ནད་ཉི་ཤུ་སྟེ། གནས་ཀྱིས་དབུ་ཅུ་ལ་འཇུག་སློབ་པ་ཤུག་ དབང་པོ་ལྔ་ལ་
 མེ་རྟོག་ཤར་དང་བུམ། བྱེ་བྲག་སྟོག་འཛིན་ལ་སོགས་ཆུང་གྲུང་ལ། བད་ཀན་མཁྲིས་པར་འདྲེས་པས་
 བཅུ་རུ་འདོད། དབུ་ཅུ་བ་བཞི་བཅུ་ཅུ་གཉིས་རྒྱུ་གི་ནད། ཅེས་པ་སྟེ། ཁོང་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་
 ཉེས་པའི་སློབ་པ་དབུ་ཅུ་ལ་རྒྱུ་དང་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་གསུམ་ཏུ་ཡོད་ལ། ཉེས་པ་གསུམ་ལས་རྒྱུ་གི་
 བད་ལ་དབུ་ཅུ་བ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དང་པོ་སྦྱིའི་སློབ་པ་དབུ་ཅུ་ལའང་རིགས་ཀྱི་སློབ་པ་
 དབུ་ཅུ་དང་གནས་ཀྱི་སློབ་པ་ དབུ་ཅུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རིགས་ཀྱི་སློབ་པ་དབུ་ཅུ་ལ་རྒྱུ་ནད་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ།
 མན་ངག་རྒྱུ་ལས། རྒྱུ་ནད་ཨ་མ་ཏ་དང་ད་རྒྱུ་གཉིས། འབྲམ་པ་ཉམས་དང་སྟེ་སྦྱི་བཟོགས་གཅིག་
 ལུག་ ཅུ་འཛིན་གཞོགས་ཕྱེད་སྐྱམ་དང་ལུས་ཀུན་སྐྱམས། ཤིང་རེངས་དཔུང་འཇའ་བི་ཤ་ཅེ་དང་ནི། སྦྱི་
 འབྲེངས་དང་ནི་བསྟོ་རེངས་ཅེ་སྦྱང་མགོ། ཆོར་མ་གཟུགས་འཁྲུམས་ཁ་ལི་རྒྱུ་བཅེ་དང་། རྒྱུ་པ་ཚ་བ་
 ཞེས་བྱ་ཉི་ཤུ་བཤད། ཅེས་པ་རྣམས་སོ། གནས་ཀྱི་སློབ་པ་དབུ་ཅུ་ལ་འཇུག་སློབ་པ་ཤུག་སྟེ། ལྷགས་
 གམས་ཤར་རྒྱུ་ཅུ་རུ་རྒྱུ་བ་དང་། རྒྱུ་ལ་ཞེན་དང་དོན་བབས་སྟོད་ཏུ་རྒྱུ་། ཞེས་པ་རྣམས་སོ། དེའི་
 ལྟེང་ཏུ་དབང་པོ་ལྔ་ལ་མེ་རྟོག་ཤར་བ་དང་བུམ་ལོ། རྒྱུ་བྱེ་བྲག་གི་སློབ་པ་དབུ་ཅུ་ན། སྟོག་འཛིན་དང་ལ་
 སོགས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་བྱེན་རྒྱུ་དང་བྱེད་དང་མེ་མཉམ་དང་ཐུར་སེལ་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་པ་ལ། དེ་ལྟ་
 པོ་བད་ཀན་དང་འདྲེས་པ་ལྟ་དང་། མཁྲིས་པ་དང་འདྲེས་པས་ལྟ་སྟེ་བཅུ་རུ་འདོད་དོ། དེ་ལྟར་ནད་དབུ་ཅུ་
 བཞི་བཅུ་ཅུ་གཉིས་ནི་རྒྱུ་གི་ནད་ལས་བྱུང་བའོ། །

༢ མཁྲིས་པའི་དབུ་ཅུ་བ་བསྟན་པ།

མཁྲིས་པའི་ནད་ལ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། སྦྱི་ལ་རིགས་དང་གནས་ཀྱི་དབུ་ཅུ་གཉིས། རིགས་ཀྱི་དབུ་ཅུ་
 བསྟན་པ་ལྷགས་པ་དང་། གནས་གྲུང་ལ་ལུང་ཅུ་རྒྱུ་རྣམ་པ་གསུམ། གནས་ཀྱིས་དབུ་ཅུ་ལ་སློབ་པ་ཤུག་དབང་པོ་
 བུམ། བྱེ་བྲག་འཇུག་ལ་སོགས་རྣམ་གྲུང་ལ། རྒྱུ་དང་བད་ཀན་འདྲེས་པས་བཅུ་རུ་འདོད། དབུ་ཅུ་

ཉི་ཤུ་ཙ་ཏུ་ག་མཁུ་པའི་ནད། །ཅེས་པ་སྟེ། མཁུ་པའི་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་སྤྱི་འོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་
 བྲག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས། སྤྱི་ལ་ཡང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི། མཁུ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཐང་ལ་ལྟགས་པ་གཅིག་དང་།
 གནས་ལྟར་དང་། ལ་ལུད་དང་། ཅར་རྒྱག་དང་ནམ་པ་གསུམ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞི། གནས་ཀྱི་སྒོ་
 ནས་དབྱེ་བ་འཇུག་སྒོ་ཏུ་ག་ལ་ལྟགས་པ་དང་། དབང་པོ་ལྷ་ལ་མེ་ཏོག་ཤར་བ་དང་བུའ། བྱེ་བྲག་གི་སྒོ་ནས་
 དབྱེ་བ་མཁུ་པ་འཇུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ལ་ནམ་པར་ལྟར་པ་ལྟ། དེ་དག་རྒྱུ་དང་འདྲེས་པ་ལྟ། བད་ཀན་
 དང་འདྲེས་པ་ལྟ་སྟེ་ལྟ་བུ་བཅུ་ཏུ་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྐྱེམས་པས་དབྱེ་བ་ཉི་ཤུ་ཙ་ཏུ་ག་འབྱུང་བ་
 བྱི་མཁུ་པའི་ནད་ཡིན་ལོ། །

༣ བད་ཀན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

བད་ཀན་ནད་ལ་རང་རྒྱུ་གཞན་རྒྱུ་གཉིས། །རང་རྒྱུ་ཅན་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །སྤྱི་ལ་རིགས་དང་
 གནས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་གཉིས། །རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་སྟེ་སོགས་ཏུ་ག་ །གནས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་སྒོ་ཏུ་ག་དབང་
 པོ་བུའ། །བྱེ་བྲག་རྟེན་བྱེད་ལ་སོགས་ནམ་ལྟར་ལྟ། །རྒྱུ་དང་མཁུ་པར་འདྲེས་པས་བཅུ་ཏུ་
 འདོད། །གཞན་རྒྱུ་ཅན་ལ་སེར་པོ་སྤྲུག་པོ་གཉིས། །སྤྲུག་པོ་བྱེད་རྒྱས་དོལ་དང་འགྲིངས་པ་བཞི། །དབྱེ་བ་
 སུམ་ཙ་ཙ་གསུམ་བད་ཀན་ནད། །བརྒྱ་དང་ཙ་གཅིག་ཉེས་པའི་དབྱེ་བར་འདོད། །ཅེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་གྱི་
 ནད་ལ་དབྱེ་བ། རང་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། གཞན་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས། རང་རྒྱུ་
 ཅན་ལ་འང་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས། སྤྱི་འོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་འང་རིགས་དང་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་སྟེ་ནད་དང་། །སོགས་པའི་སྤྲུག་ལྟགས་དེག་དང་མེ་ཉམས་དང་
 མགུལ་འགགས་དང་སྤྲུག་བྱེད་ཀར་པོ་དང་འཇུག་སྟེ་ཏུ་ག་ གནས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་འཇུག་སྒོ་ཏུ་ག་ལ་
 ལྟགས་པ་དང་དབང་པོ་ལྷ་ལ་མེ་ཏོག་ཤར་བ་སྟེ་བུའ། །བྱེ་བྲག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བད་ཀན་རྟེན་བྱེད་ལ་
 སོགས་རྒྱུ་ལ་ནམ་པར་ལྟར་པ་ལྟ། དེ་དག་རྒྱུ་དང་འདྲེས་པ་ལྟ། མཁུ་པ་དང་འདྲེས་པ་ལྟ་སྟེ་ལྟ་བུ་
 བཅུ་ཏུ་འདོད་ལ། གཞན་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་བད་ཀན་སེར་པོ་དང་སྤྲུག་པོ་གཉིས་ལས་སེར་པོ་ལ་
 དབྱེ་བ་མེད་ལ། །སྤྲུག་པོ་ལ་བྱེད་བ་དང་རྒྱས་པ་དང་དོལ་བ་དང་འགྲིངས་པ་བཞི་སྟེ་བསྐྱེལ་བས་དབྱེ་བ་སུམ་
 ཙ་ཙ་གསུམ་འབྱུང་བ་ནི་བད་ཀན་གྱི་ནད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གསུམ་ཀ་བསྐྱེམས་པས་བརྒྱ་དང་ཙ་གཅིག་ནི་
 ཉེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལོ། །

གཙོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་འང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཙོ་བོས་དབྱེ་ན་རང་རྒྱུད་
གཞན་རྒྱུད་ཅན། །ཞེས་པ་སྟེ། བདེ་ལ་གཙོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་རྒྱུད་ཅན་རྒྱུད་པའི་ནད་དང་། གཞན་
རྒྱུད་ཅན་འདྲེས་པའི་ནད་དང་ནམས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རང་རྒྱུད་ཅན་གྱི་ནད་བཤད་པ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཅན་གྱི་ནད་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་ཅན་ནི་རྒྱུད་པ་རང་རྟགས་སྟོན། །འཕེལ་དང་རབ་འཕེལ་མཚོག་འཕེལ་ཟད་
པར་སྦྱར། །ཞེས་པ་སྟེ། བདེ་ལ་རང་རྒྱུད་ཅན་ཞེས་པ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཅན་ཞེས་པས་ལྷན་སྟེ་བའི་རང་
རྒྱུད་ཅན་ནི་རྒྱུད་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་པོ་རང་ཉིད་རྒྱུད་པ་ལོ་ནི་ནད་དེ་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་རྗེས་
སུ་མཐུན་པའི་ནད་རྟགས་ནམས་གསལ་པོ་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱུད་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཡང་འཕེལ་ཟད་གྱི་
དབྱེ་བས་འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། འཕེལ་བ་དང་རབ་ཏུ་འཕེལ་བ་དང་མཚོག་ཏུ་འཕེལ་བ་གསུམ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཟད་པ་དང་རབ་ཏུ་ཟད་པ་དང་མཚོག་ཏུ་ཟད་པ་གསུམ་སྟེ། རྟག་པོ་དེ་ཉིད་རྒྱུད་མཁྲིས་བད་ཀན་
རྒྱུད་པ་རེ་རེ་ལ་སྦྱར་བས་ནམས་པ་བཙོ་བརྒྱུད་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །

གཞན་རྒྱུད་ཅན་གྱི་ནད་བཤད་པ་ལ་ཡང་ མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། གཞན་རྒྱུད་ཅན་ལ་ལྷན་འདུས་སྤྱོད་གཉེན་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། བདེ་ལ་རྒྱུད་ཅན་གྱི་མ་ནམས་པན་ཚུན་འདྲེས་
པ་ལས་བྱུང་བའི་ནད་གཞན་རྒྱུད་ཅན་ལ་འང་ནད་གསེས་གྱི་དབྱེ་བས་ལྷན་པ་དང་འདུས་པ་དང་སྤྱོད་གཉེན་ཅན་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ནམས་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལྷན་པའི་ནད་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། འདུས་པའི་ནད་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་
པ། སྤྱོད་གཉེན་གྱི་ནད་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷན་པ་མཉམ་གསུམ་གཅིག་རབ་ལྷག་པ་
རྟག་ །ཅེས་པ་སྟེ། ཉེས་པ་པན་ཚུན་གཉིས་སུ་ལྷན་པའི་ནད་ལ་མཉམ་དུ་འཕེལ་བ་གསུམ་དང་གང་ཡང་རུང་
བ་ཅིག་ལྷག་པར་འཕེལ་བའི་དབྱེ་བ་རྟག་སྟེ་དགུ་ཡོད་པ་ནི་འདི་བཞིན་ཏེ། རྒྱུད་མཁྲིས་ཆ་མཉམ་དུ་འཕེལ་བ་
དང་། བད་མཁྲིས་ཆ་མཉམ་དུ་འཕེལ་བ་དང་། བད་རྒྱུད་གཉིས་ཆ་མཉམ་དུ་འཕེལ་བ་སྟེ་གསུམ། རྒྱུད་རབ་
ཏུ་འཕེལ་ཞིང་མཁྲིས་པ་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་བ་དང་། མཁྲིས་པ་རབ་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་བད་ཀན་ལྷག་པར་འཕེལ་
བ་དང་། བད་ཀན་རབ་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱུད་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་དང་། མཁྲིས་པ་རབ་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱུད་ལྷག་
པར་འཕེལ་བ་དང་། བད་ཀན་རབ་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་མཁྲིས་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་དང་། རྒྱུད་རབ་ཏུ་འཕེལ་
ཞིང་བད་ཀན་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་སྟེ་རྟག་བཟོ་མས་པས་ལྷན་པའི་འཕེལ་བ་དགུ་ དེ་བཞིན་དུ་འོག་ནས་གོ་

ལྡོག་ཟད་ཅེས་གསུངས་པས་མེད་གཏི་ལྷ་སྤངས་ཀྱི་རིགས་པས་རླུང་མཁྲིས་ཆ་མཉམ་ཏུ་བྱེད་པ། བད་མཁྲིས་
 ཆ་མཉམ་ཏུ་བྱེད་པ། བད་རླུང་ཆ་མཉམ་ཏུ་བྱེད་པ་གསུམ། རླུང་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅིང་མཁྲིས་པ་ལྷག་པར་བྱེད་པ།
 མཁྲིས་པ་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅིང་བད་ཀན་ལྷག་པར་བྱེད་པ། བད་ཀན་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅིང་རླུང་ལྷག་པར་བྱེད་པ།
 མཁྲིས་པ་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅིང་རླུང་ལྷག་པར་བྱེད་པ། བད་ཀན་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅིང་མཁྲིས་པ་ལྷག་པར་བྱེད་པ།
 རླུང་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅིང་བད་ཀན་ལྷག་པར་བྱེད་པ་དང་དུག་སྟེ་བསྐྱིལ་བས་ལྷན་པའི་བྱེད་པ་དགུ་དང་བཅས་
 པས་ལྷན་པ་ལའང་འཕེལ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །

༡ འདུས་པའི་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

འདུས་ལ་མཚུངས་ཅིག་རབ་འབྲིང་གསུམ་སྐྱར་དུག། གཉིས་གཅིག་ལྷག་པ་ལ་དུག་གོ་ལྡོག་བྱེད། །འཕེལ་
 ཟད་འདྲེས་ལ་མཉམ་འཕེལ་བྱེད་སྐྱར་དུག། གཉིས་གཅིག་ལྷག་པ་ལ་ལྡོག་བཅས་པ་དུག། །འཕེལ་བྱེད་
 དབྱེ་བ་བདུན་རྩ་ཙམ་ཞིནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཉེས་པ་གསུམ་ག་འདུས་པའི་འཕེལ་བ་ལ་དེ་གསུམ་ག་སྟོབས་ཆེ་
 རླུང་མཚུངས་པར་འཕེལ་བ་གཅིག་དང་། སྟོབས་མི་མཚུངས་པར་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་འཕེལ་ཚུལ་
 སྐྱར་བ་དུག་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གང་ཡང་རུང་བ་གཉིས་ལྷག་པ་དང་གཅིག་ལྷག་པའི་དབྱེ་བ་ལ་
 དུག་སྟེ་བསྐྱིལ་བས་འདུས་པའི་འཕེལ་བ་བཅུ་གསུམ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་ཆ་མཉམ་ཏུ་
 འཕེལ་བ་གཅིག་དང་། རླུང་རབ་ཏུ་འཕེལ་མཁྲིས་པ་འབྲིང་ཏུ་འཕེལ་བད་ཀན་ཐ་མར་འཕེལ་བ་དང་།
 མཁྲིས་པ་རབ་ཏུ་འཕེལ་བད་ཀན་འབྲིང་ཏུ་འཕེལ་རླུང་ཐ་མར་འཕེལ་བ་དང་། བད་ཀན་རབ་ཏུ་འཕེལ་རླུང་
 འབྲིང་ཏུ་འཕེལ་མཁྲིས་པ་ཐ་མར་འཕེལ་བ་དང་། རླུང་རབ་ཏུ་འཕེལ་བད་ཀན་འབྲིང་ཏུ་འཕེལ་མཁྲིས་པ་ཐ་
 མར་འཕེལ་བ་དང་། མཁྲིས་པ་རབ་ཏུ་འཕེལ་རླུང་འབྲིང་ཏུ་འཕེལ་བད་ཀན་ཐ་མར་འཕེལ་བ་དང་། བད་
 ཀན་རབ་ཏུ་འཕེལ་མཁྲིས་པ་འབྲིང་ཏུ་འཕེལ་རླུང་ཐ་མར་འཕེལ་བ་དང་དུག། །རླུང་འཕེལ་ཞིང་བད་མཁྲིས་
 ལྷག་པར་འཕེལ་བ་དང་། མཁྲིས་པ་འཕེལ་ཞིང་བད་རླུང་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་དང་། བད་ཀན་འཕེལ་ཞིང་
 མཁྲིས་རླུང་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་དང་། རླུང་མཁྲིས་འཕེལ་ཞིང་བད་ཀན་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་དང་། བད་
 མཁྲིས་འཕེལ་ཞིང་རླུང་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་དང་། བད་རླུང་འཕེལ་ཞིང་མཁྲིས་པ་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་སྟེ་དུག
 བསྟོམས་པས་འཕེལ་བ་བཅུ་གསུམ། དེ་བཞིན་ཏུ་གོ་ལྡོག་བྱེད་པ་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཉེས་པ་གསུམ་
 སྟོབས་ཆེ་རླུང་མཚུངས་པར་བྱེད་པ་གཅིག་དང་རླུང་ཐ་མར་བྱེད་མཁྲིས་པ་འབྲིང་ཏུ་བྱེད་པ་དང་ཀན་རབ་ཏུ་བྱེད་
 པ་དང་། མཁྲིས་པ་ཐ་མར་བྱེད་པ་དང་ཀན་འབྲིང་ཏུ་བྱེད་རླུང་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། བད་ཀན་ཐ་མར་བྱེད་རླུང་
 འབྲིང་ཏུ་བྱེད་མཁྲིས་པ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། བད་ཀན་ཐ་མར་བྱེད་མཁྲིས་པ་འབྲིང་ཏུ་བྱེད་རླུང་རབ་ཏུ་བྱེད་

པ་དང་། མཁྲིས་པ་ཐ་མར་ཟད་རླང་འབྲིང་དུ་ཟད་བད་ཀའ་རབ་དུ་ཟད་པ་དང་། རླང་ཐ་མར་ཟད་བད་ཀའ་
 འབྲིང་དུ་ཟད་མཁྲིས་པ་རབ་དུ་ཟད་པ་དང་དུག རླང་ཟད་ཅིང་བད་མཁྲིས་ལྷག་པར་ཟད་པ་དང་། མཁྲིས་པ་
 ཟད་ཅིང་བད་རླང་ལྷག་པར་ཟད་པ་དང་། བད་ཀའ་ཟད་ཅིང་མཁྲིས་རླང་ལྷག་པར་ཟད་པ་དང་། རླང་
 མཁྲིས་ཟད་ཅིང་བད་ཀའ་ལྷག་པར་ཟད་པ་དང་། བད་མཁྲིས་ཟད་ཅིང་རླང་ལྷག་པར་ཟད་པ་དང་། བད་
 རླང་ཟད་ཅིང་མཁྲིས་པ་ལྷག་པར་ཟད་པ་དུག་སྟེ། བཅུ་གསུམ་བསྐྱོམས་པས་འདུས་པའི་འཕེལ་ཟད་ཉི་ཤུ་ཙུ་
 དུག་གོ། །དེ་ཡན་གྱི་འཕེལ་ཟད་སོ་སོར་བཤད་ལ། ཉེས་པ་གསུམ་པོ་འཕེལ་ཟད་འདྲེས་པ་ལའང་དེ་གསུམ་
 གང་ཡང་རྩང་བ་གཅིག་མཉམ་ཞིང་གཅིག་འཕེལ་ལ་གཅིག་ཟད་པར་སྐྱར་བའི་དབང་གིས་དུག་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་གཅིག་ཟད་ཅིང་གཉིས་འཕེལ་བར་སྐྱར་བ་དང་། དེ་གོ་ལྡོག་པ་གཉིས་ཟད་ཅིང་གཅིག་འཕེལ་བར་
 སྐྱར་བའི་དབྱེ་བས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དུག་བསྐྱོམས་པས་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བའི་རླང་མཉམ་ཞིང་མཁྲིས་པ་
 འཕེལ་ལ་བད་ཀའ་ཟད་པ་དང་། མཁྲིས་པ་མཉམ་ཞིང་བད་ཀའ་འཕེལ་ལ་རླང་ཟད་པ་དང་། བད་ཀའ་
 མཉམ་ཞིང་རླང་འཕེལ་ལ་མཁྲིས་པ་ཟད་པ་དང་། བད་ཀའ་མཉམ་ཞིང་མཁྲིས་པ་འཕེལ་ལ་རླང་ཟད་པ་དང་།
 མཁྲིས་པ་མཉམ་ཞིང་རླང་འཕེལ་ལ་བད་ཀའ་ཟད་པ་དང་། རླང་མཉམ་ཞིང་བད་ཀའ་འཕེལ་ལ་མཁྲིས་པ་
 ཟད་པ་སྟེ་དུག རླང་ཟད་ཅིང་བད་མཁྲིས་གཉིས་འཕེལ་བ་དང་། མཁྲིས་པ་ཟད་ཅིང་བད་རླང་གཉིས་འཕེལ་
 བ་དང་། བད་ཀའ་ཟད་ཅིང་རླང་མཁྲིས་གཉིས་འཕེལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རླང་མཁྲིས་གཉིས་ཟད་ཅིང་བད་
 ཀའ་འཕེལ་བ་དང་། བད་མཁྲིས་གཉིས་ཟད་ཅིང་རླང་འཕེལ་བ་དང་། བད་རླང་གཉིས་ཟད་ཅིང་མཁྲིས་པ་
 འཕེལ་བ་དང་བཅས་པས་དུག་འདྲེས་པའི་འཕེལ་ཟད་བཅུ་གཉིས་ཏེ། ཡོངས་སུ་བསྐྱེལ་བས་འཕེལ་ཟད་གྱི་
 དབྱེ་བ་བདུན་ཙུ་ཙུ་བཞི་ལོ། །

སླ་གཉམ་གྱི་ནད་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།
 དེ་ལའང་རོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་ཁངས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། སླ་གཉམ་ནད་
 གྱི་སྟེང་དུ་ནད་གང་ཞིག །བྱུང་བ་དེ་ཡང་དབྱེ་བ་གསུམ་འབྱུར་ཏེ། །ཞུགས་དང་ལོག་དང་འདོམ་པ་ཞེས་སུ་
 བཤད། །ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་རྒྱུད་ཅན་གྱི་ནད་ཚན་སླ་གཉམ་ཞེས་བྱ་བའི་ནད་ནི་བད་རྩིང་པ་སྟེ་བསྟན་པའི་
 དོན་སྲུང་རླང་ལ་སོགས་པའི་ནད་གང་ཡང་རྩང་བ་ཡོད་བཞིན་གྱི་སྟེང་དུ་སྐྱར་ཡང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ནད་
 གང་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ནད་ཚོགས་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་དུ་འབྱུར་ཏེ། །ཞུགས་པ་དང་
 ལོག་པ་དང་འདོམས་པ་ཞེས་སུ་བཤད་པས་སོ། །

ནམ་གངས་རྒྱལ་པར་བཤད་པ།

གཅིག་གི་གནས་སུ་ནད་གཞན་ལྷགས་པ་དང་། །རང་མ་ཞི་བར་གཞན་དུ་ལོག་པ་དང་། །ནད་སྣ་གཉིས་སུ་
འཐབ་པས་དགུ་ཚེན་གསུམ། །བརྒྱ་དང་ཙུ་གཅིག་གཙོ་བོའི་དབྱེ་བར་འདོད། །ཅེས་པ་སྟེ། །རླུང་ལྷ་བྱ་
གཅིག་གི་གནས་སུ་མཁུམ་པ་སོགས་ནད་གཞན་ལྷགས་པ་སྟེ། །དེ་ཡང་རླུང་གི་གནས་སུ་མཁུམ་པ་ལྷགས་པ།
བད་ཀན་ལྷགས་པ་དེ་གསུམ་ག་ལྷགས་པ་དང་གསུམ། །མཁུམ་པའི་གནས་སུ་རླུང་ལྷགས་པ་བད་ཀན་
ལྷགས་པ་དེ་གསུམ་ག་ལྷགས་པ་དང་གསུམ། །བད་ཀན་གྱི་གནས་སུ་རླུང་ལྷགས་པ་མཁུམ་པ་ལྷགས་པ་དེ་
གསུམ་ག་ལྷགས་པ་དང་གསུམ་སྟེ། །གཅིག་གི་གནས་སུ་གཞན་ལྷགས་པ་དགུ་ལོ། །རླུང་ལ་སོགས་པའི་ནད་སྣ་
མ་རང་ཉིད་མ་ཞི་བར་གཞན་དུ་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །དེ་ཡང་རླུང་མ་ཞི་བར་མཁུམ་པར་ལོག་པ་དང་བད་
ཀན་དུ་ལོག་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀར་ལོག་པ་དང་གསུམ། །མཁུམ་པ་མ་ཞི་བར་རླུང་དུ་ལོག་པ་དང་བད་ཀན་དུ་
ལོག་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀར་ལོག་པ་དང་གསུམ། །བད་ཀན་མ་ཞི་བར་རླུང་དུ་ལོག་པ་དང་མཁུམ་པར་ལོག་པ་
དང་དེ་གཉིས་ཀར་ལོག་པ་དང་གསུམ་སྟེ། །རང་མ་ཞི་བར་གཞན་དུ་ལོག་པ་དགུ། །རླུང་ལྷ་བྱ་སྣར་ན་བའི་ནད་
དེ་ཉིད་ཕྱིས་གཞན་དང་འདོམས་ནས་ནད་སྣ་གཉིས་སུ་འཐབ་པ་ལ་ཡང་དགུ་སྟེ། །རླུང་གིས་རང་གནས་
བརྒྱུད་ནས་བད་མཁུམ་གཉིས་དང་འཐབ་པ་དང་། །རླུང་གིས་མཁུམ་གནས་ཕྱོགས་ནས་བད་ཀན་དང་འཐབ་
པ་དང་། །རླུང་གིས་བད་ཀན་གྱི་གནས་ཕྱོགས་ནས་མཁུམ་པ་དང་འཐབ་པ་གསུམ། །མཁུམ་པས་རང་གནས་
བརྒྱུད་ནས་བད་རླུང་གཉིས་ཀ་དང་འཐབ་པ། །མཁུམ་པས་རླུང་གནས་ཕྱོགས་ནས་བད་ཀན་དང་འཐབ་པ།
མཁུམ་པས་བད་ཀན་གྱི་གནས་ཕྱོགས་ནས་རླུང་དང་འཐབ་པ་གསུམ། །བད་ཀན་གྱིས་རང་གནས་བརྒྱུད་ནས་
རླུང་མཁུམ་གཉིས་ཀ་དང་འཐབ་པ། །བད་ཀན་གྱི་རླུང་གནས་ཕྱོགས་ནས་མཁུམ་པ་དང་འཐབ་པ། །བད་ཀན་
གྱིས་མཁུམ་པའི་གནས་ཕྱོགས་ནས་རླུང་དང་འཐབ་པ་གསུམ་སྟེ། །འདོམས་པའི་དགུ་དང་བཅས་པས་སྒྲ་
གཉེན་གྱི་ནད་དགུ་ཚེན་གསུམ་ལ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན། །ཡོངས་སུ་བསྒྲིལ་པས་བརྒྱ་དང་ཙུ་གཅིག་འབྱུང་བ་ནི་ནད་
ཀྱི་གཙོ་བོའི་སྣོ་ནས་དབྱེ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལོ། །

བརྟེན་པ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་འང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། །རྒྱལ་པར་བཤད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། །གནས་ཀྱི་སྣོ་ནས་དབྱེ་བ་ལུས་
དང་སེམས། །ཞེས་པ་སྟེ། །ནད་ཀུན་གྱང་རང་རང་གི་གནས་ཀྱི་སྣོ་ནས་དབྱེ་བ། །གཙོ་བོར་ལུས་ལ་གནས་པ་
དང་སེམས་ལ་གནས་པའི་དབྱེ་བ་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །

རྒྱལ། །སྤྱི་ལོ་ཚད་འཇུག་ལྷན་པ་དུག། །སྤོད་སྤྱིར་གནས་པ་འཇུག་སྤྱི་ལོ་ཚད་འཇུག་ལྷན་པ་གཉིས། །སྤྱི་ལོ་ཚད་འཇུག་ལྷན་པ་ལྷན་པ་བཅས་བཅུ་དགུའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། །སྤོད་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྤོད་དེ་ལུས་ཀྱི་ནང་ལ་གནས་པའི་ནད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་ནི་སྤོད་དང་སྤོད་པ་དང་མཚེན་པ་དང་མཚེན་པ་དང་མཚེན་པ་དང་མཚེན་པ་སྟེ་དོན་ལྡན་དང་། །སོ་བ་དང་མཚེན་པ་དང་། །རྒྱ་མ་དང་ལོང་དང་། །རྒྱ་མ་དང་བསམ་སེ་སྟེ་སྤོད་དུག་དོན་ལྡན་སོ་སོར་གནས་པའི་ནད་དང་བཅས་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གོ། །དོན་སྤོད་ལ་སྤྱིར་གནས་པའི་ནད་མ་ཞུ་བ་དང་སྤོད་པ་བསམ་དང་སྤོད་པ་སྤོད་པ་ཚད་འཇུག་དང་། །རྒྱ་གཟེར་དང་རྣམ་པ་དུག། །ལྷན་པ་སྤོད་སྤྱིར་གནས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་སྤོད་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། །སྤྱི་ལོ་ཚད་འཇུག་ལྷན་པ་ལྷན་པའི་ནད་རིགས་བཅུ་དགུའོ། །

༣ ལུས་ཀྱི་སྤོད་ཀྱི་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

སྤོད་ནད་གཞན་འབྲུམ་མཚན་བར་དོལ་བ་དང་། །རྒྱལ་འགགས་གཅིན་འགགས་གཅིན་སྟེ་རྣམ་པ་ལྷན། །ཞེས་པ་སྟེ། །ལུས་ཀྱི་སྤོད་ཀྱི་ཆ་ལ་གནས་པའི་ནད་ལ་གཞན་འབྲུམ་དང་། །མཚན་བར་དོལ་བ་དང་། །རྒྱལ་འགགས་དང་། །གཅིན་འགགས་དང་། །གཅིན་སྟེ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་ལྷན་པའོ། །

༤ ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

སྤྱིར་གནས་པ་གསལ་པ་ཤ་དང་རྩ་རྩུས་ཏེ། །པགས་པའི་ནད་ལ་ཤ་བཟང་བས་ལྷགས་དང་། །གཡམ་པ་སྤྱང་ལྷན་པ་ལྷན་པའོ། །དེག་པའི་དུག་དང་མཚེན་པ་དོ་ལབ་དང་། །ནད་གཞན་ལྷགས་ལ་གསལ་དང་བཅུ་རྩ་བཤད། །ཤ་ལོ་ནད་ལ་སྤོད་པ་མེན་བྱ་གཉིས། །ནད་གཞན་ཤ་ལ་རྒྱས་དང་རྣམ་པ་གསུམ། །རྩ་ལོ་ནད་ལ་རྩ་དཀར་རྩ་ལྷགས་ཀྱི་གཉིས། །ནད་གཞན་རྩ་ལ་ཞེན་དང་རྣམ་པ་གསུམ། །ཤ་རྩུས་ཀྱི་ལོ་གནས་པ་སྤོད་པའི་ནད། །སྤྱི་ལོ་ཚད་འཇུག་ལྷན་པ་ལྷན་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། །ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་གནས་པའི་ནད་ལ་པགས་པ་དང་ཤ་དང་རྩ་དང་རྩུས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི་ལྟེ་ལྷན་པ་དབྱེ་དགོས་པ་ལས། །དང་པོ་པགས་པའི་ནད་ལ་ཤ་བཟང་དང་བས་ལྷགས་དང་གཡམ་པ་དང་སྤྱང་ལྷན་པ་དང་ལྷན་པའོ། །དེག་པའི་དུག་དང་མཚེན་པ་དང་དོ་ལབ་དང་ནད་གཞན་པགས་པ་ལ་གསལ་པ་དང་རྣམ་པ་བཅུ་རྩ་བཤད་ཅིང་། །གཉིས་པ་ཤི་ནད་ལ་སྤོད་པ་དང་མེན་བྱ་གཉིས་ནད་གཞན་ཤ་ལ་རྒྱས་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། །གསུམ་པ་རྩུས་ལོ་ནད་ལ་རྩ་དཀར་དང་རྩ་ལྷགས་ནད་གཞན་རྩ་རྩུག་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ། །བཞི་པ་རྩུས་པའི་ནད་ལ་རྩ་དཀར་འབམ་གཉིས་ནད་གཞན་

རུས་ལ་ཞེན་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ཤ་རུས་ཙ་ལྷགས་ཀྱང་ལ་གནས་པ་གྲུམ་བུའི་ནད་དང་སྤྱི་རུ་བསྐྱོམས་པས་
ལུས་སྤྱིའི་ནད་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའོ། །

༥ ཕྱི་ནད་ཀྱང་ཏུ་བྱབ་པའི་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

ཕྱི་ནད་ཀྱང་ཏུ་བྱབ་པའི་ནད་རིགས་ལ། །མཁའི་པ་སྐྱུག་པོ་དམུ་འོར་སྐྱ་ཐབ་གཙོང་། །ཚ་བ་སྟེ་དུག་
འགམས་འཁྲུགས་རིམས་ནད་དང་། །འབྲུམ་བུ་སྟོག་པ་སྐྱར་དུག་རྩི་ཟེར་དུག་ །རྒྱངས་དུག་ཤ་དུག་མི་འཕྲོད་
པ་ཡི་དུག་ །བཙོན་དུག་ཁྱི་དུག་སྲིན་བུ་སྐྱུལ་གྱི་དུག་ །འབྲུང་པོ་གཟའ་དང་མངོ་འབྲས་མེ་དབལ་
སྲིན། །མགོ་དང་བྱང་ཁོག་ཡན་ལག་སྟེ་ཡི་མ། །སྤྱི་རུ་སྐྱོམས་པས་སུམ་ཙ་ཙ་ཙ་བུ་ཙ་ཉེ། །བརྒྱ་དང་ཙ་གཅིག་
གནས་གྱི་དབྱེ་བར་འདོད། །ཞེས་པ་སྟེ། །ལུས་ཀྱི་སྟོན་སྟངས་ཕྱི་ནད་ཀྱང་ཏུ་བྱབ་པའི་ནད་རིགས་ལ་དབྱེ་ན།
མཁའི་པའི་ནད་དང་བད་ཀན་སྐྱུག་པོ་དང་དམུ་ཙུ་དང་འོར་དང་སྐྱ་ཐབ་དང་གཙོང་ཚེན་ཟད་བྱེད་དང་། །མ་
སྲིན་པ་དང་། །རྒྱས་པ་དང་། །སྟོངས་པ་དང་། །གབ་པ་དང་། །རྟིངས་པ་དང་། །རྟོགས་པ་སྟེ་ཚ་བ་སྟེ་དུག་
དང་། །འགམས་པ་དང་། །འཁྲུགས་པ་དང་། །རིམས་ནད་དང་འབྲུམ་བུ་དང་། །སྟོག་པ་དང་། །སྐྱར་དུག་དང་།
རྒྱང་གི་རྩི་དུག་དང་ཉི་ཟེར་གྱི་དུག་དང་རྒྱངས་དུག་དང་ཤ་དུག་དང་མི་འཕྲོད་པའི་དུག་དང་བཙོན་དུག་དང་
ཁྱི་དུག་དང་སྲིན་བུའི་དུག་དང་སྐྱུལ་གྱི་དུག་དང་། །འབྲུང་པོའི་གདོན་དང་གཟའི་གདོན་དང་མངོ་དང་འབྲས་
དང་མེ་དབལ་དང་སྲིན་དང་། །མགོ་བོའི་མ་དང་བྱང་ཁོག་གི་མ་དང་ཡན་ལག་གི་མ་དང་སྟེའི་མ་སྟེ་སྤྱི་རུ་
བསྐྱོམས་པས་ཕྱི་ནད་ཀྱང་ཏུ་བྱབ་པའི་ནད་སུམ་ཙ་ཙ་ཙ་བུ་ཙ་ཉེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱིལ་བས་བརྒྱ་དང་ཙ་གཅིག་འབྲུང་བ་
འདི་ནི་གནས་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལོ། །

དོ་བོ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་འང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། །རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི། །རིགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་ཁོང་
ནད་དང་། །མ་དང་ཚད་པ་ཐོར་བུའི་ནད་རིགས་བཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། །ནད་ལ་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་ཁོང་
ནད་དང་མ་དང་ཚད་པ་དང་ཐོར་བུ་སྟེ་ནད་རིགས་མི་འབྲ་བ་བཞིའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཁོང་ནད་དང་། །མ་ནད་དང་། །ཚད་ནད་དང་། །ཐོར་བུའི་ནད་དང་། །སྤྱི་དོན་
མཚུགས་བསྟུ་བ་བཙས་ལྟའོ། །དང་པོ་ཁོང་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། །དང་པོ་ཁོང་ནད་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་
ལ། །མ་ཞུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཙོང་ནད་གཉིས། །མ་ཞུ་དོ་བོ་རིགས་གྲོགས་དུས་ཀྱིས་བཞི། །འབྲས་བུ་
གཙོང་ནད་དབྱེ་བ་གསར་རྟིང་གཉིས། །གསར་པ་བད་ཀན་སྐྱུག་པོ་སྐྱུག་པོ་དང་། །མཁའི་པའི་ནད་དང་དུག་
གཙོང་རྣམ་པ་བཞི། །སྐྱ་བོ་སྟེན་དང་ལྷགས་དྲེག་མེ་ཉམས་དང་། །མགུལ་འགགས་གྲུམ་བུ་དཀར་པོ་འཇུ་

རྗེས་སུ་གྲུག་ ལྷུག་པོ་བྱེད་རྒྱུ་སྤོལ་རལ་འགྲིངས་དང་འདྲིལ། ལྷུག་པོ་ལྷུང་གྲང་བ་ལྷིང་ཆད་
 བཅུ། མཁྲིས་པ་ལ་ལུད་ཅ་རྒྱུག་གནས་གྲུར་གསུམ། འུག་གི་གཙུག་ལ་ཚ་སྦྱོར་གྲང་སྦྱོར་གཉིས། རྗེད་པ་
 རྒྱན་དང་དམུ་འོར་སྐྱ་ཐབ་བཞི། ལྷུག་ཚེན་ཟད་བྱེད་ནད་དང་རྣམ་པ་ལྷ། རྒྱན་ལ་ལྷག་མཁྲིས་ལྷེན་དང་
 རྗེ་ལོ་སྐྱུ། ལྷུང་སྐྱོན་ཅ་རྒྱུ་རྒྱན་དང་བརྒྱུད་ཏུ་བཤད། འདམུ་རྒྱུ་བྱེད་ཟགས་འཕྲིམས་རྒྱ་རྗེ་ལ་རྒྱ་
 བཞི། འོར་ལ་ཚ་འོར་གྲང་འོར་རྣམ་པ་གཉིས། རྒྱ་ཐབ་སྐྱོ་སྦྱིང་མཚེན་མཚེན་རྒྱ་སེར་ལྷ། ཟད་བྱེད་རྒྱུང་
 མཁྲིས་བད་ཀན་སྐྱ་གཉན་བཞི། ལོང་ནད་སྦྱིར་སྦྱོམས་བཞི་བཅུ་ཅ་བརྒྱད་དོ། ལྷེས་པ་སྦྱེ། དང་པོ་ལོང་
 བད་ཀྱི་སྦྱོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་མ་ལུ་བ་གཙུག་གི་རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་གཙུག་ལོང་ནད་དོས་གཉིས། དེ་ལ་གཙུག་ལོང་
 ལུག་ཀྱི་རྒྱ་མ་ལུ་བ་ལ་དབྱེ་བ། མ་ལུ་རང་གི་དོ་བོ་དང་རིགས་དང་གྲོགས་དང་དུས་ཀྱི་སྦྱོ་ནས་མི་འདྲ་བ་
 བཞི་ལོ། མ་ལུ་བའི་འབྲས་བུ་གཙུག་གི་ནད་ལ་དབྱེ་བ་ན་གཙུག་ལོང་ནད་གསར་པ་དང་གཙུག་ལོང་ནད་རྗེད་པ་ལྷེས་བྱ་
 ལྷེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བཞེད་པའི་གཙུག་ལོང་ནད་གསར་པ་ལ་དབྱེ་བ། བད་ཀན་སྐྱ་བོ་དང་སྐྱུག་པོ་དང་མཁྲིས་པའི་
 བད་དང་དུག་གི་གཙུག་ལོང་ལྷེས་བྱ་བ་སྦྱེ་རྣམ་པ་བཞི་ལོ་སྦྱོ་ནས་བཤད་ལ་དེ་ཡང་བད་ཀན་སྐྱ་བོའི་གཙུག་ལོང་ལ་དབྱེ་
 བ། ལྷེན་དང་། ལྷུགས་དེག་དང་། མེ་ཉམས་དང་། མགྲུལ་འགགས་དང་། ལྷུག་བྱུ་དཀར་པོ་དང་། འཇུ་
 རྗེས་ཏེ་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་ཡོད། བད་ཀན་སྐྱུག་པོའི་གཙུག་ལོང་ལ་དབྱེ་བ། བྱེད་བ་དང་རྒྱུས་པ་དང་བརྗོལ་བ་དང་
 རལ་བ་དང་འགྲིངས་པ་དང་འདྲིལ་བ་དང་གལ་བ་དང་འབབ་པ་དང་འོར་དུ་ལྷུང་བ་དང་གྲང་བ་ལྷིང་ཆད་པ་
 ལྷེ་བཅུ་ཡོད་དོ། མ་ལུ་བས་བསྐྱེད་པའི་མཁྲིས་པའི་གཙུག་ལོང་ལ་དབྱེ་བ་ལ་ལུད་དང་ཅ་རྒྱུག་དང་སྦྱོད་གྲུར་
 གསུམ་དུ་ཡོད་དོ། མ་ལུ་བའི་འབྲས་བུ་དུག་གིས་གཙུག་ལོང་ལ་དབྱེ་བ། ཚ་སྦྱོར་དང་གྲང་སྦྱོར་ལས་གྲུར་པ་རྣམ་
 པ་གཉིས་ཡིན་ལོ། ལྷུག་ལོང་ནད་རྗེད་པ་ལ་དབྱེ་བ། རྒྱན་ནད་དང་དམུ་རྒྱུ་དང་འོར་དང་སྐྱ་ཐབ་དང་བཞི།
 དེའི་རྗེད་དུ་གཙུག་ལོང་ཚེན་ཟད་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ནད་དང་རྣམ་པ་ལྷའི་སྦྱོ་ནས་སོ། འདྲེ་ཡང་གཙུག་ལོང་ཚེན་སྐྱོན་གྱི་
 བད་ལ་དབྱེ་བ། ལྷག་སྐྱོན། མཁྲིས་སྐྱོན། ལྷེན་སྐྱོན་དང་། རྗེའི་སྐྱོན། ལྷུང་སྐྱོན། སྐྱོན་སྐྱོན། ཅ་སྐྱོན།
 རྒྱུ་སྐྱོན་དང་བརྒྱུད་ཏུ་བཤད་པའོ། འདམུ་རྒྱུ་འགཙུག་ལོང་ལ་དབྱེ་བ། བྱེད་རྒྱུ་དང་ཟགས་རྒྱུ་དང་འཕྲིམས་རྒྱ་
 དང་བརྗོལ་རྒྱ་སྦྱེ་བཞི་ལོ། ལྷུག་ལོང་ཚེན་འོར་ལྷེས་བྱ་བ་ལ་དབྱེ་བ། ཚ་བའི་འོར་དང་གྲང་བའི་འོར་ལྷེས་བྱ་བ་
 རྣམ་པ་གཉིས་སོ། ལྷུག་ལོང་ཚེན་སྐྱ་ཐབ་ལ་དབྱེ་བ། སྐྱོ་བ་སྐྱ་ཐབ་དང་སྦྱིང་སྐྱ་ཐབ་དང་མཚེན་པ་སྐྱ་ཐབ་དང་
 མཚེན་པ་སྐྱ་ཐབ་དང་རྒྱ་སེར་སྐྱ་ཐབ་སྦྱེ་ལྷེ་ཡོད་དོ། ལྷུག་ལོང་ཚེན་པོ་ཟད་བྱེད་ལ་དབྱེ་བ། ལྷུང་ལས་གྲུར་པ་
 དང་མཁྲིས་པ་ལས་གྲུར་པ་དང་བད་ཀན་ལས་གྲུར་པ་དང་གཙུག་ལོང་ཚེན་གྱི་སྐྱ་གཉན་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་ལོ། འདྲེ་
 ལྷུང་ལོང་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་སྦྱི་དུ་བསྐྱོམས་པས་བཞི་བཅུ་ཅ་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་མའི་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།
 མ་ལ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་དང་སྐྱོ་བྱུང་བ། །ལྟན་སྐྱེས་འབྲས་དང་མེན་བྱ་སྲུང་ཡ་དང་། །མེད་བལ་གཞང་འབྲུམ་
 ཀང་བམ་མཚན་བར་དོལ། །སྐྱོ་བྱུང་མ་ལ་གནས་དང་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ། །གནས་ནི་མགོ་སྐྱེ་བྱང་ཁོག་ཡན་
 ལག་ལ། །མ་རིགས་བཤུས་བཅད་རྣམ་པར་བཅད་པ་དང་། །འཕྱང་ལྷུང་ཕྱག་གཤགས་གྲུམས་པ་རྣམ་པ་
 བརྒྱད། །སྐྱི་རུ་སྐྱོམས་པས་དབྱེ་བ་བཅོ་ལྔའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། རང་གི་ལུས་ལ་མའི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་
 པའི་མ་དང་སྐྱོ་བྱུང་བའི་མ་གཉིས་ལས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མ་ལ་འབྲས་དང་མེན་བྱ་དང་སྲུང་དང་མེད་བལ་
 དང་། གཞང་འབྲུམ་དང་། ཀང་བམ་དང་། མཚན་བར་དོལ་བ་སྟེ་འདི་སྐབས་སྐྱིག་རྒྱུགས་གྲངས་སྲུམ་བྱས་
 པས་རྣམ་པ་བདུན་འོ། །ཕྱི་རྒྱུན་སྐྱོ་བྱུང་ལས་བྱུང་བའི་མ་ལ་གནས་དང་རིགས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་བ། །གནས་ནི་
 མགོ་དང་སྐྱེ་དང་བྱང་ཁོག་དང་ཡན་ལག་བཞི་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་མའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་
 བ་ནི་བཤུས་པ་དང་བཅད་པ་དང་། རྣམ་པར་བཅད་པ་དང་འཕྱང་བ་དང་ལྷུང་བ་དང་ཕྱག་པ་དང་གཤགས་པ་
 དང་གྲུམས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་སྐྱི་རུ་བསྐྱོམས་པས་མའི་དབྱེ་བ་སྐབས་སུ་བབས་པ་ནི་བཅོ་
 ལྔའོ། །

གསུམ་པ་ཚད་པའི་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།
 ཚ་བ་མ་སྐྱིན་རྒྱས་སྟོངས་གཤམ་རྩིངས་རྩོགས། །འབྲུམས་འབྲུགས་རིམས་ནད་དུག་ཚད་རྣམ་པ་
 བཞི། །འབྲུམས་ལ་ཕྱི་འབྲུམས་ནད་འབྲུམས་རྣམ་པ་གཉིས། །འབྲུགས་ལ་རྒྱས་འབྲུགས་སྟོང་འབྲུགས་
 འཇམ་འབྲུགས་གསུམ། །རིམས་ལ་བལ་ནད་རྒྱ་གཟེར་འབྲུམ་པ་དང་། །གག་སྟོག་ཆམ་པའི་ནད་དང་རྣམ་
 པ་ལ། །དུག་ལ་སྐྱུར་དུག་གྱུར་པ་དངོས་དང་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཚ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 རིགས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་བ། །མ་སྐྱིན་པ་དང་རྒྱས་པ་དང་སྟོངས་པ་དང་གཤམ་པ་དང་རྩིངས་པ་དང་རྩོགས་པ་སྟེ་
 དུག་ འབྲུམས་པ་དང་འབྲུགས་པ་དང་རིམས་ནད་དང་དུག་ཚད་རྣམ་པ་བཞི་ལས། །དང་པོ་འབྲུམས་པ་ལ་
 ཕྱི་འབྲུམས་དང་ནད་འབྲུམས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །གཉིས་པ་འབྲུགས་པ་ལ་རྒྱས་འབྲུགས་དང་སྟོང་
 འབྲུགས་འཇམ་འབྲུགས་ཞེས་པ་གསུམ། །གསུམ་པ་རིམས་ལ་བལ་ནད་དང་རྒྱ་གཟེར་དང་འབྲུམ་པ་དང་
 གག་སྟོག་དང་ཆམ་པའི་ནད་དང་རྣམ་པ་ལ། །བཞི་པ་དུག་ཚད་ལ་སྐྱུར་དུག་དང་གྱུར་པ་དང་དངོས་ཀྱི་དུག་
 དང་གསུམ་སྟེ་བསྐྱིལ་བས་བཅུ་དགའོ། །
 བཞི་པ་ཐོར་བུའི་ནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

ཐོར་བུ་སྐད་འགགས་སྒྲིགས་བུ་ཡི་ག་འཆུས། རྫོམ་དད་དབྱུགས་མི་བདེ་དང་སྐྱང་ཐབས་སྲིན། །འཕྲུ་སྐྱུག་
དྲི་མ་གཅིན་འགགས་གཅིན་སྟི་དང་། །ཚད་འཕྲུ་དྲེག་གྲུམ་ཚུ་སེར་ཙ་དཀར་དང་། །འགགས་ནད་ཕན་བུ་ཐོར་
བུ་བཅུ་དགའོ། །བརྒྱ་དང་ཙ་གཅིག་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་འདོད། །ཅེས་པ་སྟེ། བདེ་རིགས་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་
པ་ཐོར་བུ་འོ་ནས་དབྱེ་བ་སྐད་འགགས་པ་དང་སྒྲིགས་བུ་དང་ཡི་ག་འཆུས་པ་དང་རྫོམ་དད་དང་དབྱུགས་མི་
བདེ་བ་དང་སྐྱང་ཐབས་དང་སྲིན་དང་འཕྲུ་བ་དང་སྐྱུགས་པ་དང་དྲི་མ་འགགས་པ་དང་གཅིན་འགགས་པ་དང་
གཅིན་སྟི་བ་དང་ཚད་པས་འཕྲུ་བ་དང་དྲེག་དང་གྲུམ་བུ་དང་ཚུ་སེར་གྱི་ནད་དང་ཙ་དཀར་གྱི་ནད་དང་པགས་
པའི་ནད་དང་ཕན་བུའི་ནད་བཅས་ཐོར་བུའི་ནད་བཅུ་དགའོ། །དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྒྲིལ་བས་བརྒྱ་དང་ཙ་
གཅིག་འབྲུང་བ་འདྲི་ནི་ནད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ལས་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

ལྷ་པ་ཞར་བྱུང་མཚུག་བསྟུ་བ།

དེ་ལྟར་ཉེས་པ་གཙོ་བོ་རིགས་གནས་བཞིའི། །དབྱེ་བ་བཞི་བརྒྱ་ཙ་བཞིའི་ནད་ཡོད་དེ། །དེ་ལ་གཞན་དབང་
བཅོས་ཀྱང་འཆི་བ་དང་། །ཀྱུན་བརྟགས་གདོན་ནད་རིམ་གྲོས་གྲོལ་བ་དང་། །ཡོངས་སུ་བཅོས་འཆི་ལ་
བཅོས་ན་འཚོ། །ལྷར་སྐྱང་མ་བཅོས་རང་བཞིན་འཚོ་བ་བཞི། །གཅིག་ལའང་བཞི་སྐུར་བཞི་བརྒྱ་ཙ་བཞི་
སྟེ། །ལྷོམས་པས་སྟོང་དང་དུག་བརྒྱ་བཅུ་དུག་འཕྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། དེས་ན་ཉེས་པ་དང་གཙོ་བོ་དང་གནས་
དང་རིགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བའི་ནད་བཞི་བརྒྱ་ཙ་བཞི་སོ་སོར་བཤད་ཟིན་ནས། །བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་ནད་
ལ་ཉེས་པ་དང་གཙོ་བོ་དང་རིགས་དང་གནས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་བཞི་བརྒྱ་ཙ་བཞིའི་ནད་ཀྱི་རྣམ་
གངས་ཡོད་པ་སྟེ། །དེ་ལ་ཡང་སྟོན་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པས་བཅོས་ཀྱང་འཆི་བའི་ནད་
དང་། །མེད་བཞིན་ཏུ་ཀྱུན་ཏུ་རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་གདོན་གྱི་ནད་རིམ་གྲོས་གྲོལ་བར་འཕྱུར་བ་དང་། །ཚེ་
འདྲིའི་ཉེས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ནད་སྐྱུན་པས་མ་བཅོས་ན་འཆི་ལ་བཅོས་ན་འཚོ་བ་དང་། །དེ་གསུམ་
གའི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྟན་པའི་ནད་ལྟར་སྐྱང་བ་སྐྱུན་དབྱེད་རིམ་གྲོས་མ་བཅོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་འཚོ་
བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ལས། །གོང་གི་བཞི་བརྒྱ་ཙ་བཞིའི་ནད་ནས་བརྒྱ་ཙ་གང་ཡང་རུང་བ་ཅིག་
ལའང་གཞན་དབང་གི་ནད་སོགས་བཞི་པོ་སྐུར་བས་བཞི་བརྒྱ་ཙ་བཞི་ཡོད་དེ། །དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་རྣམས་
ལའང་སྐུར་བ་བསྟོམས་པས་ནད་ཀྱི་རྣམ་གངས་སྟོང་དང་དུག་བརྒྱ་བཅུ་དུག་ཏུ་འཕྱུར་བ་ཡིན་འོ། །

རྣམ་པའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

དེ་ལའང་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། །ཉེས་པ་གསུམ་ལས་ནད་མི་འདའ་བར་བསྟན་པ། །ནད་ཐམས་
ཅད་ཚེ་གང་གཉིས་སུ་འདུས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། །རྣམ་པའི་སྐོ་ནས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་དབྱེ། །ཉེས་

ཕ་གཞོན་བྱ་ཉི་ཤུ་ཚ་ལྔ་ལ། རྒྱུ་ཕ་ལྔ་འདུས་དུ་མའི་རིགས་འབྱུང་བས། རྒྱུ་ཕ་དང་མིང་གི་ངེས་བསྟན་
 ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། ཞོང་དུ་ནད་ལ་ཉེས་པ་གཙོ་བོ་རིགས་གནས་བཞིའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་རྣམས་ལ་
 རྒྱུ་ཕ་དང་མིང་སོ་སོའི་ངེས་པ་གསལ་པོར་རེ་རེ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་མོད་དུ་ཟེན་གྱི་རྣམ་པའི་སྐོ་ནས་
 དབྱེ་བ་སྟོང་དང་དྲུག་བརྒྱ་སོགས་ལས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དཔག་དུ་མེད་པ་ལྟར་དབྱེར་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཉེས་པ་
 གཞོན་བྱ་ཉི་ཤུ་ཚ་ལྔ་པོ་ལ་རྒྱུ་ཕ་དང་ལྔ་འདུས་དང་སྐྱ་གཉན་སོགས་རེ་རེ་ནས་སྦྱར་ཞིང་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཞིག་
 གི་ནད་ཀྱི་རིགས་འབྱུང་བས་ན་གངས་སུ་བཅད་པ་འདི་ཙམ་ཞེས་པ་དང་། དེ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་མིང་གི་ངེས་པ་
 འདི་དང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱུས་ཀྱང་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཙམ་དཔེར་མཚོན་ན། ཉེས་
 པ་དང་གཞོན་བྱའི་ནད་རྒྱུ་ཕ་ཉི་ཤུ་ཚ་ལྔ་པོ་གསུམ་ནས་ཉེས་ལྡེའི་བར་དུ་འདུས་པ་རྣམས་ལ་བདུན་སྟོང་དང་
 བརྒྱད་བརྒྱ། དེ་རེ་རེ་ལའང་འཕེལ་བ་རབ་འཕེལ་མཚོག་འཕེལ་གསུམ། ཟད་པ་རབ་ཟད་མཚོག་ཟད་
 གསུམ། འཇུགས་པ་རབ་འཇུགས་མཚོག་འཇུགས་གསུམ་སྟེ། དགུ་པོ་སྦྱར་བས་བདུན་མི་དང་ཉེས་བརྒྱ།
 དེ་ཡང་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ལ་གཅིག་གསུམ་གཉིས་འཕེལ་གྱི་འཕེལ་བ་རབ་འཕེལ་མཚོག་འཕེལ་གསུམ། དེ་
 བཞིན་དུ་ཟད་པ་གསུམ། འཇུགས་པ་གསུམ་སྟེ་དགུ། དེ་ལས་ལོག་པ་གཉིས་ཟད་གཅིག་འཕེལ་གྱི་དགུ་སྟེ་
 བཙོ་བརྒྱད་པོ་སྦྱར་བས་ས་ཡ་གཅིག་དང་འབྲུམ་ཕྲག་གཉིས་དྲུག་མི་སུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ། གཅིག་ཟད་གཉིས་
 འཕེལ་གྱི་རིགས་པས་སྦྱ་བཞིར་འདུས་པ་ལའང་གཅིག་ཟད་གསུམ་འཕེལ་ལ་འཕེལ་ཟད་འཇུགས་པ་གསུམ་
 གསུམ་སྟེ་དགུ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་ཟད་གཅིག་འཕེལ་ལ་དགུ། གསུམ་ཟད་གཅིག་འཕེལ་ལ་དགུ་སྟེ་ཉེར་
 བདུན། དེ་ལས་སྟོག་པ་ལ་ཉེར་བདུན་ཉེ་ལྔ་བརྒྱུད་བཞི་པོ་སྦྱར་བས་བྱེ་བ་དྲུག་དང་ས་ཡ་བརྒྱད་ཉེས་འབྲུམ་
 སུམ་མི་བཞི་སྟོང་བཞི་བརྒྱའབྱུང་། དེའི་སྟེང་དུ་གཉིས་ལྔ་གི་ནད་སུམ་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ། དེ་རེ་རེ་ལ་འཕེལ་བ་
 སོགས་དགུ་སྦྱར་བས་ཉེས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ། དེ་ལའང་གཅིག་ཟད་གཅིག་འཕེལ་སོགས་དགུ་དང་སྟོག་
 པ་དགུ་སྟེ་བཙོ་བརྒྱད་སྦྱར་བས་སྦྱ་མི་ཉེས་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱུད་འབྱུང་བ་བསྟན་པས་བྱེ་བ་དྲུག་དང་ས་ཡ་
 བརྒྱད། འབྲུམ་ཕྲག་གཉིས་དང་བརྒྱད་མི་བདུན་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ། དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱུ་ཕ་ཉི་ཤུ་ཚ་ལྔ་ལ་འཕེལ་བ་
 སོགས་དགུ་སྦྱར་བའི་ཉེས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་འབྱུང་བ་བསྟན་པས་བྱེ་བ་དྲུག་དང་ས་ཡ་བརྒྱད་འབྲུམ་ཕྲག་གཉིས་
 བརྒྱད་མི་བདུན་སྟོང་ཉེས་བརྒྱ་དོན་ལྔ། དེ་ལའང་སྐྱ་གཉན་ཞུགས་པ་དང་ལོག་པ་དང་། འདོམས་པ་གསུམ་
 གསུམ་སྦྱར་བས་དུང་ལྷུང་གཉིས་དང་ས་ཡ་བཞི་འབྲུམ་ཕྲག་བརྒྱད་དྲུག་མི་ཚིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ། དེ་
 རེ་རེ་ཡང་ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉི་ཤུ་དང་ལྔ་པས་ན་ཐེར་འབྲུམ་བཞི་དང་བྱེ་བ་དགུ་ས་ཡ་བདུན་ཉེས་འབྲུམ་
 སུམ་མི་དྲུག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའབྱུང་ལ་གོང་གིས་གཅིག་ཟད་གཉིས་འཕེལ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་ནད་ལྡར་འདུས་

པ་ལའང་གཅིག་ཟད་བཞིར་འཕེལ་དང་། གཉིས་ཟད་གསུམ་འཕེལ། གསུམ་ཟད་གཉིས་འཕེལ། བཞི་ཟད་གཅིག་འཕེལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟད་པ་དང་འཇུགས་པ་ལའང་སྐྱར་ཞིང་གོ་ལྡོག་དང་བཅས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཉི་ཤུ་ཚུ་ལྡེའི་བར་དུ་སོ་སོ་ལ་སྐྱར་ན་གངས་མེད་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །གངས་མེད་ཅམ་གྱི་བུ་དེ་ཡང་བགྱང་བའི་ཡུལ་ལས་རབ་དུ་འདས་པའི་གངས་མེད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ་ནི་བེ་རྩུར་དཀར་པོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༢ ཉེས་པ་གསུམ་ལས་ནད་མི་འདའ་བར་བསྟན་པ།

འོན་ཀྱང་ཉེས་པ་གསུམ་ལས་ནད་མི་འདའ། །གཞོན་བྱ་བཅུ་ལས་ནད་ཀྱི་གནས་མི་འདའ། །དཔེར་ན་འདབ་ཆགས་བྱ་ཡིས་གར་འཕུར་ཡང་། །ནམ་མཁའི་མཐོངས་ལས་འཕུར་ས་མེད་པ་བཞིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྟར་གངས་དང་མིང་གི་ངེས་བསྟན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ནད་ཀྱི་རྣམ་གངས་མང་དུ་དབྱེ་བ་བྱས་མོད། འོན་དུ་ཟེན་གྱི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཞོན་བྱེད་ཉེས་པ་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་ལས་ནད་གཞན་དུ་མི་འདའ་ཞིང་། གཞོན་བྱ་བཅུ་པོ་ལས་ནད་ཀྱི་གནས་ཀྱང་གཞན་དུ་མི་འདའ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་གཞོན་བྱ་དང་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་ཀུན་བསྟུས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་དཔེར་མཚོན་ན་འདབ་ཆགས་ཀྱི་བྱ་ཡིས་རང་འདོད་པའི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་གར་འཕུར་ཡང་ནམ་མཁའི་མཐོངས་འབའ་ཞིག་ལས་གཞན་དུ་འཕུར་ས་མེད་པ་བཞིན་ལོ། །

༣ ནད་ཐམས་ཅད་ཆ་གང་གཉིས་སུ་འདུས་པར་བསྟན་པ།

བད་རྒྱུང་གང་ལ་ལྷག་མཁྲིས་ཆ་བས་ན། །དུ་མར་བྱེ་ཡང་ཆ་གང་གཉིས་སུ་འདུས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་དཔག་དུ་མེད་ཀྱང་། རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་མེད་ཅིང་། དེ་གསུམ་ཡང་བད་ཀན་དང་རྒྱུང་དུ་གཏོགས་པ་ཀུན་གང་བར་གཏོགས་ལ། ལྷག་དང་མཁྲིས་པར་གཏོགས་པ་མཐའ་དག་ཆ་བ་ཡིན་པས་ན་གོང་དུ་གངས་སུ་དབྱེ་བ་དུ་མར་ལེགས་པར་བྱེ་ཞིང་རྒྱས་པར་ཡང་བཤད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཆ་གང་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པ་སྐྱེ་ཅེ་ཅམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ། སོ་སོའི་དོན་བསྟན་པ།

དེ་ལའང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོའི་དོན་ལ་རྒྱ་དང་སྐར་རྒྱལ་དང་། །རྒྱལ་ཕྱེད་པ་དང་དཀྱེལ་དུ་གྱུར་པ་བཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། ནད་ཀྱི་རྣམ་གངས་བཞི་བརྒྱ་ཚུ་བཞི་དང་། །སྟོང་དུག་བརྒྱ་སོགས་སུ་དབྱེ་བ་བྱས་པ་དེ་དག་སོ་སོའི་དོན་ལའང་རྒྱ་དང་སྐར་གྱི་རྒྱལ་དང་། །རྒྱལ་ཕྱེད་པ་དང་། །དཀྱེལ་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིའི་སྟོན་སྐོར་འཆད་པར་འགྱུར་ལོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་བསྟན་པ་དང་། སྲར་ཚུལ་བསྟན་པ། ཚུལ་ཕྱེད་པ་བསྟན་པ། དྲེལ་
དུ་རྒྱུར་པ་བསྟན་པ། དེ་རྣམས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་བཅས་ལྟོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་ནི་རང་
རང་སྦྱོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་འདྲ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་རེ་རེ་ནས་རང་རང་སོ་སོ་
སྦྱོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་རྒྱུ་ཚ་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་གདོན་ཟས་སྦྱོད་ནད་དང་མི་མཐུན་པ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་སྲར་ཞེས་པར་བྱུངོ། །

༢ སྲར་ཚུལ་བསྟན་པ།

སྲར་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བྱེད་བྱ་གསལ་མིན་པ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྲར་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་བད་པ་དེ་ཉིད་ནད་གང་ཡང་རུང་བས་ན་བཞི་མངོན་པར་ཞེས་ལ། བྱེད་བྱ་ཏུ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ་སྟེ་ལྟ་མི་
རྟོགས་ཤིང་གསལ་པོ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་སོ། །

༣ ཚུལ་ཕྱེད་པ་བསྟན་པ།

ནད་རྟགས་གསལ་བར་རྒྱུར་པ་ཚུལ་ཕྱེད་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུང་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་
རུང་བས་ན་བར་མངོན་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྟོས་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པའི་ཚེ་ནད་ཀྱི་བྱེད་བྱ་རང་རང་གི་
རྟགས་རྣམས་མ་འདྲེས་པ་གསལ་བར་རྒྱུར་པས་རྟོགས་པ་དེ་འདྲ་བ་ལ་ནི་ནད་ཀྱི་ཚུལ་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ལོ། །

༤ དྲེལ་དུ་རྒྱུར་པ་བསྟན་པ།

རང་གནས་མཐར་ཕྱིན་ལྷགས་རྟོགས་དྲེལ་རྒྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་གནས་སུ་རུས་པ་དང་སྟོབས་མཐར་ཕྱིན་ཞིང་ལྷགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དེ་ལ་
ནད་དྲེལ་དུ་རྒྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

༥ དེ་རྣམས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ།

དེ་ལའང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྣམ་གྲངས་བརྟགས་
གཙོ་བོ་སྟོབས། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་དང་སྲར་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལའང་ནད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་།
གང་ཡིན་བརྟགས་པ་དང་། གཙོ་བོར་རྒྱུར་པ་དང་། སྟོབས་ཆེ་རྒྱུང་གི་དབྱེ་བའི་སྟོན་སྟེ་རྟོགས་པར་བྱུངོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྒྱ་བསྟན་པ།

རྒྱ་ནི་རང་རང་སྦྱོད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་སོ་སོར་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནད་
རང་རང་སྦྱོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དེ་དག་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱི་ཚམ་དུ་རྣམ་པར་རྒྱུར་ན་ནད་དུང་འབྱུང་བ་ལ་

དགོངས་ནས། བད་སྤྱིའི་རྒྱ་མ་རིག་པ་དང་། ཉེ་རྒྱ་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་ཡིན་པར་
གསུངས་མོད། བད་སོ་སོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཟུག་རྩ་མངོན་གྱུར་བ་མེད་པའི་ཐ་མལ་བད་མེད་དུ་གནས་
པ་ལས་ན་ཟུག་མངོན་སུམ་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལྡན་པའི་ཐ་སྐྱེད་འདོགས་ཏེ། མན་རྒྱུད་
སྐབས་སུ་བད་སྐྱོང་བའི་རྒྱུ་ལྡན་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྡན་པའི་ཐ་མང་དུ་འབྱུང་བས་མཚོན་ཅུས་པས་སོ། །

༡ སྤར་རྒྱལ་བསྟན་པ།

སྤར་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བྱེ་བྲག་གསལ་མིན་པ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤར་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་
ཅི་ནད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ནད་གང་ཡང་རྩང་བས་ན་བ་ཅི་མངོན་ཞིང་ཤེས་ལ། བྱེ་བྲག་ནད་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་སོགས་ལོ་
ཞེས་སྟན་པས་མ་རྟོགས་ཤིང་གསལ་སོ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ལ་བྱའོ། །

༢ རྒྱལ་བྱེད་པ་བསྟན་པ།

ནད་རྟགས་གསལ་བར་གྱུར་པ་རྒྱལ་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤར་རྒྱལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལས་འདས་ཏེ་ནད་
གང་ཡིན་པའི་རྟགས་རྣམས་གསལ་བར་གྱུར་པ་ལ་རྒྱལ་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །

༣ དཀྱེལ་དུ་གྱུར་པ་བསྟན་པ།

རང་གནས་མཐར་ཕྱིན་ལྷགས་རྟོགས་དཀྱེལ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དཔག་དུ་མེད་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་གནས་སུ་ཅུས་པ་དང་སྟོབས་མཐར་ཕྱིན་ཞིང་ལྷགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དེ་ལ་
ནད་དཀྱེལ་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

༤ དེ་རྣམས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ།

དེ་ལ་འང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྣམ་གྲངས་བརྟག་པ་གཙོ་བོ་
སྟོབས། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་དང་སྤར་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་འང་བད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་། གང་ཡིན་
བརྟག་པ་དང་། གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། སྟོབས་ཆེ་རྒྱུད་གི་དབྱེ་བའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་དང་། བརྟག་པ། གཙོ་བོ། སྟོབས་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྐོ་ནས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་བཅས་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་གྲངས་ནད་རིགས་ནད་ཚོགས་དབྱེ་བ་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་
ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནད་ཚོགས་སུ་འང་དབྱེ་བ་ཕྱ་ཞེས་དུ་བྱེད་པ་སྟེ་མ་
འདྲེས་པར་སོ་སོར་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཤེས་པ་དེའོ། །

༢ བརྟག་པ།

བརྟག་པ་དེ་རྣམས་མ་འདྲེས་ཕྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རྒྱས་
པར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་དེ་རྣམས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་སྤྲིབ་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ནི་ནད་འདིའི་བྱེ་བྲག་འདི་ཞེས་
བྱའོ་ཞེས་ངེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

༣ གཙོ་བོ།

གཙོ་བོ་རང་རྒྱུད་ཅན་དང་གཞན་རྒྱུད་ཅན། །དེ་ལ་སྤར་སྟེམ་སྟེམ་གཉེན་བཅས་པའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བརྟག་ཀྱི་
གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རླུང་ལ་སོགས་པའི་ནད་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མ་འདྲེས་
གིང་རྒྱང་པར་གནས་པ་རང་རྒྱུད་ཅན་དང་། བརྟག་གཉིས་གསུམ་ཅམ་ཚོགས་པ་གཞན་རྒྱུད་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་
རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྤར་མ་ལ་ནི་གཙོ་བོ་ཞེས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་གཙོ་བོ་ལས་ལྡོག་པ་ཞེས་བྱ་ལ།
དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤར་མ་ལ་སྤར་སྟེམ་ཀྱི་ནད་དང་ཕྱི་མ་ལ་སྟེམ་གཉེན་དང་བཅས་པའི་ནད་ཅེས་ཀྱང་མིང་གི་རྣམ་
གྲངས་ཡིན་ནོ། །

༤ ལྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་སྟོན་སྟོན་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་མཚན།

ནད་ལྟོབས་ལྷུང་དུས་རང་བཞིན་ན་ཚོད་དང་། །ནད་ཁམས་ཟས་སྦྱོད་དབང་གིས་གཉིས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བརྟག་ཀྱི་ལྟོབས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤར་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷུང་དང་། དམྱེད་ལ་སོགས་
པའི་དུས་དང་། རླུང་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དང་། བཞན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ན་ཚོད་དང་། མཁྲིས་པ་ལ་
སོགས་པའི་ནད་ཁམས་དང་། ཕན་གཞོད་དྲག་དལ་ལ་སོགས་པའི་ཟས་སྦྱོད་རྣམས་ཀྱི་དབང་གིས་ནད་
ལྟོབས་ཆེ་བ་དང་ཆུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་འོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་དོགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་
འཇུག་སྟེ། རྫོང་ལྷོ་ལུས་འདི་ཉིད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྲུབ་ཅིང་། རླུང་ལ་སོགས་པའི་ནད་རྣམས་ཀྱང་
འབྱུང་བ་བཞི་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་སྤར་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་
ཕན་ཚུན་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་ཚོ་གཅིག་གོགས་གཅིག་གིས་བྱས་ནས་རི་རབ་ལ་སོགས་པ་རགས་པ་རྩོམ་པ་
ལྟར་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། ཡང་ན་གཞོད་བྱ་དང་གཞོད་བྱེད་དང་གཉེན་པོ་ཀུན་ལྟ་ཅི་སྟོན།
འབྱུང་བཞི་ཅམ་པོ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་དང་རྩེད་པ་བཞིན་ཕན་ཚུན་
སྟོབས་མཉམ་ན་ནི་གཉིས་ཀ་རུས་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། མི་མཉམ་ན་སྟོབས་ཆེ་བས་རྒྱག་མེད་དུ་
འཛོམས་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་ནད་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་གཉེན་པོ་བཏང་བས་ཕན་གཞོད་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཅི་ཡིན་སྟེམ་པ་དག་འབྱུང་བར་དོགས་ནས། ཁ་ཆེ་ལྷོ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་འདི་ལྟར་རྒྱུད་དང་མཁྲིས་

ས་དང་བད་ཀན་གྱི་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་དུ་བྱེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱིས་ནང་གི་མི་དག་གི་ལ་སོགས་པའི་
 དབང་གིས་གཞོན་པ་བསྐྱེད་ཅིང་འདུས་པའི་ནད་བྱེད་ཀྱི། གཅིག་ལ་གཅིག་ཉེ་བར་ཞི་བར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བྱེད་
 ཅེས་བརྟག་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལྟར་གཅིག་
 གིས་གཅིག་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ཡང་རྣམས་དང་རོ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལྟན་ཅིག་ཚོམ་པ་དང་འབྲེལ། །དེ་
 བས་ན་འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །
 ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།
 བདུད་ཅི་སྟེང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གཉིས་པ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 བད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པའོ། །།